

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

LVCIANI

SAMOSATENSIS

HERMOTIMVS, SEV

de Sectis, Dialogus sanè perq̃ ele

gans ac festiuus, Obsopæo

interprete.

319773

Eiusdem item Dialogi Amatorij quatu

or, Chiliano Mansueto interprete.

Plutarchi Chæronensis, de liberorum

educatione libellus, Ioanne Metzler

interprete.

Latina omnia hæc recens uersa

ac edita.

Haganoæ per Iohan. Sete.

Τοῖς φιλοσόφοις ὁποποῖός
ὑ γαίνειν.

ὦ παγκονόφορον σιμνόντε σφῶν γένος ἀνδρῶν
τίφθ' οὕτως ἀσφῆ δὲ δόκιμεις σοφία;
ἢ πρὶ ῥηματῶν μάλα δυσκύνων μελελῶνας
τειρεῖ μὴ πολλοῖς ἄλγεσιν ὑμετέρας
κοῖνα φρονεῖν ἄπρεψαντες φληναφούσι τυφούσι
ἐν μὴν ρῖς ἔργοις οὐκ ἔπο' ἐς' ἀξετὴ
Ζεὺς Ἀντ' ζωῆς οὐ πείρατα μακρὰ δίδωσι,
μὴ λάθει' εἰς λήρης ταῦτ' ἀναλωσάμενοι.

P R A E F A T I O
CLARISSIMO
VIRO, DOMINO CHRIS-
tophoro Gugelio, Legum Im-
perialium Doctori per-
ritissimo, Vincenti
us Obsopceus,
Salutem.

Nanis illa Philoso-
phia, Christophore
ornatiss. quam etiā
Paul⁹ summo studio
cauendam docuit, si
nō alio nomine sem-
per apud cordatos fu-
isset in odio, certe eam ob causam debe-
bat sapientibus & ingeniosis hominibus
iure optimo esse suspecta & inuisa, quod
hæresibus pene innumeris, & per hoc di-
uersissimis esset infecta & obscurata.
Quemadmodum enim corpus, quod ex
diuersis inter se membris, nec cohærenti-
bus, compositum est, uerum & naturæ

P R A E F A T I O

opifitio consentaneum esse non potest, sed potius monstrum existimari debet, cuiusmodi in exordio artis poeticæ adumbravit Horatius. Ita nec ulla unius alicuius disciplinæ professio seu uitæ ratio sana & recta habenda est, quæ sectarum diuersitate & discrepantia distracta & uitiata est. Qui enim ad aliquem finem eius rei ullus potest patere exitus, cuius initia sunt incerta & repugnantia, & uiae nullo modo inter se cōueniunt? Veluti de rerum principiis, de bonorum finibus, breuiter de rebus omnibus inter se dissentiant, discordant & dissident Philosophi, cum hic aerem rerum principium fuisse contendat, ille aquam, ab Homero forte persuasus affirmare Oceanum omnium rerum esse parentem. Alter particulas nescio quas similes, quartus ignem, quintus aeris infiniti raritatem & densitatem, sextus litem & amicitiam. Quibus annumeratus Pythagoras ex numeris & horum dimensionibus omnia fluxisse μέλας τελευτατικός confirmat. Rursus hic bo

hic bonorum finē in uoluptate & delitiis
 sitā habet, ille in indolentiæ præstantia,
 alius in ficto & falso uirtutis uocabulo.
 Est qui in dignitate & summis atq; am-
 plissimis honoris & gloriæ gradib⁹ uitæ
 beatæ summā collocat. Nam quorsum
 percensere attinet, quàm cōtraria & pug-
 nantia de mundo, anima & Diis statue-
 rint, cum hic interiturū mundum, alius
 sempiternū fore cōfinxerit, hic innume-
 rabiles, alius nouos subinde exoriri com-
 mentus sit. Quo de numero est mollis &
 uoluptarius ille Epicurus & Democrit⁹.
 Iam qui sunt e schola Pythagorica ani-
 mam numerū seipsum ciētem esse defi-
 nierunt. Aristoteles entelechian primā
 corporis. Alius quatuor elementorum
 harmonian. Et ne cuncta persequendo
 epistolæ angustias trāsgrediar, cuiq; pro
 suā ratiōis intellectu, aut quod uerissimi-
 lius est pro nocturnis somniis semp alia
 atq; alia res uisa est anima: adeo, ut si cōl-
 latae inter sese fuerint de illa philosopho-
 rum opinionēs, anima res erit omnium

P R A E F A T I O

monstrorū mōstrosissima. Deinde, quot illorū sunt qui Deos omnino esse negāt, rursus quot sunt qui innumeros esse somniant. Omitto, quā absurda & ridicula de sole & luna impudenter mētiantur. Præterea quā stulta & insulsa, quā uana & nugatoria de materia, de motu, de infinito, de loco, de uacuo, de tempore, de Idæis, de atomis, de nubib⁹, de uentis, de pluuiis, fulminibus, tonitribus, deq; reliquis hoc gen⁹ meteoris disputent. Ita, ut si rem propius cōtempleris, in tota philosophia nihil cernas aliud quā confusissimam quandā repugnantissimarū opinionum confusione, & uerborum pugnas nunq̃ finiendas, ut recte infra mihi scripsisse uideatur Lucian⁹, πάντα, ὥς ἐπὶ καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ οὐνοῦ σκιᾶς μάχῃ, καὶ τοῖς φιλοσοφούντας. His ergo nugis cum melior selectissimæ iuuentutis pars pulcherrimis ingeniis prædita perderetur, & ad ciuiliū rerum administrationē capeSSendā in uniuersum inutilis redderetur, credo Luciano implacabili philosophorū hosti, fuisse.

in con

P R A E F A T I O

in cōsilio, ut hunc de sectis philosophicis dialogum cōscriberet : uel ut illorū insignem stultitiā, pro more suo, false subsannaret : uel ut palam faceret, nullo modo quenq̃ exactam philosophiæ cognitionē parare posse, propter sectas in ea multiplices, & uias diuersissimas. Mihi, quoties anio & memoria mecū repeto ueterū philosophorū discordes disciplinas, semper succurrit nostra religio, quæ & ipsa ita sectis & diuersis uiuēdi modis discerpta est, ut neq; in ea quicq̃ māserit sanū, syncerum & integrū, profligata fide & uera pietate extincta, donec lucis Euangelicæ exortu imposturæ diaboli sagaciter deprehensæ sūt, & hæc ignoratiæ nostræ caligo discussa est. Sed ad Lucianum regrediamur, qui si hoc tempore reuiuisceret, & nōnullorū Gymnasiorū studia uigilantius cōsideraret, Dii boni, quod illi misero Hermotimi forent cōscribendi. Nā si q̃s facta collatiōe nostros Philosophos cū ueterib⁹ cōposuerit, & utrorūq; philosophiam penitus excusserit, non

P R A E F A T I O

dici potest, quāto foeliciores prisci illi no-
 stris existimandi sunt. Qui, tametsi in
 multas hæreses erāt distracti, & omnib⁹
 ferme opinionib⁹ inter sese discordabāt,
 digniores tamē habuere magistros quos
 sequerentur, nempe Platonē, Aristotelē,
 Cratippum, Zenonē, Epictetū, aliosq; in
 numeros. Nostri plane neminē (negles-
 ctis his quorū nominibus & titulis impu-
 denter gloriari solent) quā spurcissimā
 illam fecem indoctissimorū Sophistarū
 & imundissimas illas ranas, neq; nō locu-
 stas loquacissimas Occam, Scotū, Tho-
 mam, & qui inde nati sunt, Eccios, Lem-
 pos, Oxenfordios, Bruxellenses, Vsingi-
 os, Tartaretos, Versores, & id genus in-
 numerabiles pueriores, rectorū studios-
 rum pestes præsentissimas, sectarū Magi-
 stros stupidissimos Modernaliū, Realis-
 um, Thomistarum &c. Quos tu non
 semel pro sua imunda cōclusionū saliuā,
 hoc est, de lana caprina, ad aras usq; im-
 modestissime depugnātes uidisti, in quo
 erronearū opinionū pelago, & te aliquā
 dona

P R A E F A T I O

do nauē fregisse cōspeximus, sed statim
foeliciter enatasti, positaq; tabula, & ra-
so capite ad meliora studia te cōtulisti,
atq; hoc est quod iam plurimū tibi gra-
tulamur. Vide uero, quæ istorum homi-
num fuerit amentia, aut potius extre-
ma cæcitas & peruersitas, cum ad perdi-
scēdas sacras & diuinas literas per istam
sectarum colluuiem om̃ibus uix alia uia
fuit ascēdendū, nemine. s. in albū Theo-
logistarum recepto, nisi alicui sectæ no-
men ante dedisset, eamq; ferme nuga-
cissimarū nugarum plenis faucibus ex-
hausisset, & ita promouisset, ut clamos-
re, barbarie, & impudentia, cū quouis
ex æquo decertare posset. Ex his ita lo-
custis Magistri Nostri orti sūt, p̃clarū il-
lud genus hominū, per quod non solū
quicquid humanarū fuit literarū extres-
me corruptum & cōtaminatū est, uerū
oīa quoq; sacra irreligiosissime p̃sanata
sunt. Qua de re (quando iam oībus li-
quet) hic nō est p̃lixius disputādi locus.
Iā quāq; & apud Germanos rectiora stu-

P R A E F A T I O

dia caput erigere cœperint, mirū tamē
 q̄ multis adhuc in locis frigeant, regnā-
 te etiā dū puerlæ & inanis philosophiæ
 studio Magistrorū Nostrorū propugna-
 tione & opera. Et formant adhuc artiū
 & philosophiæ Magistri, belli .i. & insi-
 gnes asini, qbus ne nomē quidē philoso-
 phiæ recte cognitū est. Non, q̄ hunc ritū
 in Gymnastis coronādi, aut ornādi meri-
 tos damnem: sed qđ indignū facis esse
 putem, eiusmōi bestias hoc potissimū in-
 signiri titulo, & quo absunt longissime,
 siue eorū uitam spectes, siue eruditionē
 ppendas. Nā cū phibeāt ex philosophia
 utrūq; iuxta & morū elegantia, & mul-
 tarū rerū cognitionē parari, illi tñ inte-
 rim neq; ulla morū ciuilitate sunt orna-
 ti, neq; ulla literarū peritia, aut rerū uel
 tenui iudicio perpoliti. Et hi tandē sunt,
 quibus in Academiis integrū est docere
 literas, clauū scholæ tenere, iuuentutis
 Magistros esse, melioribus & doctiorib⁹
 per sycophantiā & impudentiā loco mo-
 ris & eiectis. Illorū ergo fastū & arrogan-
 tiam

P R A E F A T I O.

tiā hoc dialogo egregie ridet Lucianus, quē nos, qđ esset sūme elegans, & hactenus à nemine uersus (quantū quidē nobis ea de re compertū est) per hāc Dionysia, ne totū me traderē poculis, latinitate donauimus, quē etiā noīs tui auspicio in lucem edimus, quo saltem aliqua ex pte ob tua in me studia & officia, me tibi memorē & gratum esse declararem. Qđ si parū Lucianicæ elegantiæ, delicias uideor expressisse; aut non passim sententiam assecut⁹ esse, uelim cogites, prima esse eius laboris experimēta et progymnasmata: quibus si minus satifecimus, magnis certē ausis excidimus. Debetur etiā iure *πρωτομάρτυρ* uenia. Cæterū his, qbus mea uersio seu conat⁹ poti⁹ sordebit et improbabif, tantū hoc dictū fit, ut aut à lectione libelli mei abstineāt, aut ipi quo sunt ingenio et eruditione exculti, aliqd pfectius et elaborati⁹ in mediū afferāt. Tu uero Christophore ornatiss, bene vale, ac nos, ut cœpisti, solito studio et amore psequere. Norinbergæ, xy. Calen. Martii. An. M. D. XXVII,

L V C I A N V S

HERMOTI

mi, seu de Sectis, Lucianus,
Interprete Vincentio
Obispo.

Vantum cum ex cos
dice, tum pperandi
studio coniecturā fa
cere licet, Hermoti
me, ad præceptorē
gradum maturāti si
milis esse uideris. Vo

lutas uero sedula agitatione inter pgre/
diendum aliquid in animo, cum ipsa las
bia cōmouere soleas sensim, & tacite sub
murmurando. Quin etiam ipsam manū.
iam in hanc partem in alterā partem transf
fers, quasi orationē aliquam apud te di
geras, quæstionem autē, aut alioqui ex
obliquis illis captiunculis quiddā com
ponis, aut etiam disceptationē sophisti
cam cōminisceris. Ita, ut neq; per uiam
incedens otium agere sustineas, uerum
semper

D E S E C T I S

temp in negotio feruens, & sedulus nun-
 quam non quippiam seriæ rei conficis,
 adeo, ut itineris quoq; laborem ad disci-
 plinarû exercitiû referre soleas. H E R.
 Sane per Iouem Luciane, tale quiddam
 est quod dicis. Cômодum enim hester-
 næ cōuersationis disputationē, quæq; il-
 le ad nos differuerat singula recogitâdo
 inter eundum in memoriam reuocabâ.
 Equum uero esse opinor, ne quod tem-
 pus temere & negligēter prateramus,
 p̄sertim cum nobis obscurum non sit ve-
 rissimû esse quod dixit medicus Hippo-
 crates, nimirum, hanc uitam angustis
 circumscriptâ esse terminis, ipam uero
 artem infinitæ p̄plexitatis. Sed enim hoc
 ipsum ille de arte Medica protulit, quæ
 quidem res longe minore labore perdi-
 scit. Caterû philosophia multo tempo-
 re haud ita comprehensu facilis est, nisi
 quis summa uigilantia incōniunter &
 p̄petuo oculos habuerit in eâ coniectos.
 Atqui neq; de paruis rebus, aut ludicris
 uenimus in periculû, aut enim oportet

miserā & ærūnosam in p̄miscua priua-
 torum multitudine ætatem agere, aut
 philosophiæ studiis excultū, uitam fœli-
 cem degere. LV C. Ipsa quidē præmia
 quæ dixisti o Hermotime, admiratio-
 nis plena sūt, & quātiuis precii existimā-
 da, porro opinor illa ipsa ferme te conti-
 gisse, neq; ita procul & te esse seposita, si
 quo modo fas est cōiecturam facere ex
 temporis longitudine, quod in philoso-
 phiæ studiis perdiscendis cōtriuisti: insu-
 per etiā ex labore, quem mihi nō medi-
 ōcrem, aut uulgarem iam olim impen-
 disse uisus es. Eteī. si recte cōmemini, hic
 ferme annus est vigesimus, ex quo te ni-
 hil aliud rei facere conspexi, quā præ-
 ceptores frequentantē, & q̄ plurimū li-
 bris prono & obstipo capite intentum.
 Adhæc dissertationū philosophicarū cō-
 mentarios describentē, semp diutinis cu-
 ris & cogitationibus pallidū, exuccoq;
 corpore prorsus aridum, adeo ut somni
 quoq; parcissimus mihi uisus sis, ea tua
 est in studiis urgendis frequētia & sedu-
 litas

DE SECTIS.

litas. Hæc itaq; cum mecum memoria repeterem, breui fore spero, ut exoptatam foelicitatem apprehēdas, atq; adeo nisi nobis ignaris imposueris, iam dudū cum illa conuersatus es. HER. Vnde nam hanc animo spem concipis o Luciane, qui ad uiam prolato iam primum capite p̄spicere incipio. Ipsa porro Vir- tus, siquid Hesiodo credimus, ualde procul sita est, ad quam pertingendam, ut uia est longa, ita non minus ardua & as- spera, non parum sudoris & laboris uia toribus exhibens? LVC. Ergo non dū satis tibi sudatū est, neq; satis itineris confectū? HER. Mihi quidē non uī- detur, nihil em̄ mihi prapedimēto esse uiderem, quo minus nō per om̄ia foelix essem, si unq; mihi cōcessū fuisset i sūmo fastigio cōsistere, nūc uero Luciane tan- tum adhuc incipio. LVC. Atqui prin- cipiū ille ipse Hesiodus dimidiū totius esse dixit. Itaq; si iuxta mediū ingressum te esse dixerimus, fortasse non multū & uero aberrabim⁹. HER. Nullo modo

ne hoc quidem dixeris, quantūuis multū
nobis cōfessū sit. L V C. P̄inde, ubi
tandem in itinere te esse recte dicemus?
HERM. In ipso mōtis radice cōsistem
o Luciane, modo porro ire conantem.
Est uero omnino uia lubrica & aspera,
planeq; eo opus est, qui manu protēsa
ascendentem subleuet. L V C. Nunq̄d
igitur p̄ceptor tuus ad hoc tibi satis ido
neus est, qui, quēadmodū Iuppiter Ho
mericus, cathena quadā aurea ex sum
mo demissa, suas ipsius orationes, opi
nor, qbus te uidelicet subductū, cū ad se
tū ad uirtutē subleuare queat, p̄sertim cū
ipse multo ante ascenderit. HERM.
Hoc ip̄m profecto Luciane qđ dixisti, se
dulo factum est. Etenim quantū ad p̄
ceptoris operam adtinet, iam olim sub
ductus sum, & cum illis cōuersionē ha
bui, quantū uero ad me adtinet, nondū
cōscendi. L V C. Atqui bonū animū
habere oportet, optima spemēte con
cepta, ad itineris finem & foelicitatē in
summo p̄positam conspicientē, maxie
uero

DE SECTIS

nero illo animosis inclamationibus co-
 hortante & consolante . Veruntamen
 ualde scire possim , quæ nam spes ab illo
 tibi ostensa sit, superato iam cacumine?
 An mox futurum cōiectandum est, te in
 summo fore uidelicet post mysteria, aut
 omnino post Panathenea . HER. Per
 exiguū est qđ dicis, Luciane . LVC. An
 post quinquennium iam subsequens?
 HER. Et hoc quidem modicū est cum
 ad uirtutem exercendam, tum ad foelici-
 tatis possessionē cōsequendam . LVC.
 Proinde ad summum post decennium.
 Nisi extreme pigri & lenti habere uelitis,
 cum neq; tanto tempore ad uirtutis fasti-
 gium ascendere queatis , quāto unus ali-
 quister à columnis Herculeis ad Indos
 usq; , haud difficulter ire atq; redire poss-
 sit , & si nō recta aut citra intermissione
 perpetua pfectione iter faceret, sed apud
 populos in medio iacentes paulisper cō-
 moratus, oberraret . Et quo nam modo
 tandem credibile est , petram, supra quā
 uobis Virtus habitare creditur, altio-rem

decliuiorēq; esse illa Aorna Indica, quæ
 paucis in diebus ab Alexandro sūma ui
 euerſa est funditus. HERM. Diffimi
 le prors⁹ est quod adfers o Luciane, neq;
 enim eadē res est quā tu confingis, quæ
 tam in modico tempore confici aut capi
 queat, nō si infiniti Alexandri ad unum
 omnes suas uires cōiunxerint. Quoniā
 multi qui cōscendere moliebant, fuerūt:
 iam uero non parū multi ualde grauitē
 & fortiter ascendūt, & proficiunt partim
 quidē non nimium, partim uero altius.
 Vbi aut mediū itineris iam attigerint,
 multis perplexi difficultatibus, protinus
 omnia fastidiunt, & reuertūtur grauitē,
 anhelantes, multoq; sudore pfluētes, iti
 neris laborib⁹ absteriti. Quotquot aut
 omnib⁹ superatis incōmodis et discrimi
 nibus in finē fortiter perdurauerint, illi
 tandē ad fastigiū usq; cōscendunt, et ex
 illo fœlices facti, admirandā quandā uitā
 per reliquā ætatem exigunt, alios quidē
 mortalium nō secus atq; formicas e subz
 limi contemplantes. LVC. Papæ o
 Hermo

DE SECTIS

Hermotime, quātulos homunciones nos
esse ostendis, qui neq; Pygmæis quidē ip
sis nos cōferre dignaris, sed in totū humi
repentes, in cauernis terræ degere cōfin
gis, non iniuria alta et quæ sursum sunt
sapis. Nos uero infimæ plebeculæ extre
ma fex, et quotquot per humum repen
tes sumus, post Deos etiā uos supplicibus
uotis deueneramur in alto constitutos,
animūq; properādi addentes cōscenden
tibus. **HERM.** Vtinā saltem ascendē
di facultas unq̄ nobis daretur, uerū muls
tū adhuc uiæ cōficiendæ superest. **LVC.**
At tu nondū exposuisti, quāto temporis
spatio op⁹ sit, ut in cōplexu Virtutis inter
quiescas. **HERM.** Neq; ipse admodū
hoc ipsum exakte calleo o Luciane, opi
nor tamē nō minus uiginti annis per op⁹
esse, quib⁹ exactis, omnino me in sūmo fa
stigio futurū esse cōfido. **LVC.** O Her
cules, longū est quod dicis. **HERM.** Si
quidē de maximis rebus nobis labor est
ppositus. **LVC.** Fortasse illud uerū esse
nō ualde negauerim. Quod aut uiginti

annos adhuc uiſſurus ſis, quo nam mo-
 do præceptor tuus certum te reddidit,
 nedum ſapiens exiſtens, uerum etiam fa-
 tidico ſpiritu præditus, aut unus ex illis
 qui Chaldaica diſciplina ſunt imbuti?
 Aiunt itaq; & hæc ſciri poſſe, neq; enim
 ueriſimile eſt, adeoq; iniquum eſſet, ut
 tu incertus de uita tua, num unquam ui-
 uis uirtutem amplexurus ſis, tantos la-
 bores temere, et ne quicquã ſuſciperes,
 tot perpeſſis diu noctuq; ærumnis et diſ-
 ficultatibus, præcipue uero cum proſus
 ignores, num in propinquo ſummitatis
 te conſiſtentem imminens Parca pede cor-
 reptum, atq; ab omni ſpe potiundæ Vir-
 tutis deiectum deorſum detractura ſit,
 HER. Apage iſta, etenim nephas &
 irreligioſum eſt talia loqui o Luciane, at
 qui abunde ſat eſt, ſi unicam tantum die-
 culam ſapiens factus, forlicitate illa per-
 fruar. LVC. Ergo pro tantis exantla-
 tis laboribus unius dieculæ ſpaciũ tibi
 ſatis eſſe uidetur? HER. Mihi qui-
 dem breuiſſimum etiam tempuſculum
 ſatis

D E S E C T I S

satis est. LVC. Illam uero superne cō
ringendam fœlicitatē, cuiusmodi nam
sit, cuius gratia dignum existimas nihil
non perferendum esse, unde nam habes
perspectam & cognitam, neq; enim ip
se unquā ascendisti? HER. At ego
præceptorī differēti fidem habere soleo,
cui hæc ad unguem explorata esse dubi
um nō est, cum præ omnibus sit in sum
mo uirtutis fastigio excellissimus.

LVC. Dic uero per Deos, qualia nam il
lic esse, aut cuiusmodi tandem fœlicitas
tem gnauiter ascendentes manere adfir
mabat? Nunquid confertas diuitias? an
dignitatem & gloriam? aut uoluptates
quasdam non æstimandas? HER.

Bona uerba o amice, neq; enī hæc quic
quam faciunt ad uitam Virtuti uacantē.

LVC. Quæ igitur sunt illa bona, si ne
hæc quidem hi qui ad exercitii finem de
uenerunt, habituri sunt? HER.

Sapientiam, animi magnitudinē, ipsiusq;
honesti & iusti precium, præterea autem
omnium rerum exactam & absolutam

cognitionem, certo & constanter persuasum habentes nihil desideraturum sapientem. Porro diuitias, dignitates, uoluptates, & cætera quæcunq; sunt corporis, hæc inquã in uniuersum infra relinquit. Quibus exutis & abiectis, omni cuncta difficultate, in summitatẽ emergit, non secus atq; Herculem in Oeta monte cõbustum, ad Deos migrasse tradunt, & ipsum Deum factum. Etenim, ille cum à se abiecisset quicquid à matre humani atq; mortalis cõtractum acceperat, seruatã pura atq; incorrupta diuinitate, probe prius extructæ pyræ incendio, purgatus in cœlũ subuolasse creditur. Ad hunc modum, illi quoq; Philosophiæ opera & adminiculo tanquam igni quodam per purgati, omnib⁹ illis resecatis à se et amputatis, quæ uulgo digna precio et admiratione uidentur, parum recto et sano utenti iudicio, cõscenso cacumine forsilem et beatã degunt uitam, diuitiarũ, dignitatum et uoluptatum ne memores quidem amplius, E sublimi deridentes

D E S E C T I S

eos potius à quibushac alicuius momēti esse ducuntur. LVC. Ita sane per Herculem Oeteum Hermotime, est quædā animi excellentia, magnitudoq; et foelicitas quæ penes ipsos est. Cæterum hoc mihi quæso ediffere, an nunquam e fastigio illo Virtutis ubi uelint regrediantur postliminio, reb⁹ quas à tergo relinquerunt usuri? An omnino necessarium est semel in uerticem delatos, ibidem perpetuam uitam agere, cum ipsa Virtute sua uiter cōuersantes, medio ungue ostenso, diuitiis, honoribus et uoluptatibus.

HERM. Non hoc solum illis integrū esse scias o Luciane, sed quemcunq; Virtute consumatum conspexeris, eundem neq; iracundiæ, neq; timori, neq; ullis concupiscentiis turpiter deditū esse aut seruire putato. Non, si rebus insigniter dubiis iactetur, aut tristitia affect⁹ fuerit, ullum animo cōcipit dolorem. LVC. Sedenim, si fas foret, me nihil reueritum ueritatem proloqui, uerum satius esse opinor aptabiliora & iucundiora in me

dium afferre, neq; religiosum esse ac-
 curatiore indagine, perquirere ea quæ
 fiant à sapientibus. HERM. Nequa
 quâ, immo quicquid habes audacter di-
 cito. LVC. Vide mi amice, quàm om-
 nibus modis ad dicendum pigre & cun-
 ctanter adfectus sim. HER. Atqui
 nihil est o generose, quod apud me solū
 dicere reformides. LVC. Alia quidē
 omnia quæ dixisti Hermotime, haud dif-
 ficulter persuasus, credidi ita se habere,
 nimirum, ipsos sapiētes esse & magnani-
 mos, neq; nō æqui seruantes. Et me her-
 cule non mediocrem tua oratione per-
 sensi dulcedinem. At ubi eosdem affir-
 mabas, & diuitiarum contemptores dig-
 nitatisq; & uoluptatum negligentes esse,
 neq; iracundia moueri, neq; tristitia af-
 fici, nō potui non (soli enim sumus) ue-
 hementer addubitare, cum in mentē ea
 mihi uenirent, quæ nō multo ante uide-
 bam fieri. Atq; adeo, si placet, producā
 quendam? & si hoc non parum tibi esse
 videtur, etiam nullo edito noīe? HER.

Nunq̃

D E S E C T I S.

Nunq̃ facias, uerum nōiatim perstrin-
ge eundē, quicūq; tandē fuerit. **LVC.**
Ille ip̃e p̃ceptor tuus, uir cum alias qui-
dem uenerādus, tum atate pene confe-
cta. **HER.** Quid igitur se indignū
admisit sceleris? **LVC.** Hospitē il-
lum Heracleotem, qui tam multo tem-
pore iisdem philosophiæ studiis discipu-
lus eius fuit, flauicomū & contentiosum
illū nouisti? **HERM.** Noui quē
dicis, Dioni, nisi fallor, illi nomen est.
LVC. Illū ip̃um dico, proinde cum
fortasse non reddidisset ille mercedē in
tēpore, ad prætorem paulo ante rapuit
miserū, pallio eius collo iniecto uocife-
rans & excandescēs admodū. Et nisi e fa-
miliaribus quidā, e manibus furiosi ado-
lescētem eripuissent, qui forte interfue-
rant, periculū erat, ne nares misero mor-
dicus auulsisset senex, adeo impotenter
debacchabat incēsus iracūdia. **HER.**
Semper quidem & alias durus et implas-
cabilis esse solet, si quis non in tempore
pastam mercedem numeret Luciane,

nūquā tamē aduersus illos nō paucos
 quibus usuræ pendendæ gratia mutuo
 dedit utendam pecuniā, quicq̃ tale desi-
 gnauit, siquidē ad præscriptum tempus
 semp reddūt fœnora. LVC. Quidē
 sunt ne o beate, qui illi pendāt fœnora?
 An dum etiam illi & philosophia dilige-
 tissime ppurgato earum rerū cura cor-
 di est, qbus in Oeta relictis nihil op⁹ ha-
 bet? HER. Hæc qdem sui gratia;
 ut tu fortasse falso suspicaris, non agit,
 sed sunt illi infantes pueri, quorū, ne oī
 preffi inopia grauiter egeant, curam &
 rationē habere cogitur. LVC. At
 qui cōueniebat o Hermotime, ut & illos
 ad uirtutē subduceret, quo cōmuni cum
 illo fœlicitate posthabitis diuitiis una
 fruerētur? HER. Non est mihi sa-
 ne hisce de rebus tecum disputandi otiū
 Luciane, accelero em̃ ut ipsum iam au-
 diam, ne ppetuo in obscuro mihi delite-
 scendū sit. LVC. Bono animo esto
 o bone, siquidem hodie & philosophicis
 studiis uacatio promulgata est, itaq; qd
 reliquū

DE SECTIS.

reliquum est itineris, tecum una conficiam. **HERM.** Quomodo dicis? **LVC.** In præsentia quidem ipsius tibi non dabitur uidendi, aut audiendi copia, siqua fides inscriptioni adhibenda est. Siquidem tabella quæpiam præforibus suspensa literis maiusculis, in hunc loquebatur modum: Hodie philosophicis dissertationibus non uacabimus, porro tuum præceptorē, apud Eucraten, filia suæ natalitia celebrantē, hesternæ nocte coenitasse dicebāt. Multa præterea in symposio sup̄ rebus philosophicis cōmentatum esse, adhæc aduersus Euthydemū peripateticū nōnihil exasperatū esse, suscepta cū eo ip̄o his de rebus cōtentione, de quibus nunquā nō cum Stoicis digladiari solent Peripatetici: præ nimia uero uociferatiōe, etiam capitis dolorem & uehementē quidem contraxisse, & in multam usq; noctem sudasse, p̄ducta in longū disputatiōe. Adhæc plus iusto, ut arbitror, etiā poculis se ingurgitauerat, cum hi qui aderāt frequētius, ut par est,

ſſibentes eundē philoteſiſ iuuiſſent,
 Quin etiā in ipſa cœna immodetiore
 crapula q̄ ſeni conuenerat, ſemetipſum
 onerauit, adeo ut domū reuerſus multa
 euomere cogeretur. Solas uero carniū
 portiunculas quas puero à tergo ſtanti
 in cōuiuiō adſeruandas dederat, nume-
 ratas recepit, q̄bus accurate ſignatis ſo-
 mno ſe tradidit, ne quē itromitteret ma-
 gnope interminans. Hæc itaq; e Mida ſa-
 mulō eius audiui diſcipulis quibuſdam
 cōmemorante, qui & ipſi cum illorū ef-
 ſent non pauci, domum regreſſi ſunt.

HERM. Vter uero illorū obtinuit ui-
 ctoriā Luciane, p̄ceptor meus an Euthy-
 demus? Nūquid etiam tale quippiā Mi-
 dam cōmemorantē inaudisti? **LVC.**
 Initio quidem Hermotime, aiebat illos
 pene per om̄ia fuiſſe pares, ipſm uero fi-
 nem uictoriæ tandē penes uos fuiſſe, ita
 ut ſenex longe fuerit in pugna ſuperior.
 Euthydemū porro incruētū haud quāq;
 abiſſe, nempe qui permagnū in capite
 uulnus inſiſtū habere. Cum em̄ imo
 dice

D E S E C T I S.

dice esset arrogans & contentiosus, nec
 psuaderi uolebat, neq; seni se prabe-
 bat facile redarguendū atq; conuincen-
 dum, p̄ceptor tuus ille uir optimus eidē
 iuxta accumbenti inusitate magnitudi-
 ne & pondere scyphum Nestoreū, quem
 forte in manib⁹ tenebat, fortiter incuti-
 endo in caput illisit, atq; hac quidem ra-
 tione uictoriæ palmā superato aduersa-
 rio obtinuit. **HER.** Maſte animo
 p̄ceptor: atq; haud sane alio mō æquū
 erat agere cū his qui recusant cedere me-
 lioribus. **LVC.** Probabilia quidē
 admodum sunt quæ dicis Hermotime,
 quorsum em̄ attinebat, ut Euthydemus
 hoīem senem exasperaret, alienum ab
 iracundia, animoq; longe p̄stantiorem;
 scyphum insuper tam p̄grandem & gra-
 uem tenentē in manibus. Sed enim otīū
 iam agimus, quid obstat, quo minus mi-
 hi tuo familiari exponis, quonam mo-
 do sub iniciū philosophari inceperis, ut
 & ipse si fieri possit, cōmunem uobiscū
 p̄fectionem suscipem, nunc primum fa-

Sto ad eandem exordio? Neque enim te-
 mere me excludetis à communi itinere
 hominem familiarem. HERMO.
 Si modo hæc res tibi cordi esset Luciane
 breui uidebis quantum excellas omnes
 cæteros, pueros, sat scio, opinaberis oēs
 alios præ te, tantum ipse præpollebis in-
 telligentia & ingenio. LVC. Mi-
 hi uero abunde satis esset, si post uiginti
 annos iam exactos, talis euaderem, qua-
 lis tu nunc es. HERMO. Profecto
 & ego ipse cum in tua essem ætate, tunc
 primum ad philosophiam animū appu-
 li, iam ferme annos quadraginta natus,
 & quibus te non multū abesse arbitror.
 LVC. Rem ipsam putasti Hermoti-
 me, tot enim annos iam habeo. Quare
 si eam iam comprehensam tenes, age &
 me adducito, haud enim iniquū hoc qui-
 dem est. Et primum quidem, hoc mihi
 responde, est ne philosophiæ candidatis
 relicta & concessa contradicendi liber-
 tas, si quod parū recte dictum illis uide-
 bitur, aut non hæc libera est natu iunio-
 ribus

ribus? HERM. Haud admodū, tibi tamen siquid uolueris, interea & quærendi & contradicendi facultatem liberam facio, ita enim facilius perdisces singula. LVC. Euge sane per Mercurium o Hermotime, cuius cognomen obtines. Proinde, dic mihi, est ne unica tantum uia ad philosophiā adducens, uidelicet Stoicorū uestrorum. Nisi enim falsa audierim, etiam alios complures esse certum est. HERM. Et ualde quidem multi sunt, uidelicet Peripatetici & Epicurei, & qui Platonis titulo philosophiam profitetur. Sunt item cōplures quoq; Diogenis & Antisthenis asseclæ, tum etiam ipsius Pythagoræ imitatores, & alii his quoq; longe numerosiores. LVC. Vera sunt hæc, omnino enim illorum magnus est numerus. Vtrū autē Hermotime, eadem oēs uno ore dicūt, an diuersa? HERM. Diuersissima. LVC. Prorsus tamen unū alicubi esse uerū, in quo consentiant oēs credibile est: ita, ut non omnia pugnent.

quæ ab illis pro uero affirmant. HER.
 Admodum. LVC. Proinde age o
 amice, hoc mihi expedi, cui nam fidem
 habuisti tu sub initiū quādo ibas philo
 sophiæ operam daturus, cum multas ui
 deres ianuas tibi apertas & patentes, ut
 omnibus aliis p̄grediendo deuītatis, in
 Stoicorum potissimū diuerteris, tanquā
 hæc sola uera fuerit, ac illa quæ comp̄
 diosam ad Virtutem viam ingredientī
 bus exhiberet, aliis om̄ibus in obliqua &
 deuia ducentibus? Quibus nam argumē
 tis, aut coniecturis hæc tūmpotuiſti de
 præhēdere? Ac mihi non eum qui nūc
 es in animo concipe, siue semisapiēte,
 siue absolutæ sapiētīæ Hermotimū, qui
 nunc præ multis millibus optima discer
 nere & iudicare possit. Sed ita responde
 ac quispiam homo idiota, qualem tunc
 agebas, aut ut ego nūc possim. HER.
 Quid sibi hæc tua uerba uelint Luciane,
 haud intelligo. LVC. Atqui nō ad
 modum obliquum est quod p̄contabar,
 cum multi sint Philosophiæ principes,
 uidelicet

DE SECTIS

videlicet Plato, Aristoteles, Antisthenes, præterea maiores nostri Chrysippus & Zenon, aliorum complures quotquot tandem sunt, cui nam inquam credidisti, posthabitis & omissis aliis, ut ea ex omnibus desumens, quæ quidem à te selecta sunt, sustineas iuxta illa philosophiæ studiis incumbere? Nunquid etiā te ut Cherephontem, Apollo Delphicus, ad Stoicorum placita delegavit, ubi prædixisset oraculo illos ex omnibus longe esse optimos? Siquidem ille mos erat, alium ad aliam philosophiæ rationē & formam cohortandi, quippe cui probe perspectū erat, ut opinor, quæ cuique potissimū congrueret. HERM. Nihil tale esto Luciane, neque de his unquā Deū cōsului. LVC. Quid? an indignam æstimabas hanc rem diuina consultatione, aut ipse sufficiens tibi uidebare, qui quod optimum erat & præstantissimū, per te ipsum possis eligere, non consulto Deo monitore. HERM. Ita mihi quidem uidebar. LVC. Quin igitur & nos

Istuc ipsum doces, quo nam modo statim ab initio queamus noscere, quæ optima sit & uerissima philosophandi ratio, & quam quispiam, prætermisissis aliis, rectissime eligeret. HER. Ego haudquaquã istuc dicere grauabor, cū multas uiderem ad eandem certatim uiam affectantes, facile æstimabã Stoicam philosophandi rationem cæteris esse præstantiorem. LVC. Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorū, an Platoniorū, an Peripateticorū? Proinde illos numerasti ueluti in ferēdis colligendisq; suffragiis usuuenire solet. HER. Atqui non numeravi, sed coniecturis deprehēdi. LVC. Vt quid igitur me tantopere cupientem non doces, sed uana spe lactas, ac decipis, affirmās de tantis rebus coniectura & multitudine fretū indicasse, quo ueram narrationem me clam habeas. HERM. Non solū hoc quidē o Luciane, sed omnes quoq; cæteros mortales sæpenumero affirmantes audiui, Epicureos quidem esse corruptos

DE SECTIS

ptos delitiis, uoluptatūq; extreme amantes. Peripateticos autē ad rem attētiore, parādis cumulandisq; diuitiis inseruire, & quosdam ex illis immodice contentiosos, Porro Platonicos arrogantes, & nimio fastu turgidos, gloriæq; cupientissimos. Cæterum de Stoicis multorum semper idem fuit testimoniū, uidelicet quod uiriles essent, masculo animo præditi, & nihil illos fugeret. Et quod eam uiam ingressus, solus rex, solus diues, solus sapiens, breuiter in uniuersum nihil non esset. LVC. Videlicet ista tibi de illis dixerunt alii. Neq; enim uerisimile est hæc illis de se ipsis prædicatibus, suaq; superbe collaudantibus te credidisse.

HERM. Non, uerū hæc ab aliis prædicata audiui. LVC. Facile tamen cōiicio, hæc diuersæ sectæ et opinionis affirmasse neminem. Quare an illi quos tu te audiuisse prædicas, e numero philosophantiū fuerint, nescio. HERM. Ne si quidem. LVC. Proinde homines idiotas hæc dixisse credibile est. HERM.

Et ualde quidem. LVC. Vide obsecro, ut iterum me deceptū ab omni spe deiicere soleas: neq; uerum sermonem exponis, sed existimas te cum Margite quopiam insulso & stupido uerba facere, ut plane persuasum haberem, Hermotimum uirū singulari präditū, cum ingenio tum industria, annos tunc natum quadraginta, hominibus tamen idiotis de sapientiæ studio, deq; uiris philosophiæ candidatis credidisse, illorumq; inductū testimonio et prædicatione rectiore uia philosophantiū electionē fecisse. Neq; enim ista tibi prædicanti facile crediderim. HERM. At ne hoc quidē te fugiat Luciane, me non solum credidisse alijs, uerū mihi quoq; ipsi. Etenim, conspiciebam illos honeste et ornate incedentes, splendide et decenter amictos, nunquam non certis commentationib; cogitabundo animo intentos, aspectu tetricos et terribiles, demissa barba, & longa coma uenerādos, nihil molle aut parum uirile, aut citra delectum aliquid admit

admittentes, quod quidem aliis stuporem induceret, aut plane uideretur im-
 pudens & cynicum: sed in media & regia uia cōstitutos, quæ quidem ab omni-
 bus affirmabatur esse optima. LVC.

Nunquid igitur & hæc illa, quæ paulo
 ante præceptorem tuum facientem me
 uidisse testabar, ipsos designâtes uidisti
 uidelicet fœnori & usuræ seruiantes, ama-
 rulenter & contentiose mercedem & di-
 scipulis exigentes, in cōuiujs aut collo-
 quijs immodeste & pertinaciter digladis-
 antes, aliaq; quæcunq; indecore plerūq;
 peccare consueuerunt. Aut fortasse har-
 um rerum nullam curam habendâ esse
 existimas, modo uestitus sit probe mun-
 dus & nitide cōpositus, & barba profun-
 da, proluxaq; in capite casaries? Quare
 in posterum, ut uideo, hic nobis certus
 erit canon & regula recte philosophan-
 tes exacte cognoscendi, quem uidelicet
 proponit Hermotimus, oportetq; omni-
 no ex habitu mundiore, granioreq; inces-
 su & capillo proluxiore optimorum eorū

nitionem sumere. Itaq; cui hæc deesse-
 uiderimus, neq; ille tetricus fuerit, aut
 perpetuis intentus cogitationib⁹ obam-
 bulauerit, reproband⁹ & nihili æstiman-
 dus est. Sed uide o Hermotime, ne & hæc
 illudendi gratia ad me dixeris, pericu-
 lum faciendo, num deceptum me esse
 sentiam. HERM. Quorsum istud di-
 cis? LVC. Quod hæc o bone, rectius
 statuarum sit cognitio atq; indagatio,
 quam tu ab habitu sumendam esse dix-
 isti. Omnino enim ille habitu fere sunt
 elegatior & amictu ornatiore, quas aut
 Phidias, quispiã, aut Alcamenus, aut My-
 ron ad pulcherrimum absolutæ formæ
 archetypum expresserit. Quod si etiam
 maxime inde coniectura capienda est in
 illis dignoscendis, quid ille ager, qui nū-
 su captus philosophiæ perdiscendæ desy-
 derio teneretur? Qui enim fieri possit, ut
 in habendo delectu nō tota uia aberret,
 cum neq; habitus neq; incessus perspici-
 endi facultatē habeat? HERM. Ego
 uero o Luciane, nō ad cæcos uerba facio,
 neq;

neq; illorum mihi quicquam curæ est.

LVC. At qui conueniebat o bone, ut tantarum rerum adeoq; omnibus necessariarū cognitu, cōmunis quædam esset cognitio. Sed enim quando ita tibi uideatur & philosophiæ cōmercio, cæci exclusi maneat, posteaquàm orbatu sunt oculis: tamen si cum primis operæpretium mihi uidebatur, illos præ omnibus aliis philosophiæ studio incumbere, ne acceptam amissi uisus calamitatem ferrent imoderati⁹. Cæterū illi qui probe uidet, etiā si fuerint perspicacissima oculorum acie præditi, quo nam pacto ea quæ in animo testata sunt petuere possunt, ab illa externa uestitus mūditiæ? Nisi enim me fallat anim⁹, tale quiddā est quod dīcturus sum, nimirū te parandæ & colligendæ sapientiæ, cupidine, cum istiusmodi uiris cōuersari, utq; ea indies aucta cumulatius euadas melior. **HER.** Et maxime quidē. **LVC.** Qui igitur tibi promptum fuit, adeoq; factu possibile, ut ab iis ipsis quas dixisti cognitionibus, recte

philosophantem aut secus perspiceres ?
 Neque enim ista perinde solent propalam
 esse cōspicua, sed sunt abstrusa ualde, atq;
 adeo in obscuro reposita, quæ multis
 uix orationibus & congressibus, postre-
 mum uero operibus consimilibus licet
 animaduvertere. Qualia enim Momus
 Vulcano repræhenderit, opinor aliquan-
 do inaudiuisse te, quod si me fallit opi-
 nio, audi iā nunc, sic enim habet fabula,
 nimirum Mineruam, Neptunū & Vul-
 canum contentionem inter se suscepisse
 de artificii principatu & præstantia, atq;
 ipsum quidem Neptunum taurum effin-
 xisse, Mineruam uero domum excogi-
 tasse, porro Vulcanus hominem compo-
 suit fabricauitq;. Cæterū, ubi iam ad Mo-
 mum uentum esset, quem certaminis
 arbitrum & artis expensorem elegerāt,
 & ille singulorum opera diligentissime
 inspexisset, in aliis quidem quæ reprehē-
 derit superuacaneum fortasse foret refer-
 re. Illud autem in hominis opifitio po-
 tissimum calumniar⁹ est, atq; ipsum qui
 dem

DE SECTIS

dem architectum Vulcanum non mediocriter percussit, quod artifex nō in pectore ostiola quādam addidisset, quibus aspertis & reclusis perspicuum fieret omnibus, quid ille uelit, aut in animo strueret & cogitaret, num mentiretur an uerum diceret. Atq; ille quidem uelut cæcutiens sic de hominib⁹ statuit. Tu uero nobis ipso etiam Lynceo es perspicacior, qui, sicuti uidetur, per pectus ipsum quæ intus sunt cernis, suntq; tibi aperta omnia, adeo ut nō solum certo teneas, quid quisq; uelit aut cogitet, uerum etiā uter sit melior aut deterior. HERM. Tu quidem Luciane ludos ex me facis, ego uero Apollinis ductu & auspicio delectū habui, neq; prorsus electionem moror, atq; hæc quidē satis Hermotimo. LVC. Attamē ne sic quidem mihi dignaris exponere o amice, sed me in ima uulgi fece uersantē superbe cōtemnis. HER. Nihil fortasse illorum tibi placebit quæ dixero. LVC. Nequaquam o bone, uerum nihil eorum uis dicere, quod me

delectaturum esset. Et quia tu me calas
de industria, nobis inuidēs, ne forte tibi
pares euadamus, si philosophiæ indagan
dæ studio operam nauaremus, pericu
lum faciam, si quo modo fieri possit, ut
per me ipse exactam iudicādi rationem,
minimeq; fallibilem delectus habendi uī
am inueniam. Quocirca, tu si uolueris
arrectis auribus attento fac sis animo.

HERM. Prorsus istuc uolo o Luciane,
fortassis quiddam scitu dignum dictur⁹
es. LVC. At uide, ne naso me suspen
das, si illud omnino rustice et inepte pro
posuero. Ita enim factu opus esse uideo,
posteaq; tu qui harum rerū es multo pe
ritior, illud manifestius et disertius expli
care grauaris. Itaq; Virtutē urbis instar
esseingas uolo, quæ ciues habeat hone
stissime et integerrime Rempub. admi
nistrātes, quemadmodū tuus quoq; præ
ceptor, qui istuc aliquando peruenit, idē
hoc affirmare nō dubitat, præterea sum
ma sapientia uiros exornatos, magno in
fractosq; animo præditos, iustitiæ seruā
tissi

DE SECTIS.

tissimos, modestia admirandos, parū.
 infra Deorum conditionē consistentes.
 Cuiusmōi multa apud nos designant, ra-
 pina, uiolētia, iniuria, habēdi cupidie,
 eorum flagitiorū ne tantillum quidem
 quenquā audere in ea urbe conspiceres.
 Sed pacati & concordēs Reipub. munia
 simul obeunt & administrant. Nec in-
 iuria, ea enim quæ aliis in urbibus sedi-
 tionum, & factiosarum contentionū cō-
 citandarum occasionem suppeditant,
 quorumq; gratia alter alterum clande-
 stinis petit insidiis, ea, inquā, omnia ē
 medio illis sublata & remota sunt. Ne-
 que enim aut aurum, aut uoluptates,
 aut honores habent in precio, tanquam
 alicuius momenti ista apud illos habē-
 da sint, uerum iam olim hæc in uniuersum
 tanquā parum necessaria existimā-
 tes, ad bene gerendam Rempublicam,
 urbe eiecerunt. Itaq; tranquillam quan-
 dam & omnibus modis foelicem degūt
 uitā, bonis legib⁹, æqualitate, libertate,
 & oībus deniq; bonis institutā. **HER.**

Quid igitur o Luciane, an non tibi uidetur
 æquissimum esse, ut omnes certatim eius
 urbis ciues fieri desiderent, ita ut itineris
 tam laboriosi molestiam pro nihilo re-
 putent, neque temporis longinquitate ui-
 sti animum despondeant, certo & con-
 stanter persuasum habentes, se omni cui-
 etæ difficultate in ciuium numerum relatu-
 ri, eiusque politiae se participes futuros.

LVC. Sane per Ionem o Hermotime,
 omnibus omnes neruos in hoc intendendos
 esse arbitror, cætera uero negligenda,
 ne patriæ tenaciter nobis inhareris ma-
 gna cura habenda est. Neque ualde moueri
 decet, aut frangi animo parentum, aut li-
 berorum nos detinentium complorationibus.
 Sed & illi pari opera ad eandem profecti-
 onem nobiscum suscipiendam, cohortan-
 di sunt. Quod si aut sequi nos recusaue-
 rint, aut per ætatem non potuerint, illis
 relictis & posthabitis, recta ad urbem o-
 mnium felicissimam animose tendendum
 erit, reiectis etiam uestimentis, si eisdem
 amicti detineremur, illic haud dubie co-
 uestiendi

D E S E C T I S.

uestiendi. Neq; enim periculum est, ne quis te eo nudo corpore delatū exclusus sit. Iam enim olim & alias uirū multa canitie reuerendū differētem audiui, qui nam illic se res haberent, meq; magnope cohortabatur ille, ut me ei ad urbē eunti comitem adiungerem. Siquidem pollicebarur itineris dum se fore, qđ me ciuitate donare uellet, unumq; ex tribulibus facere eius adscriptū sodalitiū: adeo ut nulla non ex parte bene & forlīciter agerem. Ceterę ego id ætatis recte monenti non optempabam, stulticia & rudidibus annis dehortantibus, nondū enim egressus eram annum quintū & decimū: fortassis si secutus fuisset, iam in suburbio aut præ portis cōsisterem. Porro de ciuitate, si recte cōmemini, cū alia multa, tum hæc quoq; p̄dicare solebat, quemadmodū omnes eius urbis incolæ essent aduenæ & peregrini, nec ull⁹ esset indigena. Quin etiam illud addebat, nō parum multos in eadem Repub. uersari barbaros, & seruilis cōditionis homines

informes, modicos, paupes, breuiter ne
 minem non eius Reip. fore participem,
 quē penes modo uolūtas esset eo tenden
 di. Quandoquidē illis morem ciuitate
 donandi aduenas affirmabat non sumi,
 aut ab externa cultus & uestitus elegans
 tia, aut à corporis proceritate & formo
 sitate, neq; à generis splendore aut cla
 ris maioribus, sed ea pro nihilo aestima
 ri apud illos. Oportere tamen eos, qui
 ciuitatis ius indipisci velint, intelligen
 tia instructos esse, rerumq; honestarum
 tangi cupidine, labore non frangi, nul
 lis uoluptatū illecebris capi, neq; effœmi
 nari, aut emollescere rebus dubiis & dif
 ficilibus inter eundū ingruētibus. Quis
 q; itaq; hæc p̄stiterit, exposuitq;, ubi pri
 mum urbem attigerit, ac tutū in ciuiū
 cōmunionē assumit, quicumq; tandem
 fuerit parem experturus honorē. Porro
 peior, an melior, an nobilis, an ingene
 rosus, an seruus, an liber, aut an prorsus
 infimæ sortis & cōditiōis homo sit, in ea
 ciuitate, ne nominant quidē.

H E R.

Hinc

DE SECTIS

Hinc p̄spicere potes Luciane, quod nō remere, aut rebus ficulneis, tantos sudores perferam, cum adeo forlicis & exoptatæ Reipub. ciuis fieri concupiscam. HER. Et ego quidem harum rerum cōmuni tecum cupiditate teneor, atq; haud scio, an quicquam sit, quod perinde præ his mihi uotis expectendū putem. Iam si in propinquo urbs sita foret, & omniū prospēctui exposita, iam olim ut scis nulla animi ambiguitate præpeditus, eam fuisset ingressus, inq̄ea multum iam tēporis uersando cōtriuisset. Posteaq; uero, quemadmodū uos perhibetis, nimirum tu & Hesiodus ille rapsodus, ualde procul hinc remota est, op̄erap̄cium mihi esse uidetur, ut & uiam ipsam, quæ recta nos ad urbem ducat, inuestigemus, nec minus operæ & studiū induce q̄ optimo deligendo ponamus. An nō ita quoq; tibi faciendū uidet̄ Hermotimē? HER. Et quinā alia ratiōe eoq; pueniret? LVC. Nōne uides igit̄ immensam multitudinē p̄mittētū

& affirmantiū se uia peritos esse, Multi
 enim ad hoc parati circūstant, quorum
 nemo nō se inde indigenā esse per sancte
 deierat. Cæterū non esse unam tantū ui
 am, illud apparet liquido, sed innume
 ras & ualde diuerſas, nec quicq̃ habētes,
 in quo inter seſe conueniāt. Nā hæc qui
 dem ad occidentalē plagā uergit, illa ad
 solem exorientem, mox altera ad Septē
 trionē uiatorem ducit, altera uero recta
 ad meridiē. Rursus, hæc quidem per flo
 rida prata & molles plantas sub vmbra
 amœna & delectabilis, nihil habēs aspe
 ritatis aut difficultatis. Altera autē petri
 coſa, & om̃ibus modis aspera, multum
 exhibens uiatoribus, cum sitis, tum ar
 doris, tum etiam laboris & molestiæ. Et
 tamē om̃es illæ cum multæ sint, ad ean
 dem urbem, quæ una est, tendere perhi
 bentur, tametsi sunt inter seſe diuerſiſſi
 mæ. Inde incredibilis animū meū habet
 perplexitas & hæſitantia, etem̃ in quan
 cunq̃ forte fortuna incidero, uirū quem
 piam circa ingreſſum diuerticuli conſi
 ſtentē

stentem offendo, antiqua Virritute & fide admirandū, statim in introitu accedenti manus porrigentē, uehementerq; cohortantem, ut ipsius uiam ingrediar, usque adeo certatim unusquisq; illorum se compendiosæ uiaē gnarū esse iactat identidē. Alios uero tota uia aberrasse, neq; unquam eo peruenisse, neq; aliorum insequentium duces esse posse. Tandem ubi proximū accessero, audio & illum eadē de uia sua magnifice pollicentē, aliosq; malitiose uituperantē. Ad eū quoq; modum facit is qui huic uicinus est, & sic de inceptis omnes reliqui. Hinc itaq; uiarū multitudo & diuersitas non mediocriter me cōturbant, animūq; meum incertū diuerse distrahunt: maxime uero duces ipsi præter modū uociferantes, dū quisq; sua imodicis laudibus deprædicat. Neq; enim calleo in quā declinans, aut quē potissimū ex ducibus sequutus, urbem accedere queā. HERM. At ego te Luciane, ab omni hæsitatiōe liberabo. Etenim haud facile, si iis qui ante nos idē itineris

confecerunt, fidem habueris, aberrabis.
LVC. Quibust tu habendā fidem dicis?
 aut quē ex ducibus sequuti sunt? aut per
 quā uiam ingressi sunt? Iterum enim no
 bis sub alia forma eadem apparet animi
 perplexitas, & rebus ad homines transla
 tis. **HERM.** Quo nam modo istuc
 dicis? **LVC.** Quoniam quidē qui in
 Platonis uia digressus est, & illo duce se
 in uiam dedit, illā haud dubie laudatur⁹
 est. Rursus qui Epicurum ducē sibi sequē
 dum elegit, Epicuri: atq; ita omnino ali
 us aliam cōmendabit. Tu uero uestram
 aliis omnib⁹ praeferes. Aut nō ita futurū
 esse Hermotime credendū est? **HERM.**
 Et cur non? **LVC.** Proinde, ab ancipī
 ti animi perplexitate me nō liberas, cum
 etiamnum ignorem ex uiatorib⁹ cui nā
 potissimum fides adhibenda sit. Video
 enim unumquemq; illorum, & ipsum &
 ducem eius unius tātum uia fecisse peri
 culum, ac illam laudare affirmantem,
 hāc solam esse quæ perducatur ad urbem:
 Ego autem num uerum dicat, scire nō
 possum

possum. Quod enim ad finem aliquem delatus sit, & ciuitatē quandam cōspexerit, fortasse illi haud difficulter concesserim. Cæterum num illā uiderit, quam oportebat, in cuius Repub. ego & tu uersari cōcupiscim⁹, in Chorinthum delati, ille autē Babylonem pfectus Chorinthum se uidisse putarit, quod quidē etiā num mihi incertū est. Neq; enim ille qui aliquā ciuitatem uidit, statim & Chorinthum uidit, siquidē non sola Chorinthus est ciuitas. Quod autē omnium maxime me facit animi incertū & ambiguum, illud est, qđ sciam necessario unā atq; adeo ueram esse uiam, siquidē nec plures quā una Chorinth⁹ est, aliæ autē quoquo genium magis uiatorē quā in Chorinthū pducūt. Nisi quis usq; adeo delirus esset & mente capt⁹, ut putaret, & eam quæ in Hyperboreas, & eam quæ ad Indos tendit, & in Chorinthum recto tramite perducere. HERM. Quonam pacto hoc fieri posset o Luciane? cum alia alio tendat. LVC. Proinde o bone

Herimotime, non mediocri opus est con-
 silio in eligendis, cum uiis tum ducibus.
 Neq; illud uulgo iactati prouerbi com-
 mittendum est, ut quocunq; nos pedes
 duxerint, eo inconsulto abeamus: quoni-
 am ita haud dubie decepti pro Corintho
 ad Babylonios aut Baſtras abiremus.
 Atqui ne hoc quidem ualde mihi consul-
 tum factu uidetur, ut fortunæ tantam
 rem cōmittamus, tanquam optimā for-
 tasse apprehendentes, si citra omnē uia-
 tum exactam peruestigationem, in unā
 aliquā quācunq; tandem temere irruere
 mus. Nihil enim obstat, quo minus &
 hoc fieri possit, & fortasse iā olim in tan-
 ta temporis longinquitate factum est.
 Haud quāq; uero æquum esse opinor, ut
 tam incōsiderāter de reb⁹ adeo magnis
 spem abiiciam⁹, aut ita in angustum co-
 actam cōstringamus, uirgultea scapha;
 (quod aiunt) Aegeum aut Ioniū trans-
 mittere uolentes. Neq; enim recte aut
 probabiliter fortunam incusaremus, si
 sagittando & iaculando non prorsus asse-
 cuta

cuta sit ueram illā uiam, unā nimirum
 inter tot infinitas, falsas & erroneas exi-
 stentem. Quod nec Homericō quidem
 sagitario cōcessum fuit, qui cum debu-
 iſſet columbam arcu fixam deicere, li-
 nea uincula rupit, opinor aut fuisse Teu-
 crum. Sed enim hoc multo magis ratio-
 ni cōsentaneum est, spem habere multa
 uulnerandi, & iaculo petendi, quā om-
 nino illud unum ex omnibus. Quoniā
 periculum nō mediocre est, si pro recta
 & compendiosa uia in unam ex erraticis
 & deuiis imprudentes incideremus, spes-
 rantes fortunā meliorē pro nobis electu-
 ram esse: opinor aut in tali re cōparatio-
 ne utendū & demonstrandum esse. Neq;
 enim promptū & facile est reuocare cur-
 sum, saluumq; & incolumē retro euadere,
 si quis soluta naui mari semel se cōmise-
 rit: uerū necessariū est, in pelago fluctuū
 arbitrio iactari & circumferri, nauseantē
 ut plurimum, & metu perculsum, capi-
 teq; marinis fluctibus grauātū. Equum
 uero fuerat, sub initium priusquā uela.

uentis permisisset, conscensa specula explorare si mare esset nauigabile, & secundus flaret uent⁹, Chorinthum nauigare uolentibus. Et per Iouem quidem gubernator quispiam optimus summo cū iudicio illi deligendus fuerat, præterea nauis satis firma conquirenda, quæ tantis fluctibus & cursui par esse potuisset.

HERM. Est quidem Luciane, quod dicis non improbandum. Verum enim uero hoc satis certo scio, quod si etiam per circulum omnes ad unum accesseris, nō tamen alios inuenies, neq; duces meliores, neq; gubernatores mari peritia præditos quam Stoicos. Atq; si animus tibi est aliquando Chorinthū perueniendi, illos sequendos esse putabis, per Chrysippi & Zenonis uestigio incedendo, alioqui frustra hanc uiam tentabis.

LVC. An non sentis o Hermotime cōmune quiddā te dixisse. Haud dubie enī hoc ipsum dixerit, & quisq; qui cōmunē cum Platone uia ingreditur, & qui Epicurum ducē sequitur: insuper & alii, me uideli

DE SECTIS

videlicet Chorinthum nunquā uenturū,
 nisi cum illorū aliquo itineri memet ac-
 cingam, ita ut necessariū mihi esse uide-
 am, aut omnib⁹ sine discrimine credere,
 quod absurdissimum est, aut omnibus
 iuxta diffidere, qđ quidem multo tutis-
 simum esse opinor, donec uera pollicen-
 tem inuenerimus. Age uero, si, quemad-
 modū nunc ignarus sum, etiānum certū
 nō habere, qui nam ex omni philosophā-
 tium & ordine uerū diceret, uestre secte
 me addicere, habita tibi fide uiro amico
 & familiari, attamen stoicæ saltē philo-
 sophiæ perito, tantumq; unicā illam uia
 ingresso. Postea uero Deorum aliquis
 ab inferis in uitam reuocaret Platonē &
 Aristotelē, præterea etiā alios omnis ge-
 neris philosophos. Illi aut circūstantes
 interrogarent me, & per Iouem quoq; in
 ius pertractum cōtumeliæ accusarent, di-
 centes, quid uero pass⁹ es optime Lucia-
 ne, aut a quo psuasus Chrysippū et Zeno-
 nem nobis qui multo ante fuerim⁹ ppo-
 sueris, homines heri et paulo ante natos,

D iiii

DE SECTIS

cū nos neq; sermonis participes feceris,
neq; prorsus quæ loquamur tentaris.
Quod si hæc ab illis dicerentur, quid nā
illis responderem? An satis mihi fore ex
istimas, si dixerō me ab Hermotimo ui-
ro familiari ita persuasum esse? Atqui di-
cerent sat scio, nos uero Luciane quis ille
sit Hermotimus iuxta cum imperitis ig-
noramus, sed neq; ille nos nouit. Quare
æquum non fuit omnibus in totum re-
pudiatis nos indicta causâ cōdemnare,
fidem dantem uiro unicam tantum in
philosophia uiam, sed neq; illam fortas-
se exacte satis perspectam habenti. Sed
enim legum conditores o Luciane, ad
hunc modum non imperant faciendum
iudiciis, nimirum ut altero tantum au-
dito, alteri facultas pro se loquendi ea-
quæ ex usu suo esse intellexerit non cons-
cedatur: uerum utrunq; iuxta audiendū
esse præscribunt, quo facilius diuersis
sermonibus inter sese examinatis & per-
pensis, quæ uera, quæ falsa sint inueni-
re queant. Quod nisi sic factitatū fuerit,
permit

permittit lex appellandi libertatem, ut
 in aliud iudicium ea transferantur, quæ
 illos loqui par est. Aut si quispiã fortas
 se illorum me interrogaret, dic mihi in
 quiens o Luciane, si quis Æthiops, qui
 nunquam alios homines conspexisset,
 quales nos sumus, propterea quod nunq̃
 peregre extra patriã profectus sit, in qua
 dam corona & conuentu Æthiopum per
 tinaciter affirmaret, diceretq̃, nusquam
 gentium homines albos aut flauos repe
 riri, neq̃ ullius alterius coloris quàm ni
 gros, nūquid aliis fidem suis dictis face
 ret? Diceret autem ad illum quispiam ex
 senioribus Æthiopibus, tu uero unde hæc
 cognita & explorata affirmas audacissi
 me, neq̃ enim unquam à nobis suscepta
 ad externos populos profectio peregris
 natus es, neq̃ per Iouem qualia apud ex
 teras nationes sint unquã peruestigasti,
 aut præsens oculorum testimonio didi
 cisti. An uero hunc senem non recte &
 grauius sentire prædicarem? Aut quid
 tu consilii in mediũ adfers Hermotimes?

HERM. Imo uero tuæ sententiæ assen-
 tior, iustissime enim mihi uidetur eius te-
 meritas ita posse compesci. **LVC.** Et
 quidem mihi o Hermotime. Cæterum
 quod posthac dicturus sum, quomodo
 tibi mecū cōueniat, scire nō possum. Mi-
 hi quidem & illud iam ualde persuasum
 est. **HERM.** Quale nam illud est?
LVC. Nempe uir ille probabili indu-
 ctione inferet dicturus, ergo absurde pro-
 positus est nobis quispiā Luciane, q̄ saltē
 Stoicorū placita calluerit, quēadmodū
 amicus ille tuus Hermotimus. Cū autē
 nunq̄ p̄gre profectus, neq̄ ad Platonis
 Academia se cōtulerit, neq̄ apud Epicu-
 rū diuerterit, neq̄ omnino cū alio quoq̄
 familiaritatē cōtraxerit. Itaq̄ si dixerit,
 nihil ita pulchrum, aut ita uerū inueniri
 apud oēs reliquos, qualia Stoicorū sunt
 & quæ ab illis asseruntur, an nō iure opti-
 mo temerarius & audax tibi uideri debe-
 at, de oībus definiendi & p̄nunciandi au-
 thoritatē sibi sumens, maxime uero cum
 tantū unius sectæ peritus sit, neq̄ unquā
 ex

D E S E C T I S.

ex Aethiopia, uel alterum pedem protulerit. Quid uero existimas illi respondendum esse? Nū uerissimū illud nos uide licet Stoicis addictos illorū philosophiā plane perdiscere, iuxta quam dignū putemus philosophari. Neq; tamen nobis obscura sunt ea quæ dicunt ab aliis. Siq; dem praeceptor noster, & illa inter dissendū nobis pponit, refellēs subuertēsq; illa satis argute. Nū uero existimas hoc rñso audito, tacituros esse Platonicos, & Pythagoricos, & Epicureos, tū etiā alios? An nō in risū soluti iure optimo ad me dicerent, qualia nam facit familiaris tuus Hermotimus o Luciane, qui dignatur aduersariis de reb⁹ nostris fidē habere, prorsus existimans eiusmodi esse oīa nostratia, qualia ipsi falso confingūt & distitant, quorū aut ipsi imperiti sunt, aut ipsam ueritatē de industria celātes obfuscant improbi. Aut igit si uiderit aliquē ex athletis exercentē se priusq; in harenā descēderit, calcitrantē in æra, aut pugnis inanē quampiā plagā inferentē, q̄si cede

ret aduersariū, illum ideo statim procla-
 mabit præfectus certaminis esse inuici-
 bilem: Aut non potius existimabit per
 facile & tutum esse, ita pueriliter & iuue-
 niliter 1 hralonē gloriarū plenum age-
 re, nullo aduersario illi repugnāte: ipam
 autē uictoriam tunc primū decernendā
 esse, quādo aduersariū fortiter deuictū
 pstrauerit, et superior certādo euaserit,
 altero lassitudine confecto, alioqui uero
 nequaquā. Proinde, neq; Hermotimus ab
 his quibus pceptores sui aduersum nos
 absentes, in umbra dimicant atq; diglas-
 dianf, illos uictores esset puret, aut ea
 quæ à nobis asserunt, tam sine negotio
 posse refelli, aut subuerti. Quoniā illud
 p simile esset puerorū ædiculis, quas illi
 ut infirmas parare solent, ita ptinus sub-
 uertunt ac diruūt. Aut per Iouem etiam
 his, qui exercitio sagittādi sunt occupa-
 ti, qui stipulis quibuspiam colligatis, &
 super contum fixis, nec ita procul positis
 emissio telo iaculant: ac si quando sorte
 fortuna collimantes scopum tetigerint,
 stipulasq;

D E S E C T I S.

stipulasq; præfixas iaculo penetrauerit, ilico exclamant, quasi re magna pacta, si telū per sarmenta euolarit. Cæterū ne quāq; ad hūc modū Persæ facere cōsueuerūt, sed neq; Scithæ quotquot illorū arcu & arte iaculādi præcellūt: uerū initio ipi equis insidentes, obequitando emittūt iaculum. Deinde etiam ea ipsa faciunt mobilia, ad quæ arcu collimāt, nō stabilia aut sagittam expectantia donec inciderit, sed cum plurimū fugientia, nempe feras, & maxie uolucres ferunt. Qd si nōnunq; scopus quoq; feriendus est, emissi teli firmitate & impetu, lignum transuersim obiectum, aut scutū bouinis coriis confectum pponentes, transfigunt, ac tunc quidem bonam spem habent, fore, ut eorū tela etiā p arma ubi usus erit, penetrent. Quapropter o Luciane, dic nostris uerbis Hermotimo, pceptores eius sarmetorū seu stipularū fasciculos, ppositos telis petere: deinde ambitiose gloriari homines armatos se deuicisse: insuper aduersus imagines nostras depi-

etas pugilum more depugnare, quibus
 etiam, ut par est, supatis nos prostratos
 esse existimēt. Atqui unusquisq; nostrū
 ad illos dicere possemus, quod ab Achil-
 le dictum est de Hectore, ille meā haud
 quāq; galeam, cristasq; comantes Aspi-
 cere ardebit. Hæc quidem uno ore dictu-
 ri sunt omēs, singulatim autē alius alia.
 Plato haud dubie mihi uidetur aliquid
 narraturus, eorum quæ facta comperit
 in Sicilia, quorū non pauca habet com-
 perta. Siquidem perhibent Geloni Syra-
 cusiōrum tyranno os fuisse putridū, in-
 festumq; graueolentia, id quod per mul-
 tum temporis illum latuit, cum nemo
 auderet ob hoc ipsum reprehendere uirū
 præpotentem tyrannide, donec illi mu-
 lier peregrina adducta, rem ut se habe-
 ret, sūpta audacia exposuisset. Qua re il-
 le inflātatus iracundia, vxorem suam
 accessit, grauit̃er cum ea expostulans,
 quod illi non palam fecisset foetidi oris
 graueolentiam, cum eius uiriosæ ani-
 mæ probæ fuisset conscia. Illa uero orae-
 uit

DE S E C T I S.

uit sibi habendam esse ueniam, propterea quod nunquā antea ullum alium virum sit experta, neq; cum quoquā tam prope congressa, ita ut pro certo putaret in uniuersū oēs uiros non aliā aīam ore exhalare. Itaq; & Hermotimus, quia cū solis Stoicis cōmertiū habuit, pculdubio diceret Plato, nō iniuria nescius est, qualia nam aliorū sint ora. Non dissimilia fortasse & Chrysippus diceret, & his etiā multo plura, si illo indēnato & indīcta causa relicto, ad Platonis Academiā & quodā eius affecla persuasus me reciperem. Iam, ut tandem paucissimis uerbis totius rei summam complectar, ita sta tuo, dum quidē in incerto fuerit, quæ nam uera sit secta philosophandi, nullā esse eligendam, ppterea quod nō careat contumelia, si hac electa, aliam neglexeris. **HER.** Per societatem domesticam Luciane age, Platonē quidē & Aristotelē, quin etiam Epicurū, & alios missos faciāus. Neq; n. ex dignitate mea ē, ut aduersus illos ego cōflīctet. Cæterū

nos duo, ego inquā & tu, accurate discuti-
 amus, num res philosophica tale quid-
 dam sit, cuiusmōi ego esse affirmo, Ac
 ethiopus autē, aut Gelonis uxorculā quor-
 sum nam opus erat, ex Syraculis usq; ad
 nostrum colloquiū accersere? L V C.
 Sane illos quidē missos faciamus, quan-
 doquidē tibi ad nostram disceptationē,
 parum utiles & supuacanei uisi sunt. Tu
 uero dic modo, appares em̃ similis quid-
 dam admirandi dicturo. H E R. Mi-
 hi equidem prorsus uides Luciane, om̃i-
 bus modis fieri posse, eum, qui tantum-
 modo Stoicorū dogmata p̃didicerit, ex
 illis ad unguem cognitis uerum nosse,
 tametsi aliorum decretis posthabitis ne-
 quaquā singula p̃discendo excusserit. Cō-
 sydera uero, tecum ad hunc modū ratio-
 ne inita, si quis hoc tantū ad te dixerit,
 duabus dyadibus numerū quaternariū
 absolui. Ergo tibi iam circūeundū est, &
 uirritim exquirendū ab aliis oībus, quot
 quot arithmetica nō sunt rudes, ne for-
 te quispiā inter illos sit qui dicat, bis duo-
 bus

DE SECTIS

bus quinque aut septem constitui? An nō illico tibi planū sit eum uirū uera dicere? LVC. Illico quidem o Hermotime.

HERM. Qui igitur tibi fieri posse nō uidetur, eum, qui solum in Stoicorum scholam inciderit ueritatem dicentū, illorumque sermonibus plane persuasum, aliarum nō amplius egere ductu & auspicitiis, cum certus iam factus sit, nunquā fore, ut quatuor quinque fiant: nō si infiniti Platones aut Pythagoræ diuersum affirmauerint. LVC. Nihil aduersum, quod aiunt, dicis o Hermotime, cum ea quæ omnibus iamdudum sunt certa & persuasa, rebus dubiis & incertis assimulare non dubites, longe lateque inter sese dissidentia. Quid autē respondes? esse ne aliquem quo cum tu sermonem sociaris contendentem duos dyades coniunctas, aut septenarium aut undecenarium numerum constituere? HERM. Haudquaquam ego, nisi fortasse per insaniam deliraret, negans ex his non nisi quatuor excrelescere. LVC. Quid autem,

E

incidisti ne aliquando (& per Gratias ue-
rum dici uolo) in Stoicum aliquem &
Epicurum, de rerum principiis, & bono-
rum fine inter se nō dissidentes? HER.
Nunquam. LVC. Proinde, etiā atq;
etiā uide, ne tuis falsis & euanidis ratī-
onibus me fraudulenter decipias, maxi-
me uero amicū tuum existentem. Cum
enim nos subinde quæramus, qui nam
in philosophiæ studiis uera loquantur,
tu nihil cunctatus hoc præoccupatū Stoi-
cis attribuisti, dicens, illos esse, qui bis
duo quatuor esse statuerint, quod quidē
obscurum est, num ita se res habeat, for-
tasse enim dicerent Epicurii aut Plato-
nici, uestram hanc esse compositionem,
nos autem quinque aut septem illa esse di-
cimus. An non uidentur hoc ipsum tibi
ēgrege præstare, cum, uobis hoc solū
quod honestum est bonum esse putanti-
bus, Epicurei uoluptatem summum bo-
num esse statuant. Et cum uos pertina-
cissime cōtendatis omnia esse corporea,
Plato tamē eius opinionis est, ut censeat
in re

DE SECTIS

In rerum natura, non nihil quoque esse in corporeum. Et quod primo loco dixi, nimium auide illud quod in dubio uersatur tanquam minime dubitanter proprium illud Stoicis habendum tradidisti. Iam cum alii hoc sibi uendicent, dicantque illud esse, sane ibi tum summo iudicio opus esse opinor. Porro aut si apud omnes in confesso esset, solos Stoicos uere autumare bis duo esse quatuor, aliis mea quidem sententia cōticescendum est: Quamdiu uero ea de re inter ipsos cōtentiose digladiantes anceps est cōtrouersia, omnes ex æquo audiendi sunt, aut cōpertū habere uideri nos ad Gratiā ferre iudiciū. HER. Nō uidere mihi Luciane intellexisse quod dicere uoluerim. L V C. Ergo crassius & manifestius explicandum tibi erit aliud quippiā dicturo, tantū uide ne tale aliquid dehinc adducas. HER. Scies actutū cuiusmodi sit quod dico. Ponamus enim duos aliquos in Æsculapii aut Dionysii fanum ingressos, deinde phialam quandā e rebus sacris esse sublatā atque deperditam.

Haud dubie iam summopere necessari-
 um est, ut ambos inuestigatione habita
 perscrutemur, uter nam illorum phialā
 in sinu abditam habeat. LVC. Maxi-
 me. HERM. Omnino autem alte-
 rum habere necesse est. LVC. Et cur
 non, siquidē deperdita est. HERM.
 Proinde, si apud priorem amissam phia-
 lam inueneris, alterum nequaquā exeun-
 dum esse putas, iam enim palam est illi
 iam non habere. LVC. Sane palam
 est. HERM. Et si in prioris sinu re-
 perta non fuerit, alterum habere plane
 cōsentaneum est, neq; hic longa perscu-
 ratione opus est. LVC. Certe enim
 haber. HERMO. Ergo nos quoq; si
 apud Stoicos phialam iam inuentam ha-
 bemus, alios perscrutandos esse superua-
 cuum & indignum existimamus, haben-
 tes quod dudum tantopere quarebam?
 Aut quamobrem inani labore nos ipsos
 amplius defatigaremus? LVC. Nul-
 lius profecto gratia, si reperta phiala pe-
 nes uos fuerit, illa q; inuenta pro certo cō-
 pertū

D E S E C T I S

pertum habetis, illud ipsum esse quod
 erat deperditum, aut plane uobis cogni-
 tum est donarium. Iam uero o amice,
 non saltem duo sunt qui templum ingre-
 diuntur, ut necessarium sit alterum ha-
 bere rem furto subtractam; uerum pro-
 fecto illorum magna est copia. Deinde
 non minus obscurum est, quid illud tan-
 dem sit quod deperditum est, num phia-
 la quæpiam, num scyphus, num coro-
 na. Quotquot enim sacerdotes sunt, sub-
 inde alius aliud esse affirmat, quippe qui
 neq; de ipsa materia unanimiter consen-
 tiunt, uerum hi ex ære, alii ex argento
 factum, partim autem aureum, partim
 uero argenteum illud esse dictitant. Itaq;
 plane operæ precium esse uides, deductis
 uestimentis omnes in templum ingres-
 sos exui, si animus est rem amissam in-
 uenire. Quanquam enim apud primū
 aurea phiala tibi reperta fuerit, nihilo
 secus tamē & cæteri pari opera sunt exe-
 undi. HERM. Quamobrem uero o
 Luciane? LVC. Propterea quod incer-

tum sit, nū phiala illud ipsum sit, qđ erat amissū. Tametsi uero & hoc uno ore omnes confessi fuerant, haud tamen omnes aureā fuisse phialam cōfirmabunt. Porro autē ut maxime inter omnes constet aureā phialam esse amissam, tamē ne sic quidem alios perscrutandi finem facies, neq; em̃ tibi constabit nū Dei sit illa ipsa, aut non reputas infinitas esse phialas aureas? HER. Sane cenſeo. LVC. Igitur omnib⁹ modis necessariū est perscrutante omnes accedere, & illis quæ apud quenq; inuenerit in medium depositis, conſilcere, quid nam ex eisdem diuinum donariū potissimū sit existimandū. Etenim qđ omniū maxime dubio inuoluit animū, illud est, quod unusquisq; exutorum aliquid apud se habeat, hic scyphū, ille phialam, alius coronā, & hic quidem ex ferro fabricatā, alter aut aureā, tertius argenteā. Nondū uero clarū est & perspicuum, nū hæc sit res sacra, quod habet. Quare magnam tibi impositā esse uides necessitatē dubitandi, quē nam ex tanto nume

D E S E C T I S

numero sacrilegii infimules. Vbi uero omnibus essent paria & similia, iuxta foret incertū cognitu, qui nam diuina donaria sustulisset, sunt enim harū rerum possessiones etiā priuatæ. Cæterum ignorantia causam unā esse arbitror, quod nullo titulo inscripta sit deperdita phiala. Ponamus enim amissam esse phialā, quæ si Dei nomine, aut eius qui illā tēplo dicatam cōsecrauit, foret insignita titulo, minori in perscrutando labore defatigarēmur, & ea quæ inscriptiuncula notata foret reperta, finem faceremus alios exeundi & perturbandi, Opinor autē Hermotime, iā te sæpenumero gymniciis certaminibus interfuisse. HER. Et recte quidē opinaris, iam enī persæpe interfui. LVC. Nunquid igitur etiā aliquando iuxta Athlothetas consedisti? HER. Per Iouem nup̄ in Olympiis leuum latus iudicum sedendo claudebam, quando Euandrides Elei filius inter ciues suos spectaculum mihi præoccuparet. Curpiebam enim singula propius inspecta

cognoscere quæ fierent circa iudices.
LVC. Proinde, etiam illud exploratū
 habes qua sortiendi ratione uti soleant,
 cui nam cum quoq; luctandū aut Pācra
 tio decertādum sit? **HERM.** Plane
 perspectū habeo. **LVC.** Longe itaq;
 promptius & melius tu expedies, qui ista
 propius & curiosius sis contemplatus.
HERM. Apud priscos quidem præsi
 dente in certaminibus Hercule, laurea
 folia. **LVC.** Ne mihi quæso prisco
 rum instituta percenseas Hermotime,
 sed quæ ipse coram conspexisti cedo.
HERM. Initio quidem urna argētea
 Deo sacra in medium proponitur, in eā
 parvæ quædam sortes coniiciuntur, fa
 bacea ferme magnitudine literis inscri
 ptæ. Inscribuntur aut duæ utraq; videli
 cet litera α, deinde in alteras duas scribi
 tur β, mox in alias duas γ, ac deinceps
 iuxta eandem rationem inscribuntur &
 reliquæ pro numero athletarum, si plu
 res fuerint, ita ut semp binæ sortes iisdē
 sint insignitæ literis. Accedit deinde
 quisq;

DE S E C T I S

quifq; ex athleris fufceptis uotis Ioui fup-
plicans, immiffaq; in urnam manu, unā
ex fortibus extrahit, & poft illum alius.
Quibus fingulis affiftens flagellifer pro-
tenfa manu obftat, ne legantur literæ,
quæ à fingulis exactæ funt. Cæterū ubi
iam finguli fingulas fortès habuerint, tū
demū Alytarches, ut ego opior, aut un⁹
ex iudicibus, neq; enim amplius memo-
ria teneo, circumeundo cōtemplatur, et
explorat fortès in circulo confiftentium.
Atq; ita eum quidem qui & habuerit, cū
altero fortem & inſcriptam habente, aut
luſta aut Pancratio decertaturum com-
mittit. Deinde, pari ratione etiam eum
qui ꝑ habet extractum cū altero eiufdē li-
teræ, qui tenor committendi ſeruatur
etiam in aliis confimilium literarum for-
tès habentibus. Et hæc eſt ratio compo-
nendorum athletarum numero illorū
æquali ſeu pari exiſtente, nimirū ſi octo
aut quatuor aut duodecim illorum fue-
rint. Quod ſi diſpares acceſſerint, quinque
uidelicet aut ſeptem ſeu nouē, tū litera-

quæpiam supuacua sorti inscripta, unâ
cum aliis in urnam mittit, non habens
literam sibi respondentē. Quicumq; ergo
illam extrahendo cōsecutus fuerit, aliis
ad ultimū usq; præsidet, expectās donec
alii finitis certaminibus decertauerint,
neq; em̄ habet literam suæ oppositam.
Estq; illa non mediocris athletæ felicità,
quippe qui adhuc uiribus integer,
cum defessis egressurus sit. L V C.

Iam quidem paulisper interquiesce, ete
nim illud est, cuius egebā maxime. Er
go illorū iam nouem sunt, om̄esq; imis
sa in urnam, manu sortem extraxerūt,
tu uero age iam circūeundo (pro specta
tore enim certaminis, iudicis officiū ti
bi deferam) contemplare literas. Haud
quaq; em̄ credo prius te cogniturū, quis
ex illis præses dicendus sit, quā ad om̄s
veneris, & illos inter se composueris.

HER. Quorsum uero ista dicis Luci
anet? L V C. Horsum uidelicet, qđ
nullo modo fieri posse videat, ut ilico
reperit litera illa declarans p̄sidem. For
tasse

vasse enim inuenire potes literam, incertus tamen eris num illa sit, neq; eñ ulla exceptione prædictū est κ , aut μ , aut ν , fore eam literam, quæ præsidem sit cōstitutura. Atqui ubi in α incideris, alius α habens tibi quærendus est, quo inuēto, illos inter se ad congregiendū cōponis, Deinceps in β , π lapsum, alterum β , ubi sit, studes inuestigare, qđ inuento aduersū est. At ita quidē agis cum cæteris oībus, donec ille tibi relictus fuerit, qui solitaria habuerit literā, nullā aduersariū indicantem. HER. Quid autē si ad illū forte fortuna prima, aut secūda uice delatus fueris, qđ tum faciendū tibi uideatur? LVC. Nihil equidē, verū tu Græcorū iudex, scire possim qđ facturus sis, an actutum eundē pro præside sis proclamaturus, aut potius putes oēs in circulo necessario accedēdos, & inspiciendos esse, num uspiam consimilis penes aliquē relicta esset litera, ita ut nisi omniū fortes uiritim tibi inspectæ fuerint, nunq̃ cognosces præsidem. HER. Atqui

p̄facile scire possum Luciane, nouem il-
 lorū existentibus. Etenim si e primo aut
 secūdo loco inuenero, plane certus sum
 eum fore p̄sidem, qui eo sortem inscri-
 ptā habuerit. LVC. Quo nā pacto
 o Hermotime? HERM. Ad hūc
 quidem modum, illorū enim duo & ha-
 bere certum est, consimiliter etiam alii
 duo s̄ sibi uēdicant. Iam cum adhuc qua-
 tuor sint reliqui, duos illorum γ, alter
 ros δ extraxisse, dubium non est. Et
 iam quattuor literæ in octo athletas di-
 stributæ & absumptæ sūt. Pro certo igit̄
 constat tantūmodo superesse, quod qui
 extraxerit, præsides haud dudie constitui-
 tur. LVC. Vtrum igit̄ Hermoti-
 me, collaudē ne ego te ob singularē in-
 genii tui industriā, an placet, ut ea refel-
 lam, quibuscūq; tandē probabiliter con-
 tradici posse reor? HER. Ita per
 Iouem: vehementer enim animi pen-
 deo, etiam atq; etiā cogitans, quidnam
 his ratione p̄babili possis contradicere.
 LVC. Equidem tu, quēadmodū lite-
 ræ

DE SECTIS.

ra pingunt ex ordine dixisti, ueluti pri-
 loco & ponit, secundo 6, ac deinceps alia
 secundū illarum seriem usq; ad unam il-
 lam, in qua terminat athletarū nume-
 rus. Et sane facile assentior tibi ita fieri
 in olympicis certaminibus. Quid autem
 si nō seruato literarū ordie quinq; ex oi-
 bus indiscriminatim eligeremus, uide-
 licet ipm χ, deinde σ, mox ζ, postremo
 κ & θ. Quatuor itaq; literæ octo sortib⁹
 inscribent, ipm autem ζ, sup nonam so-
 lum, quo præses nobis indicabit. Quid
 ergo iam facies statim sub initiū litera-
 la ζ inuēta? Quomodo uero cognosces
 præsidem existentem eum qui illam ha-
 buerit, nisi omēs aggressus, nihil huius
 simile inueneris? Neq; cū tibi integrū
 erit, quemadmodū nunc ex illarū ordie
 cognoscendi præsidis coniecturā facere.
 HER. Rem arduam ex me interro-
 gas, ad quam ut tibi respondeam, mihi
 pmprium nō est. LVC. Age, si pla-
 cet hoc ipm alia ratione cōsiderandū ti-
 bi pponam. Quid si nullis literarū figu-
 ris,

L V C I A N V S

ris, sed signis quibuscūq; & characteribus
 sortes cōnotarentur, cuiusmodi permul-
 ta literarū loco depingunt Aegyptii, pu-
 ta homines caninis, aut leoninis capiti-
 bus. Aut illa quidem, si uideretur, missa fa-
 ciamus, cum sint peregrina & exotica,
 & à nostro instituto prorsus aliena. Age
 uero simplicia illa & uniformia sortibus
 inscribamus, quemadmodū fieri potest
 assimulantes, nimirum binis sortibus
 homines, deinde binos equos alteris bi-
 nis, mox duos gallos, postremo duos ca-
 nes. Porro nonne tanq̃ praeclatissimae leo-
 nis imago insculpta sit. Proinde, si mox
 initio in sortem leoninam ferentem ima-
 ginem incideris, quibus nam cōiecturis
 persuasus, dices eam esse qua praeses de-
 signatur, nisi omnes accurate circum-
 spiciēdo plustraueris, num quis etiam
 alius praeter hunc adsit habens sortē leo-
 niferam. H E R. Nihil habeo Luci-
 ane, qđ tibi ad hac respondeā. L V C.
 Nō iniuria, neq; enim uideo, quid pos-
 sit apte respōdi, adeo, ut si animū indu-
 xerimus

DE SECTIS.

xerimus, aut eum inuenire, penes quæ
 sacra sit phiala, aut quæ inter athletas
 p̄sidis loco habendus sit, aut cuius ductu
 & auspicio foelicissime in Chōrinthum
 urbem illam florentissimā puenire ques
 amus, om̄es necessario accedendos esse
 putem, summaq; diligentia detractis ue
 stimentis, om̄ibus tentatis solertissime
 exquirendos, et em̄ uix etiam sic ueritas
 tem indagantes p̄uestigabimus. Quod
 si quis mihi unq̄ futurus esset cōsiliarius
 fide dignus sup̄ rebus philosophicis, con
 tendens oīno opam esse nauandā philo
 sophiæ studiis, ille demū solus erit, quæ
 eorū quæ dicunt ab oībus, ad unguē pe
 ritū esse cognouero. Reliquos aut̄ oēs ut
 iūtiles, & nulla re dignos cōtemnā, nihil
 fidei illis habetur⁹, donec etiā uni⁹ fuerit
 nescii, q̄ fortasse ex illis esse possit oīm o
 ptia. Neq; n. siqs adducto hoīe formoso,
 dicat, hūc ex oībus hoīem esse formosiss
 simū, statī ille suis uerbis mihi fide factu
 rus est, ut credā eū uera loqui, nisi certū
 habuero oēs hoīes illi uisos esse: fieri em̄

fortasse potest, ut & hic homo non sit cō
 temnendæ elegantia, quod autem sum
 mæ sit inter omnes formæ & uenustatis,
 scire haud quā possum, nondum uisis
 omnibus. Nos porro non formoso tari
 tum egerimus, sed formosissimo, quē nisi
 inuenerimus, patum sudatum, & nihil
 actum esse putabo. Non enim contenti
 erimus, in qualemcunq; tandem amabi
 lis & honestæ formæ hominem incideri
 mus, uerum summam illam, qua maior
 esse non potest, formæ elegantiā perue
 stigamus, quam necessario unam esse ne
 gare non potes. HERM. Vera sunt
 hæc. LVC. Quando ergo aliquē mi
 hi produces, totius in Philosophia itine
 ris peritum, quemq; ea non fugiāt, quæ
 cum à Pythagora, tum à Platone, præte
 rea quæ ab Aristotele, Chrysippo & Epi
 curo, aliisq; omnibus dicuntur et affir
 mantur. Deniq; qui una uia ex omnibus
 electa experimēto edoctus pro certo cō
 pertum habeat, eam solam esse uia quæ
 recta ducat uiatores ad fœlicitatem tan
 to opere

D. E. S. E. C. T. I. S.

opere quæsitam. Etenim, si talem quem
piam quærendo consecuti essemus, desi-
neramus nos molestis onerare negotiis.
HERM Haud quæ Luciane eiusmodi
uir inuentu facilis est. LVC. Quid
igitur faciemus Hermotime, neque enim
animus abiiciendus est, propterea quod
eiusmodi ducis inopia in præsentia labo-
ramus. Ergo illud adgrediamur, quod factum
mihi uidetur multo consultissimum &
tutissimum, ut quisque ab initio exorsus
omnes sectas percurrat, eaque accurata &
diligenti indagine considerando exami-
net, quæ dicta sunt ab omnibus. HER.
Quantum quidem tua uerba intelligo, ita
facto opus esse uidetur, nisi quod illud quod
non multo ante à te dictum est, cum his
mihi pugnare uidetur, uidelicet arduum
& graue esse, eum qui uni uia iam sese
tradiderat expansis denuo uelis recurrere.
Quomodo enim fieri potest, ut is qui
in priori iam occupatus detinetur, reli-
quas omnes percurrat. LVC. Illud
equidem paucis tibi expediam, nimirum

F

Thesei institutum imitabimur, filoque &
 tragica illa Ariadne accepto, nullū non
 Labyrinthum ingrediemur, nec dubito
 quin sine negotio tantum ductu fili ita
 nobis licebit ingredi. HERM. At un-
 de tandem nobis illa Ariadne compa-
 rebit, aut unde filiū parabimus? LVC.
 Bonū habe animum o amice, iam enim
 uideor mihi reperisse, cuius ductum se-
 quuti, haud dubie egrediemur. HER.
 Quod nā igitur illud est? LVC. Cer-
 te meum non est quod dicturus sum, sed
 cuiusdam ex sapientibus uiri summi, ne-
 pe illud, sobrius esto, & memento diffide-
 dum esse. Etenim, si minime leuiter & fa-
 cile persuasi quibusuis auditis fidem ha-
 buerimus, sed more iudicū, aliis quoque
 fandi copiā concesserimus, fortasse haud
 difficulter horum Labyrinthorum inex-
 tricabiles errores effugiemus. HER.
 Bene sane dicis, illud quoque nobis faci-
 endum intelligo. LVC. Videlicet,
 cæterum ad quem illorum omnium pri-
 mum nos conferemus? aut non perma-
 gni

DE SECTIS

gni illud interesse putas? Ab eo tandem quicumq; sit incipiamus, nempe & Pythagora, quandoquidem ita cessit. Quantum uero temporis statuemus omnibus Pythagoricæ philosophiæ, placetris perdiscendis suffecturum? Volo autem annos in quibus sub initium Pythagoricæ sectæ candidatis consilescendum est, excipi. Opinor omnino cum illis quinque satis fore triginta, aut ad minimum omnibus modis uiginti peropus est. HERM. Ponamus ita esse, deinceps uero totidem alii Platoni concedi sunt, ac mox nihilo pauciores Aristoteli. LVC. Non pauciores profecto. HERM. Chrysippo autem quot impendendi sint, nō est quod multi te iterrogem. Iam enim certus, antea ex te audiui quadraginta uix suffecturos esse.

LVCIA. Ita sane.

Hec uerba aptius mihi usa sunt cōuenire personæ Luciani, quàm Hermotimi, proinde cōsulto hic psonas mutauimus, præterq̃ i græco codice habentur

Deinde Epicuro & aliis. Quod aut non
nimium illis tribuere uidear, hinc per-
disces facillime, apud animum tuum confi-
derando, quot nam sint octogenarii cum
Stoici tum Epicurei, atque etiam Platoni-
ci ingenue fatentes, nondum cuncta suarum
sectarum ullis esse explorata & cognita, ita
ut in disciplinarum cognitione, nihil in
illis desiderari queat. Quod si alii in
hoc tergiuersari uidentur, non tamen ut
opinor hoc negabit Chrysippus & Aristot-
eles & Plato. Potissimum autem præ-
cunctis Socrates, illis certo non postpo-
nendus, qui omnium testimonio profes-
sus est, se non tantum non omnia, sed in
uniuersum nihil nosse, aut hoc tamen se
scire, quod nesciret. Computemus igitur
subducta ratione ab initio, uiginti
Pythagoræ attributi sunt, deinde toti-
dem alii Platoni, mox nihilo pauciores
aliis concessimus. Quot erga in summa
isti sunt anni simul comprehensi, si de-
cem saltem in philosophia disciplinarum
sectas

sectas constituerimus. HERM. Plures quàm ducentio Luciane. LVC. Ergo si tibi consultũ factũ uideretur, quanta pars annorum auferatur, saltem quindecim studiis nostris satisfacere putantes, aut omnino partem dimidiam.

HERM. Tu quidẽ multo melius hac de re quid faciendum sit, statues. Ego hoc probe perspirio per quàm paucos adhunc modum omnes sectas percururos, tamen si statim ab ineunte pueritia philosophia studium exorsi fuerint. LVC.

Quid autem faciendũ suades Hermoti me, cum ita se res habeat? An subuerrenda & refellenda ea existimas, quæ iam ante haud dubitanter confessi sumus, neminem uidelicet unquam electurum, id quod ex multis omniũ est præstantissimum, nisi omnium facto periculo singula degustauerit. Adeo, ut qui magistra experientia delectum non habuerit, ei oraculo magis aut responso Veritatem inuestigandam esse. An non istiusmodi inter nos dicta sunt? HERM. Sane.

LVC. Proinde summo opere necessarium esse uideo, tantum temporis nos ætatem agere, si unquam omnibus per tentatis recte eligere consilium est, iāq; acto delectu philosophiæ incumbere, qua percepta & cognita foelicem uitam uiuere queamus. Prius uero quàm ita fecerimus, in tenebris, quod aiunt, saltaremus, in quæcunq; inciderimus illiso pede impingimus. Et quodcunq; primū in manus nobis uenerit, illud quod quærimus esse existimabimus, propter ueritatis ignorantiam. Quod si etiam maxime bona fortuna ad illud delati fuerimus, constanter tamen nunquam sciemus, num id sit quod tantopere à nobis quæsitum est. Sunt enim non parum multa his ipsis similia, singulis affirmantibus hoc ipsum esse multo omnium uerissimum HERM. Haud scio o Luciane, quàm mihi uideare argumenta persuasionis bonarumq; rationum plena inter disputandum producere, uerum enim uero non mediocriter me perturbas

DE SECTIS

bas ista differendo, nimiumq; argute & anxie disquirendo, quod ad rem parum attinet. Fortasse autem uideor etiam in auspiciato hodie pedem domo extulisse, cum egressus tibi obuiam uenerim, qui me prope spei portum consistentem in ineuitabilem animi desperationem iniecasti, Veritatis inuentionem impossibilem esse ostendens, tatum uidelicet temporis requirentem. LVC. Cur ergo hoc ipsum o amice, nō multo iustius cū patre tuo Menecrate, & matre tua quodcunq; tandē illi nomen fuerit, neq; enim teneo, expostulas? aut potius cum natura omnium nostrum parente, quod te quoq; non ut Tithonū annosum & longæuum constituerit, sed præfinito destinaret homini uitam etiam longissimā centum annorum numerum non excedentem. Cæterum, ego tecum consyderando repperi, quod e disputatione nostra potissimum potuit elici. HERM. Nequaquam, uerum tu semper quidem conuitiatores, atq; haud scio qui

nam factum sit, ut tu extreme odio habeas philosophiam, eosq; qui sapientiæ studiis sunt addicti, salibus & diæteriis delusos naso suspendas. L V C. Cuiusmodi nā res sit Veritas o Hermotime, uos longe melius & prompti⁹, qui sapientia ornati estis, expedietis, nimirū tu & præceptor tuus. Ego saltem hoc me planescire arbitror, hanc non nimium auditu iucundam, & dulcem esse mortalibus, quoniam longe lateq; mēdatio est inferior & uilior. Est enim hoc apud homines multo in specie formosius & præcellens, atq; hoc nomine quoq; auditu iucundius & dulcius. Illa uero quia nihil in se habet insynceritatis aut adulterini, cuius sibi esset conscia, magna cum libertate differit inter homines, eamq; ob replerisq; intolerabilem adfert molestiā. Quēmadmodū & tu nunc indignaris, nec mea dicta fers humaniter, quibus tecum super hisce rebus Veritatem erui, tibiq; plane inditium feci, cuiusmodi ea sint, quorum utriq; iuxta immodico & amore

amore & defyderio teneamur, quā prorsus illa nactu non sint facilia, Veluti si statuam aliquam non informem infando amore deperires, eaq; te posse potiri in animum induceres, suspicans esse hominem. Ego uero intuitus, aut lapideū aut æreū esse simulachrum pro mea in te beneuolentia tibi significarem, rerum quarum potiundarum nulla esset relictā copia, te amore capi, ac tu iniquū tunc & maleuolentem me tibi censerēs, quia nolim te decipi absurda et monstrosa, nec spei consentanea sperantem.

HERM. Eo igitur hæc tibi dicta sunt Luciane, quasi putes nullā operam Philosophiæ studiis nobis nauandum esse, sed oportere nos socordiae et inertiae ad dictos priuatam uitam in terris agere.

LVC. Et quādo aut ubi ista me dicentem audiuisti? Ego quidem nō eo quasi non sit philosophandum ista dico, uerū quandoquidē omnino philosophiæ studendum est, uiaē aut ad illam sint nō paucæ, quarum nulla non perhibetur com-

pēdiosissimum esse ad Virtutē diuerticu-
 lum, tametsi etiam in incerto sit quæ
 ex illis uera sit, diligentem & exquisitam
 diuisionem faciendā esse existimo, Qui
 enim fieri posse sperē, multis nobis pro-
 positis, ex illis eligere quod optimū est,
 nisi quis omnia faciendi periculi gratia
 accesserit. Deinde, num longa adhuc
 supersit peregrinatio, aut an finis iam
 instare uisus sit. Cæterum quid tibi uide-
 tur? iam enim de integro te interroga-
 bo, num eum qui sub initium tibi occur-
 rerit, sequeris: cumq; illo cōmunibus phi-
 losophiæ disciplinis inuigilabis, atq; ille
 te certū faciet? HERM. Quid uero
 tibi amplius respondeā? qui neges quēq;
 recte discernere posse, nisi phœnicis an
 nos uixerit, omnesq; per orbem pericu-
 lum faciendo accesserit. Neq; dignum
 ducis fidem habere illis, qui iam olim ha-
 rum rerum sunt expertissimi, neq; mul-
 tis illis ista collaudātibus, suoq; testimo-
 nio cōprobantibus. LVC. Quos tu
 mihi multos illos narras, num qui harū
 rerum

rerū sunt probe gnari, & iidem iam omnium facta indagine periti? Quod si quispiam talis esset, mihi quidem uel unus sufficeret, neq; multis opus haberem. Porro si imperitos dixeris, nunq̃ illorū multitudine adduci potero ad credēdū, donec de omnibus nullius ignari definiendi facultatē sibi parauerint. HER. Proinde, tu solus Veritatem perspexisti, cæteri uero quotquot philosophātur, in uniuerſum omnes uæcordes sunt, & sine iuditio. LVC. Tu quidem Hermotī me, falso me mendatii coarguis, cū dicere non uerearis quod me ipse cæteris omnibus anteponam, aut omnino in numero eruditorum haberi contendam, parumq; memor esse uidere eorū quæ per me ante dicta sunt. Neq; quidem me præ aliis Veritatem dinoscere cōtentio se uociferor, uerum ingenue fateor, me cū aliis oībus iuxta ignarū esse. HER. Atqui Luciane quod ais oēs accedendos esse, eorūq; experimentū sumendū quæ dicunt ab illis, neq; aliā rationē meliorū

eligendorū fuisse, fortasse nō ualde im-
 probarim. Caterū, cuiq; experiētiae tot
 annos impendi oportere, perquā ridicu-
 lum mihi uidetur, quasi uero non & e-
 paucis cuncta perdisci queant. Mihi eq-
 dem ista ppendenti, haud quā graue,
 aut opus hoc uidetur, quodq; multo
 exercitio eget minime. Siquidem aiunt
 quendā ex statuariis, opinor autē fuisse
 Phydiam, tantū ab ungue leonis cōspe-
 cto æstimasse, in quantam magnitudi-
 nem totus leo exurgeret, si iuxta unguis
 rationem fuisset sculptus atq; formatus.
 Neq; mihi dubium est, quin & tu, si quis
 tantū hominis manū tibi cōmōstraret,
 reliquo corpore obuelato, nihil cunctā-
 tus actutū scies hoīem esse, quod absē-
 ditum est, & si totū corpus non uideris.
 Ita quoq; rerū capita, de quibus multus
 est multorū sermo, sine negotio in exi-
 guo etiam puncto diei perdisces. Accu-
 rata autē & exacta harum rerum cogni-
 tio, cui cōsequendæ longa perquisitiōe
 opus est, nullo modo ad electionem me-
 lioris

lioris requirit, verū etiā ab illis quæ dixi
 iudiciū facere licebit. LVC. Parpe, q̄ firma sunt & fortia quæ dixisti Her-
 motime, cōtendens ex partibus totū co-
 gnosci posse. Quāq̄ ego me tuæ senten-
 tiæ diuersum audire memini, ut qui totū
 cognouerit, etiam partem perspe-
 ctam habeat. Porro qui partem saltem,
 is non statim etiam totum habet cogni-
 tum. Iam tu hoc mihi quoq̄ responde,
 quomodo Phydias, quōdā leonis ungue
 cōspecto, cognoscere potuit leoninū esse
 unguem, nisi ante alias totū leonem ui-
 disset? An uero tu hominis manu sal-
 tem uisa dicere posses hominis esse, cum
 antea hoīem neq̄ uidisses, neq̄ cognou-
 uisses unq̄? Cur autē taces? Nunqd uis,
 ut ego pro te respondeam ad quæstionē
 tibi ppositā, uidelicet, quod nullo mo-
 do posses? adeo ut periculū sit, ne Phy-
 dias infecta re abeat, leone nequicq̄ ince-
 pto & exculpto. Nihil em̄ istaad Bacchū
 quæ à te pponunt, faciunt. Aut quomō,
 hæc inter se sunt similia? Neq̄ em̄ tibi

& Phydiaz alia cognoscédarū partiū cau-
 sa fuit, q̄ prior totius cognitio, hominis
 dico & leonis. Cæterum in philosophia,
 nempe quā tradunt Stoici, quonā pacto
 ex aliqua parte cognita, etiam reliqua
 cognosces? Aut quomodo illa ut hone-
 sta & pulchra demonstrabis? Neq; em̄
 totum nouisti, cuius illa sunt partes. Qd̄
 aut̄ dicis, totius philosophiæ capita, au-
 ditu facile posse cōphēdi, etiam in
 modica diei portiuncula, nimirū quæ
 rerum sint principia, qui fines, quam
 opinionē de diis habeāt philosophi, præ-
 terea quid animā esse sentiant. Et quod
 nōnulli omnia corporea esse affirmant,
 rursus alii etiam pleraq; incorporea es-
 se cōtendant. Tum quod pars illorū uo-
 luptatē, pars aut̄ nescio qd̄ honestū, sum-
 mū bonū, foelicitatēq; esse statuāt, atq;
 id genus sexcenta alia. Hæc inq̄ audiri
 facile discerni & definiri posse, nihilq; i
 his excutiendis & statuendis esse operæ,
 nosse autē eū qui uera dicat, uide ne uni-
 us saltem dieculæ particulā requirat, sed
 mul

DE SECTIS.

multorū potius dierum opus & labor sit. Aut qđ animi illis fuisse putas, qui de his ip̄is rebus aliquot librorū cēturias & chyliades cōscribere nō grauati sunt, nimium non ob aliā causam, q̄ ut p̄suasum facerēt om̄ibus uera esse, ut mea fert opinio, pauca illa & modica, quæ tibi uidetur facilia, nulloq; labore compræhensibilia. Iam uero omnino uate tibi opus esse opinor ad meliorum electionem faciendam, nisi, ut dixi, exercitii impigro studio illud consecutus fueris, ut in deligendo accurate uniuersa discutias, & unumquēq; totum ad unguem exploratum cognoueris. Haud enim ualde negauerim hoc pacto philosophiā in compendium contrahi posse, neq; habiturā multas uariarū rerum cōpræhensiones, neq; ullam morā aut cunctationē, si constitutū uatem omniū rerū capita percēsentē audieris, & inter audiendū ad singula mastatis hostiis sacra feceris. Hoc em̄ pacto infinitis laboribus Deus te subleuabit, posteaquā ex oblatiis extis tibi

cōmonstrauerit, quæ nam potissimū tibi eligenda sint. Quod si autē uolueris, & aliud multo minoris negotii compendium eligendi tibi subiiciam, quod sequutus, neq; uictimæ tibi offerendæ sūt, neq; ullus ex sacerdotibus magna mercede cōducendis tibi asciscendus est, uerū cōiectis in urnam, literulis cuiusq; philosophorū nomina habentibus, iube puerum aliquem impuberē florescente ætate ad urnā aggressum extrahere eam literam, quæcunq; primū illi sub manū uenerit, ac tandem inspecta literula duce cognosces, quæ tibi in philosophia sequendū existimo. HER. Ista quidem Luciane scurrili dicacitate à te, & non ex animo, dicta sunt. Tu uero respōde mihi, nunq̃ ne ipse uinum cōmercaueris? LVC. Et persæpe quidem. HER. Nunquid ergo per orbem circuire soles, quotquot in urbe sunt caupones, degustans, licitans, atq; expendens uina? LVC. Nequaquā. HER. Opinor em̃ illud, cui sub initiū bono & digno

DE SECTIS

digno incideris, auferendum tibi esse,
LVC. Ita per Iouem. **HERM.** Pro
inde, & modica illa & tenui degustatiuncu-
la, pronunciare iam potes de toto uis-
no cuiusmodi sit? **LVC.** Haud dubie
possum. **HERM.** Porro, si diceres
assistens cauponibus, posteaquā uini se-
starium coemere statuerim, agite o ami-
ci, date quāso unusquisque uestrum totū
dolium mihi ebibendum, ut omnibus
exhaustis certum habeam, qui nam uest-
strum generosiora uina uenalia habeat,
& unde mihi uinum sit cōmercandum.
Quod si hæc inquā diceres, an non iure
optimo pro insano ab illis deridēdus es-
ses? atque si illos acriter instando pertur-
bandi finem non faceres, fortasse etiam
aqua ab illis perfunderere. **LVC.** Sane
opinor, & profecto meritis meis dignis-
sima paterer. **HERM.** Non secus se-
quoque habent res philosophicæ, quid enī
necessariū est totū uas exhaustire potādo
cum etiam & modica illa degustatiunca
la nobis promptū sit nosse, quale totum

fit futurum. L V C. Quam lubricus es
 o Hermotime, quanq; tergiuersando la-
 beris e manibus, uerum profecto tua ter-
 giuersatione parum promouisti, cum
 enim sperares te effugisse, in easdem pla-
 gas incidisti. H E R M. Quorsum ista
 dicis? L V C. Quoniam rei per se pla-
 nae & indubitatae oibus certae et cogni-
 tae, nempe uino, longe dissimilima affi-
 milando cōparas, et ea quidem de qui-
 bus nemo non incertus animi ambigit
 in obscuro consistentibus. Ita ut ego me
 hercule dicere nequeam, quatenus tibi
 uinum & philosophia similia uideantur.
 Nisi fortasse in hoc solo, quod et philo-
 sophi in quæstu habeant disciplinas uanū
 expositas, quemadmodum caupones ui-
 num, quas quidem cōmiscientes dolose
 et fraudulenter adulterant, et maligna
 mensura diuenditant. Adhunc uero mo-
 dum quod dicis cōsiderabimus. Ais autē
 uinū in uase exceptū, totum esse sui simi-
 le, et pfecto nihil absurdi in hoc a te di-
 ctū est. Atqui si quis etiā degustauerit il-
 lud hausto saltē modico, statim cōpertū

habet, quale totum sit dolium, & hoc in-
 confesso est apud omnes, nec est qđ quic-
 quā tibi in his contradicā, uide uero etiā
 post hac, philosophia eiusq; alumni, nem-
 pe pceptor tuus, num eadē quotidianis
 praelectionibus ad uos differit, iisdemq;
 de rebus nunq; non uerba facere cōsue-
 uit, an nō subinde alio tempore alia uos
 bis solet proponere? Esse enim non pa-
 rum multa philosophiae abstrusa myste-
 ria iam olim amice nemini obscurum
 est. An non uero tu etiamnum, ut par
 est, instar Vlyssis apud illū perduras cir-
 cumeundo & oberrando, si semper sonat
 eadem per eadem, at fortasse satis est si
 semel quippiam inaudieris. HERM.
 Et cur non? LVC. Qui nam igitur
 fieri potuit, ut tu primo gustu statim no-
 sceres uniuersa? Neq; em̄ semp eandē cā-
 tilenā uobis solet occinere, sed subinde
 noua nouis differendo agglomerat. Nō
 o amice, ut uinū quod semper idem est,
 adeo ut nisi totum uas strenue exhaus-
 ris, nequicquā inebriatus obambulabis.

Plane enim in fundo mihi uisus est Deus
 philosophiæ adyta, abstrusisse sub ipsam
 fecem usq;. Itaq; totum dolium postre-
 mo exhaustas necesse est, si unquā consi-
 lium tibi fuit nestaream illam portionē
 inueniendi, quam aridis faucibus iam
 olim audissime sitire mihi uisus es. Por-
 ro autē eam persuasionem tibi persuasi-
 sti, ut putes tale quippiam esse philoso-
 phiam, ut si saltem leuiter illam primos-
 ribus, quod aiunt, labiis degustaueris,
 statim fore, ut omnibus sapientiæ nume-
 ris euadas absolutissimus. Quemadmo-
 dum perhibēt de diuinatrice illa in Del-
 phis, quæ simulatq; sacra fluenta degusta-
 uerit, ætutum afflata numine acceden-
 tibus respondet oracula. Atqui non ita
 se habet philosophiæ studium. Itaq; te,
 quem ultra medium iam dolii ebibisse
 cōstat, adhuc incipere perhibebas. Qua-
 re uide, ne potius & rectius huic philoso-
 phia cōparari quæat. Dolium em̄ & cau-
 ponem adhuc tibi sinemus, nihil autem
 insit uini, sed potius omniū frugum con-
 fusum

DE SECTIS

fusum quoddam seminarium, in summo quidem triticum, cui subsint fabæ, quibus deinde subiectum sit hordeum, mox lentescens, quito ciceres, postremo alia quæpiam diuersorum seminum species & genera. Iam si institutorem accederes seminum mercandorum gratia, ille quæ à summo tritici aliquot grana inspicienda in manum tibi traderet, posses ne igitur conspectis granis dicere ciceres esse mundas, & lentescens probe purgatas, fabas autem inanes &c.

HERM. Nullo modo. LVC. Proinde, neque philosophiam ab uno aliquorum quæ quis dixerit uniuersam pernosces, cuiusmodi tota sit. Neque enim una aliqua res est, quale est uinum, cui quod tu illam, tametsi ualde inæquali cõparatione contulisti, cõtendens similem esse totam primo gustui. Quod autem diuersum quiddam uisum est, curiosa perscrutatio non eget. Etenim, si quis uinum acetosum aut alioqui malum emerit, duorum obus horum iacturam facit. Porro autem in media plebe uersari, sicut & tu dixisti, statim ini-

rio, nō mediocre malū est. Alioqui qui
 totum uas epotare uoluerit, ut nini festa-
 rium coemat, damno cauponē afficiet,
 tam inciuiliter & insolenter degustādo.
 Nihil aut tale philosophia patitur, uerū
 tametsi nimis multa biberis, uas tamen
 non iminuitur, neq; ullam iacturam fa-
 cit cauponam exercēs. In idem em loci
 fuit exhaustum negotiū laborq; iuxta
 prouerbiū, & contra fir atq; in Danaidū
 dolio, illud em quicquid infusum fuerit
 non continet, sed protinus hac atq; illac
 perfluit. Hinc uero etiam si multa abstu-
 leris, multo tamen plura relinquuntur.
 Ceterū aliud quiddam non dissimile de
 philosophiæ gustu tibi proponā, tu uero
 caue putes, in philosophiæ contumeliā
 ista me dicere, si dixero illā similem esse
 exitiali & pernicioso pharmaco, cuiusmo-
 di est cicura aut aconitum, aut aliud tale
 quippiam. Neq; em illa tametsi sint leta-
 lia & mortifera, statim mortē inferunt, si
 quis modico quopiā de illis ablato, sum-
 mo ungue degustauerit: uerū si nō tantū
 quantū

quantū ad cōsciscendam mortē necessarium est, & qua ratione fieri oporteat, & cum quib⁹ sumendum sit certe non moreris. Tu autē contendis ad totius cognitionem parandā minimū quodq; sufficere. **HER.** Sint sane ista Luciane, quemadmodū ipse uolueris, quorsum igitur centum annos nobis uiuendū autumas, & tantorum negotiorū molem sustinendā, quasi uero alioqui nobis philosophari, nō foret integrū. **LV C.** Non pfecto Hermotime, neq; hoc tibi graue & arduum auditu uideatur. Etenim si sub initium uera dixisti, uitā uidelicet breuē esse, attem uero longā, nunc nescio qui fiat, ut tu grauitex succensere soleas, nisi, priusq; sol diurni cursus p̄sum absoluerit, nobis Chrysippus aut Plato, aut Pythagoras euadas. **HER.** Insidiosē imponis mihi o Luciane, meq; in angustum cōstringis, nihil unquam mali à me passus, nimirum prae inuidia, quod ego quidem in disciplinis nonnullum operapretium fecerim, te ipsum uero nihilipendens

dare soles neglectui, nullis disciplinis liberalibus animum excolens, tantus aetate existens. LVC. Scis igitur quid faciendum tibi putem? Mihi quidem tamquam atrabili percito, & insanienti ne audiens esto, neue mentem adhibeas, sed sine nugari me libere. Tu uero ut quidem iam facis in praesentia, porro, perge uiam tuam, atque ad illa quae initio decreuisti persequi, alacriter contende. HERM. Atque tu nullam mihi permittis deligendi copiam, tam uehementer & uiolenter me urges, nisi omnium experimentum sumptero. LVC. Siquidem plane peritum esse oportet, ut ne quid interim dicam aliud. Quod autem me uiolentum dicis, uidere mihi insonem & inculpabilem iuxta Poetam inculcare, nisi dum altera tibi inuenta fuerit oratio pro te faciens, nunquam quod iam illatum est aufertur & uiolentia. Ecce his multo etiam uehemetiora tibi proponeret oratio, tu uero illa omissa me fortasse inculcare. HERM. Qualla namque demiror enim
siquid

siquid etiā dum abstrusum illi relictū sit
 L V C. Parum esse ait, neq; sufficere,
 oīa perspexisse, illaq; obiter perlustrasse
 se, ut possis iam optimū eligere, uerū ad
 hoc opus esse re quapiā maxia. H E R.
 Qua tandem? L V C. Critico quo-
 piā o admirande, excussoq; iudicio,
 menteq; acuta & solerti, intelligentia in
 super sūma & acri, qualem esse summo
 pere necessariū est de rebus tantis iudicā-
 tem. A ut semel nequicquā uniuersa uisa
 sunt, quin etiam permultū tēporis huic
 rei tribuendū esse confirmat, quod omī-
 bus exakte & diligenter excutiendis & in-
 dagandis sufficiat, omībusq; in mediū
 propositis, eligere oportere cunctantem
 & tardantem: nullo modo autē differen-
 tis annos spectandos esse, neq; habitum
 suspiciendū, neq; opinionē sapientiæ re-
 uereri oportere, sed in morem Arēopa-
 gitarū cuncta esse facienda, quibus mos
 est noctu & in tenebris cognoscēdis cau-
 sis dare operam, ut non in dicentes, sed
 in ea quæ dicunt defigāt oculos. Ad hūc

quidē modū tibi eligenti p̄mptum erit
philosophari. HERM. Iuxta uirac
tione tu dicis, ex his enim quæ dixisti,
nullius hominis uita satis longa esse po
test, ut om̄ia percurrat, & unūquodq; nō
oscitanter perspiciat, p̄spectaq; indicet,
iamq; indicata eligat, delectuq; habito
philosophet. Hac enim sola ratione, ne
rum inuenire posse contendis, alioqui
nequaq;. L V C. Vereor ad te dice
re o Hermotime, ne hoc q̄dem satis es
se, uerum adhuc mihi uidemur nosmet
ipsos fallere, existimātes aliqd certi & fir
mi nobis inuentū esse, cum tamē nihil
inuenierimus. Quemadmodū hoc ipsū
nō raro usuuenire solet piscatoribus, q̄
cum in capturā retia eiecerint, & aliqd
graue & ponderosum senserint, attra
hunt rete, sperātes pisciū copiosam mul
titudinē cōclusam esse. Deinde, postq̄ at
trahendo nimiū de lassari fuerint, aut in
gens lapis, aut uas aliqd arena refertū,
p̄ter spem illis apparet. Proinde etiā atq;
etiam tibi cōsiderandū est, ne & nos ta
le

le quippiā subtraxerimus. HER. M.

Non intelligo quid sibi ista uelint retia,
plane tamē iisdem me irretitū inuoluia.

L. V. C. Proinde ego te rursum extrica
re conabor. Neq; em̄ mihi dubiū est pe
ritia natādī te p̄cellere, si quis etiā alius.

Etenū ego, etsi ad uniuerfos uenerim⁹ ex
perimenti sumendi gratia, & illud aliqn̄
fecerimus. nondū tamē planū & certū
esse existimo, penes quem illorū, illud
quod quærimus, delitescat. Possibile em̄
est, ut eius omnes in totum ignari sint.

HER. Quid ais? an opinaris penes

nullum illorū esse? L. V. C. Incertū

est, nunqd non videtur tibi fieri posse, ut
mentiant^r om̄es, ipsaq; ueritas alia quæ
piam res sit, quæ penes nullum horū in
ueniri queat?

HER. Qui nam fie
ri posse credā?

L. V. C. Ad hūc modū,

sit em̄ nobis certus aliqs numerus ex cō
posito cōstitutus, nēpe uiginti. Iam siqs

uiginti fabas ī manūsumeret, & ea clau
sa decē quospiā interrogaret, quotnā fa

bas in manu sua cōclusas h̄ret. Illi autē

ducti coniectura, hic quidem septē, illē
 triginta, alter uero decē aut quindecim;
 prorsusq; alios alium numerum diuina
 tet. Possibile em̃ est aliquem forte fortu
 na uerum dicere, an non uerisimile tibi
 uiderur? HERM. Sane. LVC. Ergo ne hoc quidē factu impossibile cre
 dendum est, ut om̃es ex æquo alius aliū
 numerū dicat, falsum tamen, & a quo
 longe lateq; absit certus ille numerus,
 adeo ut nullus ex illis dicat uirū in ma
 nu sua habere viginti fabas. Quid autē
 tu ad ista respondes? HER. Fieri
 posse. LVC. Non alia ratioe quot
 quot philosophantur fecelicitatem quæ
 rere insistant, cuiusmodi nam tandem
 res sit, planeq; alius aliud quiddam esse
 somniando confirmat. Hic quidē uolu
 ptatem, ille honestum, alius alia quæ
 piam de illa cōminiscit. Consentaneum
 autem est, unum quiddam ex illis esse
 fecelicitatem. Contra, uerisimile est præ
 ter hæc om̃ia aliud quiddā esse. Ac nos
 plane uidemur conuerso rerum ordine
 secus

secus q̄ oportet ante inuentū principit,
ad finem festinare. Oportebat autem pri
us, ut mea fert opinio, manifestū esse, ue
ritatem esse cognitam, esseq; ex philoso
phantiū numero aliquem, qui eandem
certo cognorit, Deinde primū quærere,
cui potissimū fides adhibēda sit. **HER.**
Ergo eo ista dicis Luciane, quod & si o
mnem philosophiā excusserimus, nūq̄
tamen facultatem nobis parabimus ue
ritatem inueniendi. **LVC.** Quid
me interrogas o bone, quin potius istū
sermonē exquiris, & fortasse responde
bis tibi nūq̄ hoc fore, quoad incertū
fuerit, num unum quiddā illorū sit, de
quibus illi uerba faciunt. **HER.** Pro
inde, nūq̄, ut tu contēdis, philosophiæ
dabimus operam, sed necessariū omni
no esse uideo ea abdicata, priuatā quan
dam uitā cū uulgo nos agere. **LVC.**
Illud quidē accidit, quod dicis philoso
phari p̄mptum non esse, estq; ei qui qui
dem homo sit inuitabile. Iubes em̄, ut
is qui philosophiæ operam daturus sit,

statim initio optimā quamq; deligat. Ip-
 us autem delectus habendi, ratio in hoc
 solo accurate tibi uidetur consistere, si
 tota philosophia perlustrata, elegerim⁹
 querissimā. Deinde numerum quoq; an-
 norum computando, quantus unicuiq;
 pscrutandæ satis est, longe lateq; excidi-
 sti omni spe frustratus, ipsum negotiū
 producens atq; reiiciens in aliud seculū,
 ita ut ipsa ueritas yniuscuiusq; uitæ ultra
 præstitutū tempus uix dephendi queas.
 Postremo, ne hoc quidem ut ambigū
 unquā perpendisti, cum incertum esse di-
 cas, num & philosophis iam olim inuēta
 sit ueritas, necne. Cæterum tu Hermo-
 time, posses ne iureiurando interposito
 confirmare, ab illis inuentam esse? ego
 quidem nequaquā iurare uelim. Non
 illibenter uero & alia multa tacens præ-
 tergredior, quæ & ipsa indagatiōe nō in-
 diligēti discutiēda forēt. H E R. Qua-
 lia nam sunt illa? L V C. Nonne
 audis Stoicos aut Epicureos, aut Plato-
 nicos dicētes, esse partim quidem, qui
 tene

D E S E C T I S.

teneant omnium rerum rationes , parum
 uero illarum prorsus esse rudes & imper-
 ritos , ex quibus permulti sunt fide lon-
 ge spectatissima. HERM. Vera
 sunt hæc. LVC. Proinde, discerne
 re peritos ab imperitis , semet tamē pe-
 ritos perhibentibus , nonne res tibi uide-
 tur plena laboris & negotii ? HER.
 Ita profecto. LVC. Oportebit ita-
 que te , si uolueris Stoicorum optimum
 cognoscere , tametsi non ad omnes , ad
 plurimos tamen illorum accedere , eo-
 rundemq; periculum facere , meliorēq;
 præceptorē præstituiere , qui prius mul-
 tis sit exercitatus , quiq; censoria quadā
 eligendorum præceptorū facultate ani-
 mum tuū imbuat , ne uidelicet tibi im-
 ponat , deterior per electionem cæteris
 præpositus . Atqui hoc tibi quoq; con-
 siderandum venit , quantum hoc requi-
 rat temporis , quod ego de industria
 prætermisi , ueritus , ne tu meis uerbis cō-
 motus stomacharere . Et sane quod ma-
 ximum iuxta ac summopere necessariū

est in talibus puta rebus hisce dubiis & ambiguis, unum illud esse opinor. Insuper sola fides & spes non fallax & instans tibi relicta est ueritatis eiusque inuentionis consequenda, alioqui nihil aliud quam ut discernere queas, & seiungere a ueris quæ falsa sunt, utque possis in morem argentariorum discernere ea quæ proba sunt, & non adukerina & fucatis et factitiis. Hanc inquam facultatem & artem consequutus, conferre te potes ad supra dictorum perpensionem. Sin minus, plane tibi persuasum esto, nihil obstaculo esse, quo minus non ab unoquoque nare (quod aiunt) traharis, aut prælatum & florentem oliuæ ramum te sequi, perinde ut oues. Magis autem aquæ cuius in mensa usus est, assimulabere, in quâ cumque enim partem te quispiam traxerit, summo digito duceris. Aut per louem arundini cuiuspiam fluuiali iuxta littus enatæ, ad quencunque flatum semet flectenti, & si tenuis & permodica quæpiam aura flaueris, illam ilico commoueri solet. Non
secus

Secus tecū quoq; agetur p̄ceptore quop̄m
 inuento, qui de demonstrationibus & re-
 bus dubiis discernendis alicui⁹ artis gna-
 rus te docuerit, cessabis haud dubie te-
 met ipsum onerare negotiis. Siquidem
 actutum quod optimum est tibi compa-
 rebit, ipsaq; ueritas arte illa cōpendiaria
 & demonstratiua eruetur, neq; nō men-
 datum deprehēsum redarguetur. Tuq;
 iam certo & constanti iudicio delectu ha-
 bito philosophiæ perdiscendæ nauabis
 operam, atq; rer exoptatam felicitatem
 consecutus, conuersationem cum illa so-
 ciabis iucundissimam, uniuersis bonis in
 totū semel fruens & abundans. **HER.**
 Euge o Luciane, quāto iā prāstantiora
 & spem nō mediocrē ostendentia quā
 dudum dixisti. Estq; nobis omnino ut
 par esse uideatur, eiusmodi uir quispiam
 studiose cōquirendus, cuius opera earū
 rerum cognitionem & iudicium nobis
 paremus, & quod maximum est, infalli-
 bilem demonstrationem. Hoc pacto cō-
 fido fore, cætera deinceps comprehensū

Facilia, nec nimium operosa aut laboriosa futura, quæque non multum sint requisitura exercitii. Atque ego quidem magnas tibi iam habeo gratias, propterea quod nobis tandem compendariam quandam, & optimam viam inueneris.

L V C. Atqui iure optimo nullæ mihi abs te habendæ sunt gratiæ, neque enim quicquam meo labore inuentum tibi demonstravi, quo spem tibi firmiorē aut ei te uiciniorē fecissem, sed multo magis ab omni spe remoti excidimus, quā ante fueramus. Ac prorsus iuxta uulgo iactatum prouerbum nobiscum agitur, Cum multum laborauerimus, in eodem loco sumus. HERM. Quorsum istuc Luciane? uidere quiddam supra modum triste & admirandum dicere.

L V C. Quoniam o amice, tamen si inuentus nobis fuerit is, qui polliceatur se quandā scire demonstrationem certā & infallibilem, sequi docturum alium, non statim propterea, ut opinor, illi fidem habebimus, sed aliū aliquem quærere conabimur,

D E S E C T I S

habimur, q*i* iudicio exacte habito discet
 nere ualeat, n*u*n*u* uir ille uera polliceatur.
 Iam ubi etiam ill*u*m ex sententia nacti erim*u*s,
 nihilosec*u* tam*e*n etiamd*u*m incert*u*m
 erimes, num ille qu*e* ad cognoscendum
 asciui*u*s probe cognoscere possit recte
 iudicant*e*, nec ne. Et sic iterum deinceps
 ad priorem alio ad cognoscend*u*m apposi-
 to nobis opus erit. Nos en*u*m, unde nam
 t*u*ta pr*u*editi intelligentia scire*u*s discer-
 nere e*u*m qui optimorum iudici*u*m habere
 possit? Vides ne quousq*ue* protendatur, &
 qu*u*a*m* imensum fiat, anxio & suspenso ani-
 mo esse e*u*m qui comprehendere nequeat.
 Quandoquid*e* ipsas quoq*ue* demonstratio-
 nes, qualescunq*ue* tand*e*m inueneris, dubias
 & incertas esse c*o*peries, nihil habentes in
 se firmitudinis. Plurim*u*s igitur ex ipsis
 per alias n*o*n minus dubias ad p*er*suadend*u*m
 nos cert*u*s esse p*er* uim adigentur. Ali*u*s
 autem rebus omni*u*m confessio manifestis
 obscurissima coniungentes, & ne tantil-
 lum quid*e* cum illis participantia, illor*u*m
 tamen demonstrationes esse p*ro*hibentur.

Veluti si quis contenderet, ita demonstra-
 ri posse Deos esse, quod in illorum cultū
 & honorem aræ passim constructæ cer-
 nerentur. Proinde o Hermotime, nescio
 quo nam modo, quemadmodum ii qui
 in circulo currunt, ad ipsius initii carces
 res & omnium rerum desperationē deue-
 nimus. H E R M. Quam insigni me
 afficis iniuria Luciane, cum pro thesau-
 ro non nisi carbones mihi exhibeas. Et
 quemadmodum uerisimile esse uidetur,
 tot anni quos studiis philosophiæ im-
 pendi, mihi plane sine fructu periere, in
 super etiam labor ille & sudor immodic⁹
 nequicq̃ exhaustus est. L V C. Sedem
 o Hermotime, multo minus animo per-
 turbato discruciaberis, si cogitaueris te
 non solū rerum speratarum desiderio fal-
 li & frustrari, uerū omnes, ut habet pro-
 uerbum, de asini umbra digladiantur
 philosophi. Aut, potest ne quispiam per
 hæc omnia quæ dixi uagari & discurrere,
 quod quidē nullo modo fieri posse iam
 ante ipse confessus es. Nunc autem non
 absimile

D E S E C T I S .

abſimile, quiddam mihi uidere facere, quàm ſi quis perfundēdo lachrymas forſitan culparet, quod illi in cœlum nō liceret conſcendere. Aut, quod non perinde ut monſtra natantia mare ingreſſi à Sicilia natando apud Cyprum emergeret. Aut, quod non in ſublime ſublaſtus remigio alarum uno die e Græcia ad Indos uſq; extremos peruolaret. Cauſa autem eius triſtitia ea eſt, quod ſperaue- rit, ut opinor, aut uiſum aliquando ſomnium eiſmodi, aut rem à ſe ipſo ita ſibi conſictam, cum parum ſub initium expenderit, num ea in optatis habueris quæ conſequi poterat, neq; eſſent præter hominis naturam. Præcipue uero te o amice, multa & admiranda uerſantem in ſomniis cum pupugiffet ratio e ſomno te exilire fecit. Deinde in illam cō- motus; excanduiffi, uix dum aperiens oculos, ſomnumq; non facile diſcutiens præ uoluptate eorū quæ uidiffi. Patiuntur idem tecum perſæpe, qui inanē quādam uoluptatem & euanidam ſibi con-

fingunt, cum interea sibi videntur am-
 pliciter esse nūmati, effodiētes thesauros,
 regnantes & dominantes, breuiter, quan-
 tum ad omnia alia attinet felicem ul-
 tam agentes. Qualia perquam multa
 Dea illa sine negotio operatur, nempe
 uotum existens liberale & magnificum,
 nulli rei quamlibet absurdæ contradi-
 cens, adeo ut si quis alatus fieri concupis-
 cat, aut Collosæa mole esse conspicuus,
 aut optet montes prorsus aureos inueni-
 re. Quod si igitur hæc ab illis in animo
 uersantibus puer accedens postularet ali-
 quid rerum necessariarum, uidelicet un-
 de panis esset coemendus, aut quid nam
 responsi dandum sit, pro locatis ædibus
 pensionem flagitanti, qui multo iam
 tempore expectasset, adeo inflamman-
 tur iracundia, ac si ab interrogante &
 odiose interturbare omnibus illis bonis
 uel cum puluisculo sint exuti atq; dispo-
 liati, ac propemodum pueri interpellan-
 tis nasum solent mordicus abripere. Ve-
 runtamen tu o amice, ne ad hunc mo-
 dum

DE SECTIS

dum uelis quoque erga me animatus
 esse, si te thesauros effodientem & uolan-
 tem, cogitationesque quaspiam naturæ
 nostræ non consentaneas animo conci-
 pientem, eaq; sperantem quæ nullo mo-
 do te cõsequi posse uideo, amicus tibi ex-
 istens, non patiar aut permittam per om-
 nem uitam nequicquam somnio iucun-
 do fortasse illo & dulci, somnio tamen
 congrementem oblectari, cum uehemẽ-
 ter cupiam te regressum ad sanitatẽ age-
 re quiddam, quod magis ex usu tuo ef-
 fet. Cumque te emittere cogitem, ut re-
 liquum ætatis quod superest ad com-
 munes cum aliis uitæ actiones sapienti-
 us institutum componeres. Nam quod
 hætenus fecisti, et nũc facis, atque etiã
 tecum uersaris in animo, nullo disci-
 mine à fabulosa Hippocentaurorum et
 Chimerarum Gorgonumq; narratione
 discerni potest. Præterea quacũq; alia
 cum à somniis offeruntur, tũ à poetis et
 pictoribus confingunt, quæ neq; fuerint

unquā, neq; post unq; fieri possunt, quib;
 bustamen promiscua uulgi multitudo
 credit, & non mediocri uoluptate ista ui-
 dendo aut audiendo adficitur, quia per-
 egrina sunt & auditu admiranda, nec pas-
 sim obuia. Et tu, fabulatore quopiam
 audito confirmante mulierem quandā
 esse supra modū formosam, quippe quā
 ipsas Gratiā pulchritudine superet, quāq;
 plane celesti quadam forma prædita sit,
 non prius apud animum tuum expen-
 dens num uera diceret, & num uispiam
 gentium esse putanda sit, eiusmodi tam
 amabilis formæ mulier, statim eandem
 misere deperires, quemadmodū perhi-
 bent Medeam ex solo somnio exarsisse
 in amorem Iasonis. Hoc aut quod ma-
 xime ad amorem te illexit, aliosq; quot
 quot eius simulachri desyderio inflam-
 mati sunt, illud erat, ueluti mihi conse-
 cturam facienti res apparet, quod is qui
 de muliere memorabat, posteaq; statim
 initio narrationis creditus est uera di-
 xisse, prior orationi non aliena aut dissi-
 milia

milia induxisse uideretur. In hoc enim
 solum attenti estis, & per hoc nare uos
 trahit, posteaquā semel illi sub initium
 anslam suppeditastis, uosq; ad dilectam
 perduxit, per eam quam prädicebat res
 ctam uiam. Nulla enim difficultate cō
 ficiuntur & reliqua, ut ego quidem opi
 nor, neq; quisquā ex uobis iuxta ingres
 sum cōuersus exquirebat num uerus sit,
 & an obliuione seu errore ductus, eam ui
 am ingressus esset, quam deuitare opor
 tebat. Verum ille eorū qui præcesserunt
 sequendo insistit uestigiis, ueluti oues
 præcedentem pastorem aut arietem con
 sequuntur, cum æquum fuerat statim in
 ingressu perpendere, nunquid in eam ui
 am diuertendum fuerat. Illud autem
 quod dicturus sum, manifestius fortasse
 & facilius intelliges, si tale quiddam nō
 absimile priori perspexeris. Quod si enī
 quispiā ex poetis illis Hercules audacia
 nihil non affirmare audentibus diceret,
 olim fuisse tricipitem quendam et senis
 manibus instructum hominem. Iam si

statim initio ista non grauatim credenda suscepis, neq; habita ratione discusseris, num fidei consentanea dixerit, sed nihil cunctatus, constanter credis ita se habere, pari ratione & reliqua inferet, videlicet, quod etiam senos habuerit oculos, neq; non senas auriculas, præterea quod tres uoces semel pariter emisisset, quodq; per tria ora cibum sumpserit, quod triginta digitos habuerit, nõ quemadmodũ quisq; nostrum decem in utrisq; manibus. Tum quoties illi bellis gerandum erat, tres manus tenebant unaquæq; aut peltam, aut parmam persicam, aut clypeum. Tres autem aliae, illa quidem securim ancipitem ferebat, altera hastam uibrabat, tertia gladio utens depugnabat. Et quisnam hæc illi affirmanti fidem habere dedignabitur? Valde enim hæc omnia principio sunt similia & consentanea, de quo statim sub initium considerandũ fuerat, num ista omnia citra contradictionem suscipienda & concedenda erant, ita se constanter

D E S E C T I S.

stanter & pro certo habere. Porro autem
 si semel illa cōcesseris, etiam cætera cō
 sequuntur. Nec iam facile est illis fidem
 denegare, posteaquàm ista à principio
 prius concessio, non discrepant, sed pla
 ne cum illo conueniunt, cuiusmodi &
 uos patimini. Siquidem præ magnitu
 dine amoris & alacritatis, non expendē
 tes ea quæ circa quēque ingressum uo
 bis obiiciuntur, quo pacto cuncta se ha
 beant, subinde porro progredimini, re
 rum consequentiæ ductu protracti, par
 rum, aut nunquā in deliberationem su
 mentes, num quod priori uidetur con
 sentaneum etiam falsum esse possit. Ve
 luti, si quis diceret, bis quinq; septem es
 se, & tu illi fide habita, persuasus, apud
 te non numerares: haud dubie consimi
 li quoq; ratione inferet, ter quinq; esse
 quatuordecim, quod quidem faciet,
 quousq; libuerit, aut sibi uisum fuerit.
 Qualia permulta admiranda illa geo
 metria factitare consuevit. Etenim illa

L V C I A N V S

ab his qui primum eam artem exordis-
 untur, cum postulata quæpiam exoti-
 ca & absurda efflagitet, eaque ipsa si-
 bi concedi contendat, nullo modo subs-
 sistere queuntia, signa nonnulla indiuisi-
 bilia, literulasq; quaspiam informes, ali-
 aq; eius generis cõsimilia eiusmodi fun-
 damentis putridis substruit, volens ad
 demonstrationem faciendâ uera addu-
 cere, tametsi à falsis facto initio, artem
 exordiat. Non secus uos quoq; unam
 quanq; sectam exorsi, cæteris quibusq;
 deinceps sequentibus fidem habetis, ve-
 ritatis certam cognitione illorum conse-
 quentiam, licet falsam, esse existiman-
 tes. Interea partim quidem uestrum spe-
 bus, ne quicquam amplis & magnificis
 animo conceptis, immoriunt ante ali-
 quanto, q̃ ueritatē conspexerint, eosq;
 à quibus illis turpiter impositum est, di-
 dicerint. Partim uero tametsi sagaciter
 subodorati fuerint se miseris modis de-
 ceptos esse, sero tamen cum iam pene se-
 nio sint confecti, piget illos ab incepto
 regre

D E S E C T I S .

regredi , uerentes ne tanti cum sint, confiteri cogantur, se puerilibus negotiis haftenus fuisse occupatos. Proinde, pudore obstante in studiis semel coëptis perseuerant, ea imodice collaudantes & commendantes. Et quoscunq; persuadere possunt, ad ea pertrahunt, ut non ipsi soli decepti uiuant, sed consolationem habeant ex his, q; eadē fraude illecti, cōmunibus cum illis malis conflictantur. Etenim & illud acute pspexerunt, quod si Veritatē semel ingenue fateretur fore, ut nō amplius uenerandi haberent, quēadmodū in p̄sentia, neq; supra plebeiam sortem in ullo p̄cio esse aestimarent. Sed ne tantillum qdem, ut prius, ullo honore habito, honeste cōsalutarent. Quare haud quāq; libenter ista fatendo cōmemorāt, cum non sint nescii, a quibus rebus illis excidendū foret, & æquali cum aliis oībus honore & sorte fruendū. Vix enī fieri potest, ut in perq̄ paucos illorum incidas, qui magnitudine animi prædicti, se deceptos esse, cōfirmare audeāt, aliosq;

L V C I A N V S

ab inauspicato instituto auertere atq;
dehortari similia tētare quæ statuissent.
Quod si in eiusmodi uirū unquā incidē-
ris, illum sane Veritatis amantem & uī-
rum bonum, & iustum, atq; etiam si uis
Philosophum compellato. Hunc enim
solum huius nominis cōpellatione dig-
num existimauerim. Cateri uero aut ni-
hil de uero compertum habent, ut cunq;
sibi eius gnari & periri esse uideātur, aut
si aliquid explorati habuerint, illud ta-
men præ paruitate animi & pudore, &
desyderio quo præ aliis in præclara ho-
minum opinione & præciis haberi con-
cupiscunt, occultant sedulo. Et sane per
Minervam quæcunq; hætenus à me dis-
putata sunt, missa faciamus hoc ipso lo-
co abiecta, & sit sempiterna quædā om-
nium illorum obliuio, qualem fuisse per-
hibent earum rerum quæ sub Euclide
duce Athenis peractæ sunt. Caterum
ponamus philosophiam Stoicam præ
omnibus aliis uerā & rectam esse, di-
spiciamusq; num illam ullo modo que-
ant

DE SECTIS

ant cōsequi, aut num hi frustra lassitudi-
 ne afficiētur male locata opa, quotquot
 eius cōsequēdæ desyderio capti sunt. Ete-
 nim pmissiōes magnificas, & illas qui-
 dem admirādas audio, uidelicet per oīa
 forlices & beatos fore, quicunq; ad sum-
 mum philosophiæ fastigiū unq̄ cōscēde-
 rit. Solos em̄ illos oībus bonis haud dus-
 bie semel posituros phibent. Sederū qđ
 deinceps dicturus sum, tu me longe exa-
 ctius scire potes, num unq̄ cum eiusmodi
 Stoico tibi cōmertū fuerit, atq; inter
 Stoicos sūmo illo, nimirū quē nullū af-
 fectus animi, ulla tristitiæ nebula prur-
 baret, quē nullæ uoluptatū illecebræ cō-
 mouerēt, qui non inflāmarus iracundia
 aliqñ in furorem erūperet, qui inuidiæ
 cōtagio nō esset infectus, qui diuitiarū
 amore & desyderio nō tangeret, sed illas
 p nihilo duceret, breuit̄ q per oīa fœlix
 esset, quā regulā & amissim certissimā
 esse optet, uitæ plane uirtuosæ. Etenū in
 quo vī minimū qddā desyderat, ille etiā
 dū imperfectus habēdus est, tæcti cæteris

omnibus abundet, hoc tamen cum consecutus nō sit, nondum exoptatæ & tantopere quæsitæ felicitatis particeps dicendus est. HER. Nullum quidem talem unq̃ me uidisse, mihi sum conscius. LVC. Euge Hermotime, quandoquidem lubens mendacium non dixeris. Ad quem ergo finem intentus, philosophiæ perdiscendæ impendis operam, cum neq̃ p̃ceptorem tuum, neq̃ illius, neq̃ ullum aliū ex prioribus, neq̃ si ad decem retro secula descenderis, quēq̃ Stoicorū perfecte sapientem uideas, & per hoc quoq̃ fuisse felicē? Neq̃ em̃ ut opinor, hoc à te recte dicet, sufficere, si q̃s saltē felicitati pxim⁹ fuerit, posteaq̃ nihil inde fructus & utilitatis capi possit. Nihilosecus em̃ extra uiam sub dio uersatur is, qui iuxta ostium foris stat exclusus, q̃ qui eminus adhuc labore itineris cōficitur. Nisi, quod uerisimile est, illum non mediocri perturbatiōe discruciarī, uidentem in propinquo ea quibus priuatus est. Deinde, ut q̃ proxime etiā m, felicitā

DE SECTIS

Hic itatem accedas (illud enim tibi conce-
 dam) tanta laborando perfers, temetip-
 sum miseris modis absumens & conficis-
 ens, atq; ita tantum ætatis per socordiã
 & supram negligentiam tibi elapsum est,
 immenso labore & uigiliis multis attenu-
 ato, & obstipido capite in terram defixo.
 Quinetiam de integro, ut ais, alios uigin-
 ti annos ad minimum laboribus temet-
 ipsum exercebis, ut euadas octogenaris
 us. Quis autem obstricta fide sponsor ti-
 bi factus est, te certo tot annos uicturum?
 Nihilominus tamẽ eorũ in numero has
 beberis, qui foelicitatis nondũ sunt com-
 ptes, nisi tu solus putes illud te cõstanter
 consecuturum, & insectando capturum
 quod ante te non parum multi & boni,
 multoq; uelocitate præstatiores oĩbus ui-
 ribus consecutantes comprehendere nõ po-
 tuerunt. Sed esto, si uidetur te compen-
 disse, iamq; uotis tuis optata omnino cõti-
 gisse, tamẽ oĩm primum bonũ illud cur-
 iusmodi nam sit, non possum pspicere,
 nũ tantis laboribus pro illo consequendo

impensis et exhaustis dignū et cōueniē-
 testimari debeat. Deinde, nō uideo quā
 illo per reliquam aetate iucunde & dolci-
 ter frui possis, tantus natu cum sis, quip-
 pe iam incuruatus senio, et ad omnē uo-
 luptatem capiēdam parum aptus, et ac-
 cōmodus, iam capulo uicinus, et alterū
 pedem (quod aiunt) loculo insertū ha-
 bens. Nisi fortasse o generose Hermoti-
 me, ad aliā uitam uariis laborib⁹ temet
 ipsum exerceas, ut in illā iam delatus ui-
 uas mollius et suauius, certior iā factus,
 quēadmodū uita in posterū instituenda
 sit. Quod mihi pinde uidetur factū, atq;
 si q̄s de ābulatiōicula & exercitiis q̄buspiā
 se prępararet atq; istrueret, quo maiore
 cū uoluptate cōnaret, donec nesci⁹ prę-
 fame necaretur. Cæterū, ne hoc quidem
 unq̄ mihi animaduertisse uidere, ut opi-
 nor, solidam uirtutē in actione cōsistere,
 uidelicet in recte et sapienter factis, et his
 quæ sūt magno animo. Vos aut̄ summi
 nempe Philosophi, quos p̄ uos quoties di-
 xero innuere soleo, posteaq̄ in his inue-
 stigandis

figandis & faciendis parum estis occupati, uoculas quaspiā miseras consecretantes meditamini, connectentes syllogismos & perplexitates, atq; in his maiorem uitæ partem sine fructu conteritis.

Ac quicumq; in connectendis promptior fuerit & dexterior, huic uictoriæ palmā unanimi consensu defertis. Quo nomine, ut ego quidem opinor, etiam præceptor tuus tantopere uobis est in admiratione & existimatione multa, uir quidem ætatis decrepitæ, quia suos a seclis una secum sermonem sociantes, perplexis & captiosis quæstiunculis probe calleat inuoluere, tenens quid quærendum, & quo quisq; pacto Sophisticis nugis fit circumducendus, optimus nimirum dolose & callide agendi, inq; nō euitabiles laqueos cōiciēdi magister exercitatissimus. Hoc plane nihil aliud esse confirmare ausim, quàm neglecto fructu circa corticem occupatos esse uos, adeo ut tantum foliæ in disputationibus uestris uicissim decurere uideamini.

Aut fortasse alia quæpiam sunt Hermo-
time, quæ uos à summo mane ad uespe-
ram usq; facere credendum est? H E R.
Non profecto, sed ea ipsa sunt quæ facti-
tare solemus. L V C. An non igitur
recte quis dixerit, uos relicto corpore so-
lam umbram uenari, aut neglecto uiui
serpentis tractu, saltè ex uiuū consecrari?
Aut potius huic persimiles esse in agen-
do, qui infusam in mortarium aquā fer-
reo pistillo magno conatu tūderet, rem
quæpiam summopere conducibilem
se facere existimans, ignarus tamē quod
etiam si humeros, ut aiunt, uerberando
decuriat, tamen aquam quālibet contu-
sam manere aquam. Permitte uero, ut
ego te deinceps libere interrogem, dic
mihi, num in uotis habeas excepta erudi-
tione in cæteris omnibus per omnia præ-
ceptorum tuo esse similis, nempe ut ita sis
ad iracundiam propensus, ita morosus,
ita sordidus, ita contentiosus, deniq; in
tantū uoluptatibus deditus, tametsi per
Iouem ita paucis esse uideatur. H E R.

Quib⁹

Quibus tandem? LVC. Si placuerit
 Hermotime, ea tibi cōmemorabo, quæ
 uirum quempiam multa canitie infectū
 super philosophia differētem audiui, ad
 quem permulti iuuenes sapientiæ com-
 parandæ gratia certatim cōmigrant.
 Cum enim à quodam ex discipulis men-
 cedem exigeret, uehementer incanduit,
 affirmans ultra præscriptum tempus so-
 lutionem debiti sibi prorogari, quod an-
 te decimum sextum diem dissoluendum
 fuerat. Ita enim pactum esse, & ob hoc
 quidē indignabatur. Cum autē forte for-
 tuna astaret, ibidem eius iuuenis auuncu-
 lus, homo rusticus & nostrarum rerū mi-
 nime peritus, Desine, inquit, uir admirā
 de te magna iniuria affectum esse conte-
 stari, si uoculas à te cōmercantes nescio
 quas mercedē tibi nondū reddiderimus.
 Ea enim quæ nobis fecisti, etiamdum
 ipse integra habes & possides, neq; quicq;
 tibi imminutū est ex disciplinis tuis. In-
 ceteris autē quibus sub initium adolescen-
 tiam tibi offerens, eundem desiderabam

ab inauspicato instituto auertere atq;
 dehortari similia tētare quæ statuissent.
 Quod si in eiusmodi uirū unquā incideris,
 illum sane Veritatis amantem & uirum
 bonum, & iustum, atq; etiamsi uis
 Philosophum compellato. Hunc enim
 solum huius nominis cōpellatione dig-
 num existimauerim. Cateri uero aut ni-
 hil de uero compertum habent, utcunq;
 sibi eius gnari & periti esse uideātur, aut
 si aliquid explorati habuerint, illud ta-
 men præ paruitate animi & pudore, &
 desyderio quo præ aliis in præclara ho-
 minum opinione & præciis haberi con-
 cupiscunt, occultant sedulo. Et sane per
 Minervam quæcunq; hactenus à me dis-
 putata sunt, missa faciamus hoc ipso lo-
 co abiecta, & sit sempiterna quædā om-
 nium illorum obliuio, qualem fuisse per-
 hibent earum rerum quæ sub Euclide
 duce Athenis peractæ sunt. Caterum
 ponamus philosophiam Stoicam præ
 omnibus aliis ueram & rectam esse, di-
 spiciamusq; num illam ullo modo que-
 ant

DE SECTIS

ant cōsequi, aut num hi frustra lassitudi-
 ne afficiētur male locata opa, quotquot
 eius cōsequēdæ desyderio capti sunt. Ete-
 nim pmissiōes magnificas, & illas quī
 dem admirādas audio, uidelicet per oīa
 foelices & beatos fore, quicunq; ad sum-
 mum philosophiæ fastigiū unq; cōscēde-
 rit. Solos em̄ illos oībus bonis haud dus-
 bie semel posituros p̄hibent. Sederū qđ
 deinceps dicturus sum, tu me longe exa-
 ctius scire potes, num unq; cum eiusmodi
 Stoico tibi cōmertū fuerit, atq; inter
 Stoicos sūmo illo, nimirū quē nullū af-
 fectus animi, ulla tristitiæ nebula ptur-
 baret, quē nullæ uoluptatū illecebræ cō-
 mouerēt, qui non inflāmarus iracundia
 aliqn̄ in furorem erūperet, qui inuidiæ
 cōtagio nō esset infectus, qui diuitiarū
 amore & desyderio nō tangeret, sed illas
 p̄ nihilo duceret, breuit̄ q; per oīa foelix
 esset, quā regulā & amissim certissimā
 esse optet, uitæ plane uirtuosæ. Etenū in
 quo vī minimū qđdā desyderat, ille etiā
 dū imperfectus habēdus est, tācti cæteris

omnibus abundet, hoc tamen cum con/
 secutus nō sit, nondum exoptatæ & tan
 to opere quæsitæ felicitatis particeps di/
 cendus est. **HER.** Nullum quidem
 talem unquā me uidisse, mihi sum consci
 us. **LVC.** Euge Hermotime, quan
 do quidem lubens mendacium non dixe
 ris. Ad quem ergo finem intentus, philo
 sophiæ perdiscendæ impendis operam,
 cum neque præceptorem tuum, neque illius,
 neque ullum aliū ex prioribus, neque si ad
 decem retro secula descenderis, quenquā
 Stoicorū perfecte sapientem uideas, &
 per hoc quoque fuisse felicē? Neque enim ut
 opinor, hoc à te recte dicet, sufficere, si
 quis saltē felicitati proxim⁹ fuerit, posteaquā
 nihil inde fructus & utilitatis capi possit.
 Nihilosecus enim extra uiam sub dio uer
 satur is, qui iuxta ostium foris stat exclu
 sus, quā qui eminus adhuc labore itineris
 cōficitur. Nisi, quod uerisimile est, illum
 non mediocri perturbatiōe discruciat,
 uidentem in propinquo ea quibus priua
 tus est. Deinde, ut quā proxime etiam, fel
 licita

DE SECTIS

licitatem accedas (illud enim tibi concedam) tanta laborando perfers, temetipsum miseris modis absumens & conficis ens, atq; ita tantum ætatis per socordia & supram negligentiam tibi elapsum est, immenso labore & uigiliis multis attenuato, & obstipo capite in terram defixo. Quin etiam de integro, ut ais, alios uiginti annos ad minimum laboribus temetipsum exercebis, ut euadas octogenarius. Quis autem obstricta fide sponsor tibi factus est, te certo tot annos uicturum? Nihilominus tamē eorū in numero habebis, qui felicitatis nondū sunt compotes, nisi tu solus putes illud te cōstanter consecuturum, & insectando capturum quod ante te non parum multi & boni, multoq; uelocitate præstatiores oībus uiribus consectantes comprehendere nō potuerunt. Sed esto, si uidetur te comprehendisse, iamq; uotis tuis optata omnino cōtingisse, tamē oīm primum bonū illud cuiusmodi nam sit, non possum pspicere, nū tantis laboribus pro illo consequendo

impensis et exhaustis dignū et cōueniēter
 aestimari debeat. Deinde, nō uideo quā
 illo per reliquam aetate iucunde & dulci-
 ter frui possis, tantus natu cum sis, quip-
 pe iam incuruatus senio, et ad omnē uo-
 luptatem capiēdam parum aptus, et ac-
 cōmodus, iam capulo uicinus, et alterū
 pedem (quod aiunt) loculo insertū ha-
 bens. Nisi fortasse o generose Hermoti-
 me, ad aliā uitam uariis laborib⁹ temet
 ipsum exerceas, ut in illā iam delatus ui-
 uas mollius et suauius, certior iā factus,
 quēadmodū uita in posterū instituenda
 sit. Quod mihi pinde uidetur factū, atq;
 si q̄s deābulatiōicula & exercitiis q̄buspiā
 se prępararet atq; iſtrueret, quo maiore
 cū uoluptate cōnaret, donec nesci⁹ prę-
 fame necaretur. Cæterū, ne hoc quidem
 unq̄ mihi animaduertisse uidere, ut opi-
 nor, solidam uirtutē in actione cōsistere,
 uidelicet in recte et sapienter factis, et his
 quæ fiūt magno animo. Vos aut̄ summi
 nempe Philosophi, quos p̄ uos quoties di-
 xero innuere soleo, posteaq̄ in his inue-
 stigandis

D E S E C T I S

figandis & faciendis parum estis occupati, uoculas quaspiā miseras conſectantes meditamini, connectentes ſyllogiſmos & perplexitates, atq; in his maiorem uitæ partem ſine fructu conteritis.

Ac quicumq; in connectendis promptior fuerit & dexterior, huic uictoriæ palmā unanimi conſenſu defertis. Quo nomine, ut ego quidem opinor, etiam præceptor tuus tantopere uobis eſt in admiratione & exiſtimatione multa, uir quidem ætatis decrepitæ, quia ſuos a ſæcſas una ſecum ſermonem ſociantes, perplexis & captioſis quæſtiunculis probe calleat inuoluere, tenens quid quærendum, & quo quiſq; pacto Sophiſticiſ nugis fit circumducendus, optimus nimirum doſe & callide agendi, inq; nō euitabiles laqueos cōiiciēdi magiſter exercitatiſſimus. Hoc plane nihil aliud eſſe confirmare auſim, quàm neglecto fructu circa corticem occupatos eſſe uos, adeo ut tantum folia in diſputationibus ueſtris uiciſſim decurere uideamini.

Aut fortasse alia quæpiam sunt Hermo-
time, quæ uos à summo mane ad uespe-
ram usq; facere credendum est? HER.
Non profecto, sed ea ipsa sunt quæ facti
rare solemus. LVC. An non igitur
recte quis dixerit, uos relicto corpore so-
lam umbram uenari, aut neglecto uiui
serpentis tractu, saltē exuiuiū consecrari?
Aut potius huic persimiles esse in agen-
do, qui infusam in mortarium aquā fer-
reo pistillo magno conatu tūderet, rem
quæpiam summopere conducibilem
se facere existimans, ignarus tamē quod
etiam si humeros, ut aiunt, uerberando
decutiat, tamen aquam quālibet contu-
sam manere aquam. Permite uero, ut
ego te deinceps libere interrogem, dic
mihī, num in uotis habeas excepta erudi-
tione in cæteris omnibus per omnia præ-
ceptorū tuo esse similis, nempe ut ita sis
ad iracundiam propensus, ita morosus,
ita sordidus, ita contentiosus, deniq; in
tantū uoluptatibus deditus, tametsi per
Iouem ita paucis esse uideatur. HER.

Quib⁹

D E S E C T I S

Quibus tandem? LVC. Si placuerit Hermotime, ea tibi cōmemorabo, quæ uirum quempiam multa canitie infectū super philosophia differētem audiui, ad quem permulti iuuenes sapientiæ comparandæ gratia certatim cōmigrant. Cum enim à quodam ex discipulis mercedem exigeret, uehementer incanduit, affirmans ultra præscriptum tempus solutionem debiti sibi prorogari, quod autē decimum sextum diem dissoluendum fuerat. Ita enim pactum esse, & ob hoc quidē indignabatur. Cum autē forte fortuna astaret, ibidem eius iuuenis auunculus, homo rusticus & nostrarum rerū minime peritus, Desine, inquit, uir admirā de te magna iniuria affectum esse contestari, si uoculas à te cōmercantes nescio quas mercedē tibi nondū reddiderimus. Ea enim quæ nobis fecisti, etiamdum ipse integra habes & possides, neq; quicq; tibi imminutū est ex disciplinis tuis. In cæteris autē quibus sub initium adolescentem tibi offerens, eundem desyderabam

imbuti, nihilo melior tua opera factus
 est. Quippe qui mei uicini Echecratis fi-
 liae raptæ per uim uitium intulit, & sane
 pornam dedisset damnatus iudicio, nisi
 ego à uicino paupere Echecrate talento,
 multam redemissem. Porro autem ipsi
 matri nuper incussit alapas, quod ipsum
 in manifesto furto depræhendisset, sub
 sinu cadum efferentem, ut haberet, nisi
 fallor, unde cum sodalibus bibens depo-
 neret symbolum. Etenim quantum ad
 iracundiam & furorem & impudentiam
 & audaciam, & proloquenda mendacia
 aliq; uitia attinet, superioribus quidem
 annis longe melius sese habebat, quàm
 nunc, cum his ipsis sit omnium contami-
 natissimus. Atqui plane mihi persuale-
 ram in hisce uitandis & dediscendis, illū
 præcipue à te adiutum & formatum iri,
 magis quidem, quàm quod illa perdisce-
 ret quæ quotidie ille ad nos, quibus illa
 audire superuacaneum est in mensa cō-
 suevit differere, quemadmodū Crocodi-
 lus rapuisset puerum, patriq; pollicitus
 esset

esset se redditurum, si respondisset nescio
 quid. Aut, quod cum dies sit, necesse esse
 noctem non esse. Nónunq̃ & cornua no-
 bis affingere solet generosus ille, nescio
 quo pacto sermonem connectens. Nos
 autem his auditis ridere solemus, maxi-
 me uero quādo obstruētis aurib⁹ sedula
 agitatione secum meditatur, habitus &
 dispositiōes qualpiā, præterea Catalep-
 ses & imaginatiōes, multa deniq; id ge-
 nus nomina percurrento. Quin etiam
 non raro ipsum dicentem audiuius,
 Deum in celo nō esse, sed per omnia cer-
 tatim penetrare, nimirū per ligna, per
 lapides, per animantia, usq; ad ea quæ
 sunt omnium despectissima. Cæterum
 matrem illam interrogātem, cur adhūc
 modum delirans ista secum nugaretur,
 subsannare solet. Sed si eas nugas, iquit,
 exakte perdidicero, nihil uideo obstare
 mihi, quo minus nō solus diues, nō solus
 rex sim, cæteri uero mihi collati, mācipia
 & hominū purgamēta existimandi sunt.

Hæc cum dixisset uir ille, uide mi Her-
 motime, cuiusmodi responsum illi dede-
 rit philosophus, quàm uero maturum &
 senile. Atqui nisi me ille, inquit, acces-
 sisset, nonne putas quod longe peiora fla-
 gitia admisisset, aut per Iouem etiã tra-
 ditus fuisset torquendus carnifici. Nunc
 autem frenum quoddam illi iniecit philoso-
 phia iuxta ac uerecundia, & hoc ipsum
 modestior uobis nostra opera factus est,
 & moribus adhuc tolerabilis. Illud enim
 pudorem illi incutit, quod indignus ha-
 bitu & nomine philosophice appareat.
 Cæterum quæ à nobis abstulit, ea illum
 in disciplina continent, ita ut iustus esse
 uidear, si mercedem à uobis accepero,
 etsi illum haud multo meliorem reddis-
 derim, nam in his quæ nondum admi-
 sit, philosophiã reueritus est. Posteaquã
 nutrices quoq; talia de pueris dictitare
 soleant, nempe præceptoris ædes illis ad-
 undas esse. Siquidem nusquam alibi lo-
 corum pueris relictæ est copia bonũ quid-
 dam perdiscendi, sed neq; mali quippiã
 unquam

unquā in se admittūt, quamdiu sub præ-
 ceptorū custodia militauerint. Ego qui-
 dem oēs officii mei partes in excolendo
 iuvene mihi impleſſe uideor, iam qui-
 cunq; tibi placuerit noſtrarū rerum non
 imperitus, illo tecum aſſumpto cras me
 accedas, & uidebis ſane quā prompte
 & expedite interroget alios, atq; ad quæſita
 reſpondeat, tum quantam eruditionē
 ſibi mea opera pararit, et quos iam ſis
 broſ euoluerit, de proloquiis ac ſyllogiſ-
 mis, de complexionibus et officiis, deq;
 aliis multis et uariis. Cæterū quod ma-
 trem pugnis ceciderit, atq; etiam rapeas
 uirgines uitiarit, quid hæc ad me atti-
 nent? neq; enim me illi pro pædagogo
 conſtituiſtis. Hæc quidem homo ſenex
 de philoſophia diſſerebat. Tu fortasſe
 et ipſe Hermotime diceret, abunde ſatis
 eſſe, ſi ob hoc ipſum philoſopharemur,
 nequid eorum quæ mala et uitioſa ſunt
 faceremus. An nō uero initio longe am-
 pliori ſpe inducti philoſophandum no-
 bis eſſe exiſtimabamus, non ob hoc ſals

rem, quod paulo q̄ priuatus quispiam ex
 uulgo honestiores essemus. Cur igitur
 non & ad hoc dignaris dare responsum?
HER. Quid uero aliud tibi responde-
 am, quàm quod propemodū etiā mi-
 hi lachrymandū esse intelligo, usq̄ adeo
 me cōmouit oratio tua nimiū uera. Et
 iam quidem grauit̄ lugeo me miserū
 tantam temporis frustra insumpsisse, &
 contriuisse, adhuc mercedē tam gran-
 dem pro laboribus impendisse: iam enī
 tanq̄ ex ebrietate profunda ad sobrieta-
 tem reuersus uideo, cuiusmodi illa sint,
 quoram amore capiebar, tum quantas
 arumnas pro illis consequendis ego mi-
 ser exhauserim. **L V C.** Fletu quidē
 & lachrymis haud opus est obone, lon-
 ge autem prætābilius & prudentius esse
 opinor, quod in fabulis Aescopus cōme-
 morat. Ait enim olim quendam in ma-
 ris littore consedis̄, conantem singu-
 las undas pernumerare, cumq̄ undarū
 mutuo se trudentium multitudine obs-
 taretur, animoq̄ grauit̄ angeretur, qd̄
 cas

eas numero complecti non posset, adueniens callida uulpes, non inidoneo consilio hominis perturbationem subleuauit. Quid discrutiaris, inquit, propter undas quæ prætergressæ sunt, hinc numerare incipias oportet, illas missas facito. Et tu, quandoquidem ita tibi uidetur, posthac magis ex usu tuo feceris, si communem cum aliis uitam uiuere decreueris, ac ita quidem cū multis in Republ. uersaberis, nihil absurdum aut fastuosum animo concipiens aut sperans. Nec est quod pudore afficiaris, quod iam primum de cursu uitæ spatio recte sapere incipias, aut mutato consilio ad meliora te recipias. Proinde, hæc omnia o amice, quæcunque à me dicta sunt, nolim putares me de industria præmeditatū et instructum aduersus Stoicos, quasi mihi cū illis essent susceptæ inimicitia, dixisse, sed cōmunem aduersus oēs orationē esse putato. Neq; alia cōtra te protulissem si aut Platonis aut Aristotelis te sectatorem esse restatus esses, cæteris in dicta causa,

contēptis & posthabitis. Nunc autē post
 ea q̄ Stoicos ceteris om̄ibus anteferebas
 aduersus Stoicam om̄nē disputationem
 quoq; nostram instituimus, nihil alio-
 qui simultatis, aut dissidii aduersus illā
 susceptū habentes. HER. Bene sa-
 ne dicis, iam itaq; abeo, ut ego me to-
 tum una cum uestitu & habitu cōmu-
 tem. Videbis igitur in breui, non uelut
 nunc me neq; barba tam densa & pfun-
 da horridum, neq; ita afflictam & aspe-
 ram uictus rationem, uerum molliora
 omnia, magisq; libero homine digna se-
 quentem: fortasse neq; purpurā induere
 grauabor, ut om̄ibus fiat perspicuū, mi-
 hi priores nugas non amplius curæ esse.
 Atq; utinam etiam ex intimis cordis pe-
 netralibus euomere ea omnia possem;
 quæcunq; ab illis unq̄ audita deuorauī.
 Et ut pro certo scias, neq; helleborū ebi-
 bere formidabo, ppter hoc ipm contra
 quam Chrysippus consuevit, nequid eo-
 rum unquā posthac, quæ dixerunt, mihi
 in mentem ueniat. Ceterum tibi Lucian-
 ne

DE SECTIS.

ne, non mediocrem habeo gratiam, quod
me hactenus iactatum & circumlatum &
turbido torréte & aspero, iuxtaq; fluxum,
una cum undis fluitatem extraxeris, as-
sistens iuxta Tragædorum prouerbium
Deus ex improviso ostensus. Videor au-
tem mihi non absurde facturum, si & caput
rasero, quemadmodum facere soliti sunt
hi, qui e naufragiis enatant incolumes, ita
ut salutis meae festiuitatem hodie conce-
lebrem, posteaquam tantarum nebularum ca-
ligo ab oculis meis discussa est. Porro au-
tem conspectum philosophi posthac, &
si inuitus inter eundem alicui ob-

uiam venero, non secus deuitabo

extra uiam declinan-

do, quam rabio

fos canes fu-

gere

soleo

FINIS.

D. HENRI
CHO AB EPENDORPH,

iuxta natalibus ac erus
dizione pclaro,
Meccœnati
suo oim longe be
nignissimo, Chiliahus Mansuetus S. D.

QUum Iacobus Bedrotus, meus
in græcis literis præceptor, ho
mo non vulgariter eruditus,
Ependorpi, modis omibus ornatiss. sub
inde me hortaret, ut aliqd e græco, qd
nondum ab alio tralatū uidissem, nec a
quoquam audiissem prælectum, uer
tere conarer, dicererq; ea demum rēne
expeditissime, utriusq; linguæ cognitio
nem parari. Non minus utiliter, q̄ ami
ce adhortanti illi tandem parui, ac Luci
ani dialogos hosce quatuor, utcunq; la
tinos feci. Quo in opusculo, idem mihi
(ut uerum fatear) adiutor fuit, qui hor
tator, & quas per me ipse intelligere pe
nitus

P R A E F A T I O.

nitus haud poteram, uoculas nonnullas
idem ille explicuit. Locus em̄ unus, aut
alter in hisce dialogis occurrebat, qui uel
longa exercitatoribus negotiū in uertē
do exhibere potuisset, nedū mihi. Quae
tamē, si minus pprie, prope tamen & no
bis reddita existimo. Delegissem uero
alios uertēdos materia leuiores, si Lu
clani totius copia mihi fieri potuisset.

Quandq̄ ingeniū tuū ab id genus quidē
iocis abhorret. At nos alioqui haud illi
benter in his nugis stylum exercentes, &
grauioribus abstinemus, quando ea est
temporū nostrorum indignitas, ut im
puniū hāc tractare liceat, quā argu
mento magis serio animū atq; adeo ca
lamū adplicare. Quale quale tñ fuerit,
tuā id pstantiæ nuncupare libuit, uti cū
uideres, qd tuo maxie beneficio in lite
ris grācis hic pmouissem, tum minuste
pœniteret impensarū, quas iam ppe an
nū mea causa ἀφρόνως fecisti, utq; hoc
ceυ μνημόρουν gratitudinis erga te meae
perpetuum, iam iamq; abiturus, quan

do hic harere diutius nō datur, relinque
re. Generos⁹ iste animus tuus, certo scio
eiusmodi & conatum meū in uertendo,
& consilium in hoc tibi, quicquid est, di
cundo, haud quā improbabat. Qui & si
hanc Chilianī tui primū periculū facien
sis translationem probare, omni ex parte
non poterit: tamen, qua est humanita
te locū apud se, uel adagio illi fo

re non grauabitur *συγγνώμη*,

ἔσθ' ἡρώτα περὶ τοῦ. Bene

vale Ependorpi,

et me tibi

perpe

tuo habe

cōmendatum:

Argent. XXIII. Calēn.

Iunias. An. M. D. XXVI.

Luciani

LVCIANISA

MOSATENSIS DIALOGI

Amatorii quatuor, Chiliano

Manfucto interprete.

GLYCERA ET THAIS.

LYC. Militem illū Acarnanū o Thais, qui quondā Abrotanū habebat, post ea me adamauit, illum cultu splendido insignem dico,

nempe illum chlamyde uestitū, nostin' an oblita es hominis? THAIS. Neutriq. Glycerium, sed hominē probe noui. Idemq. ille nobiscū in Cerealib. potauit anno superiore. Verū quid hoc rei est? Namq. uideris loqui de illo plus a quo sollicita. GLY. Gorgona ista una omnium nequissima, quum esse familiaris, ac mei perquam studiosa uideretur, calide irrepens, atq. illi sese insinuans, & me

K

illum auulsit. THAIS. Itaq; ille nūc
ad te sane non accedit amplius, & Gor-
gonam sibi amicam adsciuit? GLY.
Maxime o Thais, atq; hæc res mihi do-
let haud mediocriter. THAIS. Est
hoc quidem malum, o Glycerium, atta-
men non inopinatum, ut quod fieri sub
inde à nobis meretricibus soleat. Igitur
neq; magnopere angite, nec succensere
Gorgonæ oportet, quādo ne Abrotanū
quidem, prius quæsta de te fuit, quā
illum alienasses ab ipsa, qua cum itidē
necessitudo tibi, ac familiaritas inter-
cedebat. Quanquam demiror, quid nā
istius, tantopere suspexerit miles ille, nisi
quod omnino cæcus est, qui non uide-
rit, ut capillos ista habeat raros quidem,
& tamen fronti insidenteis immodice,
ut liuida ac emortua labra, ut ceruicem
strigofam, tum ex tanteis prominen-
teisq; in ea uenas, & nasum longitudine
fœdum, utq; illud unum in ista utcunq;
non deforme scilicet uideatur, quod tū
proce

A M A T O R I U

procera est & erecta, tum nimis blandâ
 subridet. GLY. Putas uero o Tha
 is forma captum Acarnanum delegisse
 istam, quam amaret? Nescis ueneti
 cam esse Chrysarium istius matrem?
 Quæ thessalicis quibusdam carminibus
 imbuta, lunam cœlo deducere, quæ ea
 dem noctu uolare dicitur. Nimirum ea
 propinato ad bibendû amatorio homi
 nem effascinauit, & nunc illum deinde
 miant. THAIS. Tu quoq; Glyce
 rium alium tibi quærito quem demetas,
 hunc ualere sinito.

C R O B Y L E E T C O R I N N A

CRO. Non esse adeo graue, ut pu
 tabas, Corinna e uirgine fieri mulie
 rem, didicisti iam, simulatq; cum for
 moso adolescente rem habuisti, & nunc
 primam mercedem reportasti minam,
 ex qua tibi monile mercabor confestim.
 COR. Næ, minulam. Monile ueroq;

L V C. D I A L O G I

& lapillos habeat uelim aliquos, igneo fulgore rutilâteis, quale est Philænidis.

CRO. Illud quidem ita erit. Verû tute etiâ alia audi ex me, quæ facere te oportet, ut commoda uiris & grata euadas. Nam aliud quo uitam sustentemus, nō est filia. Et annos hosce duos, posteaquâ à uita discessit beatus ille parens tuus, meministiⁿ quam & parce & tenuiter uixerimus? At donec ille superabat, nihil nobis nō suppetebat abunde? Nanq; arti suæ fabрили incûbebat sedulo, et magnum erat illius nomen in Pyrræo, adeo ut passim omneis audire liceat nunc affirmanteis, nimirum post Philinum amplius fabrum ferrarium alium fore neminem. Post uero illius mortem, primum forcipibus, incude, malleis diuenditis minis duabus, ex illo precio uictâ nobis suppeditaui. Deinde, nunc texenda tela, nunc inducendo subtegmine, nunc stamine trahendo conuoluendq; interim alimenta ægre parauî. Te porro enutriui filia, spem illam expectans.

COR.

A M A T O R I I

COR. An ne minam dicis? **CRO.** Non, sed mecum illud reputaui, fore ut, postea quàm adoleuisses tu, atq; ad hoc ætatis peruenisses, quum me uicissim libenter aleres, tum ipsam te excoleres facile ac diuitem redderes, uestibus ornares purpureis, ancillis etiam sepires.

COR. Quo pacto id censes mater? **Quid ais?** **CRO.** Si cum adolescentibus consuecas, si compotes, si cum illis una etiam cubites mercede.

COR. Vt filia Daphnidis Lyra?

CRO. Ita nimirum.

COR. Atqui illa meretrix est.

CRO. Nihil hoc mali. Tu quoq; ditaberis ut illa, & multos amatores habebis.

Quid collachrymas Corinna? Non uides, & quot sint, & quanto

studio frequententur meretrices, & quantas illæ pecunias accipiant?

Daphnida equidem noui, Dii boni, prius quàm

ætate maturuisset, uili panno ac lacero circû amictam.

At nunc cernis, qualis prodeat in publicum.

Est aurum, sunt picturata uestimenta, sunt ancillæ qua-

tuor. COR. Hæc uero quomodo acquiſiuit Lyra? CRO. Primum, in illius inſtitutis hoc erat, ut cultû ſibi ipſa adhiberet in primis decentem, tum ut expedita & facilis & alacris eſſet erga omnes, non ad cachinnum uſq; leuiter, uti tu mihi aſſoles, uerum ſuaue quiddam ac blandum artidens. Deinde, ut dextre hominibus conuerſaretur, & neq; uel falleret, uel difficilem ſe præſtaret, ſi quis adiſſet ipſam, aut accerſiſſet, neq; uiros ipſa apprehenderet importune. Si quando uero accepta mercede ad coenâ quoq; abiret, providebat, ut neq; temulenta euaderet, nam ridiculum hoc ſaræ, ac taleis uiri oderunt, neq; citra decorum inſolenter ſemet obſonio ingurgitaret, uerum ſummis modo digitulis ſcite attingeret. Porro inter edendum tacita obſeruabat, uti nequaquam ambas ſimul buccas imbuens fruſtillis oppleret turpiter, ſenſim uero biberet, non inhiſanter, utpote reſpirans ac ceſſans in tempore.

pore. COR. Num etiam mater, ubi admodum fitiret? CRO. Tunc potissimum Corinna. Ac neq; loqui plus quàm deceret, solebat, nec laceffere scommatis aliquem eorum qui unà essent, ab illo uno pendeat, illum intueri solum perseverabat, qui mercedem ipsi erat daturus. Etenim ob hoc eam sane illi impensius etiam nunc amant. Cæterum, ubi iam oporteret unà dormire, nihil petulanter, nihil indiligenter faciebat, sed omni ex parte illud unum uenabatur, quo & insinuaret illi sese, & illum deuinciret sibi, suiq; amantem efficeret. Nam præterea eam plane collaudant omnes. Quare, si iam tu quoq; ista didiceris, nimirum beatæ & nos fuerimus, quando facile alioqui eidem superiores sumus. Quanquam, Dii boni, aliud nihil dico, uixeris modo. COR. Illud uero dic mater. Qui mercedem soluūt, hi num tales sunt omnes, (qualis est Eucritus is, quo cum

L V C. D I A L O G I

heri concubui? C R O. Haud omnes.
 Verum aliqui meliores, alii iam ætate
 uirili, nonnulli forma non perinde gra-
 ta. C O R. Etiam ne cum talibus cus-
 bare oportebit? C R O. Maxime filia.
 Namq; hi tales etiam plura largiuntur.
 Pulchri aut illi, hoc solum sufficere arbi-
 trantur, pulchri esse uolūt. Sedenim ti-
 bi illud curæ esse perpetuo debet, uti
 plus accipias, si uoles breui uniuersos di-
 gito te monstrare ac dicere, non Corin-
 nam uides, uide illam Crobiles filiam, ut
 mirum in modum diues euasit, atq; ter-
 beatam matrē reddidit? Quid ais? Non
 facies hæc? Facies, scio equidem, ac su-
 perabis facile omneis. Cæterū nunc abi-
 lauatum, si reueniat uel hodie adolescēs,
 Eucritus, promisit enim.

CHELIDONIVM ET DROSE.

C H E. Num haud amplius ad te cō-
 meat o Drose adolescens Clinias?
 Neg; enim ex multo iam tempore illum
 uidi apud uos. D R O S E. Haud
 ampli

A M A T O R I I.

Haud amplius o Chelidoniū, et p̄ceptor
illum prohibuit post hac uersari mecū.
CHE. Quis uero ille? Num ludima-
gistrum dicis illum Diotimum? At ille
mihi sane amicus est. D R O. Non
hunc, sed illum inter philosophos pessis-
simum dico, perditum Aristanetum.

CHE. Tristem illum? hirsutū? illum,
p̄missa barba tetrum? eum qui obam-
bulare cum adolescētibus assoler in por-
ticu Pœcile? D R O. Nempe illum
ipsum puto superbum iactatorē, quem
eundem longe flagitiosissimū utinā spe-
ctare aliquādo liceret, barba ipsa & car-
nifice tractum, neci dari. CHE.

Quid uero illi accidit, uti hæc persuade-
ret Clinia? D R O. Me fugit o Che-
lidonium. Nam Clinias quidem, simul
atq; cōsuetudinē habere cum mulieri-
bus cœpit (primū autem consuevit me-
cum) nunq̄ secubuit. Toto dein hoc tri-
duo ne ad angiportū quidē uenit. Quū
mœrore conficerer ego, ac nescio qua
pacto ob id affecta essem, Nebridem mi-

si, quæ circûspiceret, in foro de uspiam
 ille, an in ludo uersaretur. Hæc uero se
 ait deambulante illum cum Aristaneto
 uidisse, innuisse illi à longe, illum con-
 tra erubuisse, uultû demisisse, neq; am-
 plius aduertisse oculû. Deinde, quû una
 ingrederetur in urbem, hæc consequuta
 ad Dipylum usq; fuit. Vbi prorsus se ille nō
 conuertit, reuersa hæc est, nihil habens
 certi, quod renunciaret. Iam postea ut
 existimas degere me, quæ imaginari
 haud queam, quomō actum cum ado-
 lescere sitat nunq̃ in re illi molesta fuit
 dicebam. An ille me perosus, adamauit
 aliam? An uero pater illum prohibuit?
 Multa eiusmodi mecum uersabam. Sub
 ipsum tādē crepusculū uenit Dromo,
 Epistolium hoc ab illo afferens, quod
 acceptum quæso lege Chelidoniū, nā
 literas utiq; scis. CHE. Age uidea-
 mus. Literæ sunt nō admodū dilucidæ,
 utpote cofusim exaratae, festinationem
 quandam indicantes eius qui scripsit. Di-
 cit uero. Quomodo te amarim o Drose
 deos

A M A T O R I I.

Deos immortales facio testes. D R O.
 Heu infaustum hoc, quod ne salutē quī-
 dem initio adscripsit. C H E. Atq;
 nunc sane nullo odio tui permotus, ues-
 rum necessitate coactus, & te memet ab-
 stineo. Nam pater philosophiæ discipli-
 nis erudiendum me tradidit Aristanero.
 Is me (nam de ea quæ inter nos fuerat
 cōsuetudine, probe comperta habebat
 omnia) sane q̃ multis increpuit, turpe
 esse dictitās, Architelis & Erasiclæ filiū
 uersari cum meretrice, uirtutem ante
 ponendam esse uoluptati, id longe esse,
 tum melius, tū conducibilius. D R O.
 ut inauspicato huc appulit nugator ille
 qui ob talia castiget, & alieno tempore
 sic doceat adolescentulū. C H E. Itaq;
 necesse mihi est, illi obtēperare. Etenī as-
 sectatur me ubiq;, ac obseruat diligēter,
 adeo ut ne aspicere quidē mihi liceat ul-
 lum, p̃terquā ip̃um. Tum si modeste &
 prudēter me gerā, atq; sibi per oīa obe-
 diam, futurū me promittit perquā for-

L V C. D I A L O G I

licem, ac in uirum fortem euasurum, iam antea eiusmodi laboribus exercitatus. Hæc tibi ægre perscripsi, in hoc me ipse suffuratus tantillū temporis. Tu præcor foelix sis, atq; Clinia memineris.

DR O. Quid esse censes hanc Epistolam o Chelidoniū? CHE.

Quod ad cætera quidē attinet, dictio quædā uidet̃ barbara ac inhumana, ceu ab Scythis profecta, hoc uero Clinia memineris, spem nonnullam habet reliquam,

DR O. Ita mihi quoq; uisum est ipi, præ amore pereo. Nam Dromopæderasten esse affirmat Aristanetum, & prætextu disciplinarū cum adulescētulo formosissimo quoq; familiariter uiuere, adhuc priuatim atq; secreto cū Clinia subdolos illum sermones cōmentari, magnificis promissis demulcere adolescentem, ac adeo polliceri, Diis similem à se redditū iri. Postremo unā cum eo ueterum philosophorū amatorias quasdā ad discipulos orationes lectitat, breuiter totus circa adulescentulū est. Quare

Dromo

A M A T O R I I.

Dromo se minatur ista patri Cliniae indicaturum. CHE. Delicatus o Dro se nutritus oportuit Dromonē. DR O. Tractavi molliter, & alioq̃ meus est, atq̃ idem prurire iam coepit in Nebridem. CHE. Bono animo esto, omnia bene habent. Ego uero uidere mihi uideor inscribere etiam ad parietē posse in Ceramico, ubi deambulando oblectare se Architeles cōsuevit, ARISTÆNETVS CORRUMPIT CLINIAM, ita ut hoc quoq̃ crimini adstipulet, qđ deferet Dromo. DR O. At quomodo latere posses, ubi sic scripsisses? CHE. Sub noctem o Drose, accepto alicunde carbone. DR O. Euge, decerta modo nobiscum o Chelidoniū aduersus arrogantem impurūq̃ Aristænetum.

*In Ceramico
Locus fuit A
thenis, ubi
uersabantur
meretrices.*

D O R I O E T M Y R T A L E.

DOR. nunc men' excludis o Myrtale? Nunc posteaq̃ tua causa pauper euasi? Donec uero tibi tanta afferebam, amās uir, & dominus, omnia ego.

eram. Iam simul atq; & prorsum exucc⁹
 ego sum factus, & tu Bithynū mercatores
 rem, à quo amere, inuenisti, excludor
 ego quidem, ac præ foribus sto illachry
 mans, at ille totas noctes amore fruitur;
 & solus est intus, tecumq; pernoctat, ex
 quo deniq; uterū ferre te dicis. M Y R.
 Ista me enecant Dorio, maxime quum
 dicas, quod multa dederis, quod paup
 mea causa factus sis. Igitur cōputa iam
 inde ab initio omnia quæcūq; in me cō
 tulisti. D O R. Eia Myrtale, sic fiat.
 Supputemus rationem. Primū, e Sicyo
 one calciamēta drachmis duabus. Pone
 drachmas duas. M Y R. Atqui unā
 dormiuiſti noctes itidem duas. D O R.
 Et quum e Syria redii, alabaſtrum un
 guenti à Phoenice, duabus & illud drach
 mis per Neptunum. M Y R. At ti
 bi enauigaturo uiciſſim ego donauī ſa
 gum illud paruum inguinetenus, ut eo
 inter remigandū uterere, quod Proreſ
 fuerat, qui illud oblitus, apud nos reli
 quit tum, quum ſimul mecum dormi
 uit

A M A T O R I I.

uit. DOR. Sed agnitum idem illud
 Proreta recepit in Samo, idq; Dii boni
 quanta cum pugna. Cepas dein e Cypro
 & saperdas pisces salitos quinq; & Percas
 pisces quatuor, quum ex Bosphoro ad-
 nauigauimus, attuli tibi. MYR.

Quid igitur? DOR. Et panes nauti-
 cos octo in canistro aridos, & caricis re-
 fertum calathum ex Caria. Tum postea
 e Pataris (o te ingrata) sandalia in-
 aurata, & caseum illum magnū (memi-
 ni) aliquando ex Gythio MYR.

Quinq; fortasse drachmis o Dorio, hæc
 omnia. DOR. O Myrtale, quan-
 ta uidelicet homo nauta potui, mer-
 cede nauigans. Nunc enim in latere
 dextro, uidelicet primas teneo, & tu
 nos despicias? Nuper autem in Aphro-
 disiiis, non ad pedes Veneris drach-
 mam tua gratia posui argenteam?
 Non matri in crepidas donavi drach-
 mas duas, & huic Lydæ non sapenume-
 ro in manum obolos modo duos, modo

L V C. D I A L O G I

quatuor. Hac uero omnia in summam contracta, nimirum opes fuere hominis nautici. MYR. Cepæ atq; saperdæ o Dorio. DOR. pfecto Myrrale. Neq; enim afferre plura poteram. Tum si diuitias consequutus essem, non utiq; remigio uictum quærirarem. Et quum hæc in te libens impenderim, matri interim meæ, ne caput quidem alii unum saltem reportaui unquam. Perquā uero scire uelim, quæ nam a Bithyno tibi obueniant dona. MYR. Viden' primū hanc tunicam, & monile hoc crassius ē. Ille mercatus est. DOR. At olim hoc uidi peneste. MYR. Aliud uidisti, quod & multo erat minutius, & smaragdos nō habebat. Largitus uero est & in aures hæce, & tapetē, & nuper minas duas. Ad hoc pensionem domus conductæ pro nobis dissoluit. Hæc sunt, quæ à Bithyno habeo, nō sandalia patarica, non caseum gythiacum, non nugas. DOR. Atqui illud non dicis, quod eū illo cubas, nō gadeo tum deformi, tum fordo

A M A T O R I I

ſædo, homine annos nato omnino plus
quingenta, ingrato caluicio, colore
cutis in modum Carabi piſciſturpi. Ac
non ſaltem dentes illius uideſ? Nam hæ
ſunt per Caſtorem & Pollucem, hæ ſunt
hominis Gratiæ, hæ Veneres, maxime ſi
quando cantare animum inducat pul-
cherq; & feſtius eſſe uelit, aſinum ipſum
ſibi ad lyram canere dicas. Cæterû fru-
cte illo, digna plane ipſa, quæ talem ha-
beas amatorem, uobiſq; naſcatur filioſ-
lus, ſimilis patri. Ego uero ipſe mihi
quoq; inueniã, aut Delphida, aut Cym-
balium, aut uicinam ueſtram tibicinam
iſtam, omnino aliquam ex earum nu-
mero. quibus mecum perbelle comes-
niat. Nam tapetas, monilia duarum
minarum mercedes, haud omnes habe-
mus. MYR. O rer beatam, quæ
te amatorem naſcã erit Dorio. Capas
enim illi feres e Cyprio, & caſcum ubi e
Gythio nauigariſ.

L

P R A E F A T I O
INCLYTAE

V R B I S V R A T I S L A V I

ensis Senatui prudentiss.

Ioannes Metzler. S. D.

Cum multis in negociis, tū in instau-
randis scholis singularē uestram in
Repub. gerenda curam & prudentiam
perspexi. Et si enim tot & tanta pericula
Reipub. nostrae iminere uidebatur, ut
nisi omnes totis animis ac uiribus in mu-
niendam urbem & res bellicas parandas
incumberemus, pereundum nobis effec-
pleriq. palam dictitarent, uos nihilomi-
nus iuuentuti erudiendae nihil praeuerti
uoluistis. Praeuidebatis enim illis studio-
sissime etiam, paratis, nō nisi bellicis in-
commodis occurri, in hac ætate aut be-
ne constituta omni tempore prouideri.
Huius tam salubris Reipub. instituti, ne
ego expertus essem, studium & conatum
uestrū pro mea uirili parte adiuuandū
puraui. De eo q. cogitanti non est com-
modi

modius in praesentia quicquā uisum, quā
 si publice Plutarchi philosophi & orato
 ris grauiissimi de liberorū educatione li
 bellum græce prælegerem. Ita em̄ futu
 rum, ut iuuentus nostra græcā disceret
 linguam, & simul cum animi eorū optis
 mis monitis ac præceptis imbuerentur.
 Dum id ago, plectioniq; libellū legens
 & relegens, me apparo, facio eum lati
 num, nō in hoc ut in publicum ederetur
 (nam audiueram antea ab alio translas
 tum, quē postea Guarinum Veronen
 sem, hominem sane doctum, esse cog
 noui) sed ut in utraq; lingua, ubi à nego
 ciis forensibus uacarem, me exerceam,
 atq; amicis nonnullis, qui quæ ille præci
 peret latine ex me intelligere uolebant,
 satisfacerem. Eorundem flagitatu iam
 nunc consilium & sententiā mutare,
 ac quod mihi atq; illis solis paraueram,
 uulgare cogor. Ego qui meæ imbecilli
 tatis mihi sum cōscijs, Heroa illū ætate
 & eruditione me longe superantem in

P R A E F A T I O

munere à me uinci posse nunq̃ animum induxi. Mallem mea premere & cōtinere domi, illi uero non sinunt, instant, suadent, rumpēdum esse silentium, & uela uentis aliquādo danda, id quanq̃ grauate faciam, obsequar tamen eis, etiam cum nominis iactura, potius quā me officio egressum quisq̃ uel falso insimulet. In hac re me ætatis nostræ ingenium nō nihil consolatur, ac pene dixerim cohortatur, nam ut est nouarum rerū studiosissimum, spero nonnullos interpretis nouitate allectos, libellum lecturos, ut ita saltem eorū animis nonnihil de præceptis istis saluberrimis uel inscientibus influat & ppetuo inhæreat. Deinde, quia id exemplo aliorum facio, excusate fieri arbitror, fecerunt sæpe idem alii, atq; in uno autore uertendo se occupauerunt. Iuuat ingeniorū diuersitas lectores, quæ forte hic quoq; studiosos delectabit, ueruntamē quærend⁹ mihi cū sit de more patronus, sub cuius tutela hic noster labor in publicum prodeat, cuius auctoris

P R A E F A T I O

tate nixus, ab inuidorū calumniis tutus
esse possit, non est mihi quisquam com-
modior uisus quā uos uiri Prudentiss.
quibus præcipua cura liberorum educā-
dorum uidetur, & quorū fidei regia celsi-
tudo duos ducatus (ita nunc loquimur)
administrandos & tuendos dedit. Eum
igitur, qualisqualis est, uobis dedico, ac
pro uestra in me singulari beneuolentia
ab omniū iniuriis uindicandum trado.
Et quo libellus commendatior in publicis
cum prodeat, prælectionem in eius enar-
tatione habitam, adiunxi. Quod si hanc
meam operam a uobis probari intellex-
ero, persuadebo mihi utilem eam in cō-
mune fuisse, atq; ideo non dubitabo des-
inceps in aliis etiā publicum subire iudi-
cium. Valete opti. Ex Vratisla

uia. Calendis Ianuariis.

Anno. M. D. XXVII.

P R A E L E C T I O I N L I B E L-
lum Plutarchi, de liberorum
educatione.

L III

P R A E F A T I O

Non me fugit, futuros esse nōnullos,
 Ciues, qui consilium & institutum
 praesens meum calumniari reprehendant,
 rati nimirum neminem tam ex corde,
 tam stupidum, tam insanum reperiri,
 qui nesciat liberos educari oportere.
 Ego uero, quid amicis, quid ciuibus, qđ
 ipsi deniq; patriæ, quæ me excepit, de-
 beam memor, de eo nihil neq; minui,
 neq; mutabo. Etsi enim res omnibus co-
 gnita atq; à natura indita uulgo iactetur,
 cum tamen rem ipsam intueor, & quid
 parentes praestent considero, inania quæ-
 dam uerba fundi, & facta cum eis mini-
 me congruere, uideo. Ex labris sane,
 non ex pectore, omnis istorum sermo
 fluit ac proficiscitur. Operæ precii igi-
 tur me facturum esse duxi, si quàm uti-
 lis, immo quàm necessaria sit recta libe-
 rorum educatio & institutio admoneā,
 atque in memoriam reuocem, neq; em̃
 tantopere alias occupatis omnia sua
 sponte occurrūt. Quin admonitore quā-
 doq; est opus, qui parentum animos ex-
 cites

citet ac cohortetur ad curam liberorum suscipiendā : quæ profecto, non in dictu speciosis posita iacet, sed studio, diligentia, ac labore conficitur. Id ut vobis quā paucissimis exhibeam, curabo, vos modo auribus & animis ea accipite. Quod si feceritis, non dubito, quin ad vos liberosq; uestros max. fructus sit redditurus. Cogitanti mihi tres in liberis ætates obuiæ fiunt, quæ præter cæteras educationem institutionemq; requirunt, infantia, pueritia, adolescentia. Eas singulas, quo oratio fiat clarior & apertior, separatim exequar & tractabo. Rerum omnium conditor, quoniam uniuerso animantium generi procreandi appetitum inesse uoluit, eorum quoq; animis, præcipuum amorem procreatorū curamq; singularem immisit. Prospexit enī quā imbecilli atq; omnibus uiribus nudi recens editi partus futuri essent. Eis sane quin pereundum foret, nisi parentū pietas succurreret, eorumq; miseriam & imbecillitatem subleuaret, quis non uidet?

P R A E F A T I O

Ne uero aliquid desiderarent, mammas
etiā cuius parienti largitus est & indidit,
neq; eas unas modo, sed pro numero, ad
quem fere parere cōsueuerunt. In hoc
munere abeundo officiosissima esse bru-
ta cognoscuntur. Editio namq; partu, su-
um defraudare Genium, ipsaq; alimen-
tis carere malunt, quā quid natis deesse
uideatur. Exm̄ requiris? in promptu est.
Nonne gallinas, grana & acinos sūmo
studio quāsitos & scalpurientibus ungu-
lis e terra erutos, nō ipsas quidam ablu-
mere, sed pullis edendos exhibere uides-
mus? Ac quanto etiā conatu aduersum
uultures & miluos pullis imminentes de-
sertent, cuius est uisum & cognitū. Ean-
dem in ceteris brutis naturā ac cōditio-
nem aduertim⁹, neq; eius expertis lupa om-
niū alioqui animantiū rapacissima. Quis
intelligimus bestias nōnullas sub lactan-
di tempus ingeniū mutare, & quæ cicus-
res & mansuetæ esse soleāt, ferarū imma-
nissimarū ritu in obuios ferri ac mordi-
cus arripere, & quibus alioqui quiduis
ciba

P R A E F A T I O.

cibariorū recte cōmittas, tum conditoria effringere, omniaq; deuorare. Tantus est eorum in procreata amor. Quem si intuemur, quid obsecro homines facere oportere statuemus? Mea quidem sententia, hoc munus tanto maiore studio & diligentia exequent, quantū cæteris præstare animantibus existimant, neq; em̃ eos solum impetus quidā & natura tributus, ut illa eo traher, sed ratio quam ꝑcipuum habent, flectet & deducet certā uelut uiam indicans & præscribens. Tum si pietas existimatur misero & inopi subuenire, atq; ab eo iniuriam propulsare, multo maior dici & haberi debet, si quis innocenti, omnib; uiribus destituto opem ferat. An uero infante humano quicq; dici aut fingi potest innocentius uel miserius? non opinor. Non est ex animatibus ullum, quod nuper natum ita imbecillum & infirmum reperiatur, immo, si uerum fateri libet, sine omnibus est uiribus. Dedit natura cæteris animantibus, ut simul atq; pro-

P R A E F A T I O.

ducta sunt in lucem, aut paucis saltem post dieb⁹ uel hebdomadis ipsa uestigia ponant, e stercorebus se euoluant, cibum captura ad matres repant & accedant. Atqui nihil istorum in humano infante reperiatur, iacet in cunis loco se mouere nequies, neq; ullo signo, nisi uagitu, num quid ei desit, indicare potest, atq; etiamsi se uagiendo rumpat, necdum tamen certum quid uelit & cupiat, nisi id parentes coniectura assequantur. Quorum cura & sollicitudo, si eis non succurrat & auxilium afferat, nihil commeritis, immo adeo innocentibus, ut eorum effigie innocentia ipsa referatur, in suis ipsorum sordibus misere est pereundum. Quod quid possit esse miserius & calamitosius? Iccirco alieni quoq; , nullo neq; sanguinis, neque necessitudinis iure deuincti, aetatis tam miseræ atq; innocentis curam sibi suscipiendam putauere. In eo laborant prætore & Iurisperiti, horum edictis uel interpretationibus eis prospicitur, orbis etiam

P R A E F A T I O.

etiam parentes alii, qui eos alant ac tunc
antur, quærentur. Neq; hæc prouincia
cuius temere cõmittit, sed cum causæ
cognitione, ac certa quodãmodo uia &
ratione præscripta. Solet quoq; infantia
hostibus misericordiã mouere & expri-
mere, ut ab eis manus uiolentas abstin-
neant, ipsorũq; causa parētibus nõnunq;
parcant. Sin autẽ secus fiat, nemo est qn
clamitet nequiter atq; imisericorditer
esse factum. Quare si & brutis hoies, ab
alienis parentes, ab hostibus ciues & ami-
ci, amore, pietate, ac misericordia uin-
ci & superari nolumus, est nobis dies, no-
ctesq; cogitandũ atq; enitendũ, quo ins-
tantum corpora & animos bene & recte
curemus. Nam quorsum pertineret, li-
beris quidem dare operam uelle, procre-
atorum autem corpora & animos ab in-
cũte ætate negligere, ac uirtuti nõ assue-
facere. Nemo sibi persuadeat, ineptam
pceptionibus capiendis ætatem istam
esse, bimuli nanq; & trimuli uidentur
incipere sentire atq; intelligere. Caterũ,

P R A E F A T I O

ne rem in immensum producam, ex his
quid sit factum opus, uos intellexisse, opi
nor, iam ad pueritiam transeo, in qua
tanto maior cura & sollicitudo a paren
tibus exigitur, quāto animus omnium
calculis corpori praecllere iudicat. Et si
em in puerili aetate cōstituti dari possunt
& uestigia ponere, necdum tamē uictui
amictuiq; parādo sufficiūt, eū igitur a pa
rētibus capiant, est necesse. Tum etiā ad
uirtutē institui, atq; ad bene beateq; vi
uendū parari debent, ad quod optimis
opus est p̄ceptoribus, eos pueri per aetate
m sibi inuenire nequeūt. Nam talem
ingenii aciem non habent, ut quae p̄to
sint cernere, atq; ipi sibi cōsulere possint.
Vicariam igitur eis dent operam paren
tes, illorum infirmitati succurrant, p̄
ceptores optimos inquirant. Siquidem
in hac parte fuerint negligētiores, oēm
laborem, omnem operam in infantia
se frustra, & ne quicquā suscepisse sciant.
Quae inceptae atq; institutae, morum ani
morumq; formationes, id tēporis sunt
p̄sequen

P R A E F A T I O.

prosequenda. Est enim hæc ætas præcep-
tionum capacis & tenacissima. Quic-
quid eidem insueris, eius fructus pro-
ducit, ac per omnem præ se fert uitam.
In his annis nisi recte instituantur, neces-
sario reliqua uita turbulenta, & sine cer-
ta ratione uagatur. Præterea quæadmo-
dum arboribus, ubi iam aliquantulum
creuerint, ne curue & tortuose fiant, pa-
li adiunguntur: sic pueritiæ necessario
præceptores & institutio recta adhiberi,
ac uelut sociari debet, irretiunt alioqui
animi eorum uiculis ingentibus, in quæ
hoim ingenia à natura pcliuia depen-
duntur. Et pinde ut ager nō ita bonus cul-
tura fit melior & feratior: contra, opti-
mus quisq; si negligat deterior. Sic pu-
erorum animi, si recte colantur, pstan-
tiores atq; ad omnem uirtutem cōmo-
diores: sin autem neglecti iaceant, ad
omne negotium plane inutiles efficiunt-
tur. Ita fit, ut si qui forte sint natura he-
betiores, hi curatione acuantur: nihil
enim est, quod arte & consilio corrigi &

P R A E F A T I O.

emendari nequeat. Atq; adeo, si animū
oculosq; circūferas, persæpe, quæ arte
sunt confecta, firmiora esse solent, quā
q̄ natura tribuit & largita est. Quid mul-
ta ē maximū in pueris momentū insti-
tutio habet, testem asserre possum sa-
pientis. Lacedæmoniorū, legislatorem
Lycurgū, qui quo pacto idipm̄ in catu-
lis, suis ciuibus ostenderit, res est uulgati-
or, q̄ quæ recenseri debeat. Comprobāt
idem tū Resp. bene cōstitutæ, tum Ro-
manorū principū decreta. Illæ enim do-
mos huic ætati erudiendæ destinatas sem-
per, ac p̄ceptores maximis stipendiis cō-
ductos tenuerunt: isti uero imunitates
domibus p̄ceptoribusq; multas easq; nō
cōtemnendas dederūt, ita quidē & pue-
ros & magistros ad hoc munus Reip. sa-
luberrimū excitare ac puocare uoluerūt.
Tum etiā priuatis publico exēplo ostens-
dere, ac uelut p̄scribere, qd in pueris fie-
ri postulent, & reqrant. Neq; uos Ciues
optimi, alio cōsilio prudentissimū hu-

P R A E F A T I O.

ius inclytæ urbis senatû ludos literarios, nescio quorum maleuolentis. studiis & machinationibus, plus quâ insidiosis, collapso, instaurasse putetis, id sane. quod dixi à uobis expectant. Nouerû enim, nouerunt, in hac ætate, bene & recte educata atq; instituta, multum esse positum, & qualis ea fuerit, tales habituros parentem liberos, tales magistratus ciues. Rem magnam agi uidetis, nolite obsecro uestri & Reipub. obliuisci, sed quo uos omniû utilitas uocat, non grauate sequamini. Restat, ut de adolescentibus nunc dicam, quæ qdem ætas quâq; & aîo & corpe firmior esse uideat, nihil tñ uel frenis, uel calcaribus æque eget. Etenim nullis se teneri legibus putant, quicquid eorum collibitum est animo, id licitum esse arbitrantur, atq; ut paucis rem omnem eloquar, omnibus uoluptatibus, omnibus animi perturbationibus obnoxii succumbunt, dies noctesq; potant, conuiuantur, amant,

P R A E F A T I O .

scortantur, alienas uxores sectantur, atque
id genus flagitia multa, quae nunc non
est narrandi locus, designant, ac tum
se non poenam, sed laudem meritos ex
istimant, ita est eorum peruersum inge
nium. Ex quo, nisi parentum atque ab his
quaesitorum magistrorum consillis opti
mis subleuentur ac corrigantur, in eius
modi uitiiis non solum adolescentiam,
sed reliquam uitam uniuersam transigunt,
neque ullo pacto postea in uiam reuocan
tur. Nulla praeterea aetas pluribus mor
tis casibus exposita, nulla facilius in mor
bos incidit, nulla grauius aegrotat, nulla
tristius curatur. Eaque est causa, quam
obrem pauci ad senectutem ueniunt. Glo
riatur Cyrus moriens, se nunquam sensisse
senectutem imbecillio rem factam quam ado
lescentia fuisset. Quid causae obsecro fu
it: profecto nihil aliud, quam adolescentia
bene acta, cuius similis senectus esse so
let, nullis sane grauis nisi adolescentes ui
ta solutiore fuerunt. Et quanto nobis
commoda uel incommoda maiora ex
adole

P R A E F A T I O

adoleſcentia oriuntur, tanto in ea cura
& opera maior uidetur ponenda: parem
enim morbo medicinam adhibere con-
uenit. Præterea quàm fit neceſſariũ eius
ætatis curã ſuſcipere, non ſolum philoſo-
phorum monumenta præſcribunt, uerũ
etiam omnia omniũ comœdiarum ar-
gumenta declarant. In his enim uel pa-
rentum nimia facilitas, uel aduleſcentu-
lorum in uitia procliue ingeniũ ob oculos
ponitur. Quo conſilio & ut hoc pacto
tanquam publice rei peracti per ora ho-
minum traducatur, atq; iſtam infamiæ
notam ueriti, deinceps uitia odiſſe incipi-
ant. Adde ius ciuile & honorariũ, quod
ſub curatoribus minores uiginti quinque
annis eſſe iubet, eorumq; imprudentiæ
per in integrum reſtitutiõem ſuccurrit.
Poſtremo, quid Græciæ ciuitates in eo
nobis uelut præſcripſerint, conſiderate.
Inſtituerunt palæſtram, aliaq; item cer-
tamina, quibus hæc ætas occupata ab
ocio, omnium flagitiorum ſegete, arce-
retur. Amat namq; ocium, labores, niſi

M

P R A E F A T I O

à parentibus coacta, refugit. Hac secuti,
 cenſeo, ut quiſq;, q̃ poteſt maxime co
 netur, atq; elaboret, quo ſlos ætatum o
 mniũ bene & recte cõponatur, alioqui ni
 hil profuerit in pueris & infantibus curã
 diu multũq; ſuſſe. Facite obſecro,
 ut ſolidum hoc à uobis officiũ liberi fe
 rãt, ac uos laborum fructus dulciſſimos
 tandem capiatis. Atqui uideor mihi ui
 dere, & audire ex uobis nonnullos capi
 ta conferentes, dicere, Non es Mecelere
 defunctus officio tuo, niſi etiam modũ
 & rationem aperias, qua infantia debili
 tati, pueritiæ infirmitati, adoleſcentiæ
 ferocitati ſuccurratur & conſulatur, neq;
 enim ſatis eſt, ſi medicus morbum de
 regat, eiufq; uim & magnitudinẽ oſten
 dat, quin quæ eius mali ſit medicina,
 etiam doceat, oportet. Rem magnam
 à me, et uiribus meis imparem poſtula
 tis. Non ſumo mihi tantum ingenii acu
 men, quod hæc ſua ſponte inuenire poſ
 ſit, neq; mihi ſunt tot anni, ut me id ex
 perientia docuerit. Quid igitur faciam,
 an

P R A E F A T I O

semper audiā quærelas uestras, quod
uos in mediis fluctib⁹ destitutos relique
rim ⁊ Ad Deos cōfugiam, uota faciam,
eos precabor, forte nos aliquis respiciet.
Bono este animo, misertus uicem meā
uestri Plutarchus Chæronensis suā ope
ram nobis pollicetur, Bono inquā este
animo, is pro me respondebit, qui dos
tissimorum facile princeps est habitus,
atq; ob eam rem tam charus Traiano,
ut eam consulari dignitate honestaret,
edictosq; cauere, ne quid in Illyrico nisi
de Plutarchi sententia ageretur. Ac quā
quā multa egregia ingenii monumē
ta reliquerit, attamen haud scio an non
primas teneat de liberorum educatione
libellus, quem uobis ut græce prælegerē
Deus Opti. Max. iam in mentem dedit.
Non ita multa complectitur folia, sed
dignus sane est libellus, quem parentes,
quem liberi in corde inscriptum secum
semper gestent, cuius præceptis ⁊ cons
iliis obsequantur atq; obediant: hi qui
dem, cum ut græcam discant linguam,

P R A E F A T I O.

cuius cognitio quantum conferat, & quam utilis sit, alias est dictum. Tum ne toti ex parentibus pendeant, sed in se quoque consilii & auxilii nonnihil repositum habeant. Illi uero, ut si forte ad rem faciendam sint attentiores, ne quod eos rectae institutionis liberorum paucis admoneat, desiderent. Cuius maior est habenda ratio, quam ullarum diuitiarum & opum liberis relinquendarum. Qui secus faciunt, persimiles mihi uidentur iis, qui calceos curant, pedes ipsos negligunt, cum eis tuendis sint calcei inuenti. Sapienter itaque Crates ille antiquus conscensu urbis editissima parte exclamandum censuit, Quoquo ferimini ciues, num conuenit, in opibus parandis maxime occupari, de liberis, quorum causa quaeruntur, nihil laborare, minimeque esse sollicitos. Credite mihi, non potest melior hereditas liberis relinqui a parentibus, quam si bene educati, atque ad uirtutem recte ab ineunte aetate sint instituti, hoc eis perpetuo

P R A E F A T I O

petuo manet patrimonium, neq; a fortuna pcellis labefactari potest. Quoniã uero is, quem dixi, libellus breuissime facillimeq; eo deducit, uos hortor & obsecro, ut in eius enarratione frequentes adesse, diligenter audire, ac fide summa atq; optima quæ grauis. morum magister praeceperit, annis uestris committere, & ad rem conferre, uelitis, de me hoc uobis polliceor, summo studio & conatu maximo annixurum, ut uos, seu parentes seu liberos me interpretantem audiuisse, minime poenitere possit:

DIXI. M i i i

PLVT. DE EDVC.

PLVTARCHI

CHÆRONENSIS, DE

Liberorum educatione

Libellus.

AGite, intendam⁹ animum atq; expe-
riamur, ecquis de ingenuorum libe-
rorum educatione differere, & qua usi-
tatione probi moribus euadant, aperire
possit. Ac fortassis optimum fuerit, si
ab eorū procreatione exordiamur. Qui
clarorum liberorum parētes esse student
& cupiunt, hos ego admonitos uelim,
ne temere cum quibusuis consuescant
mulieribus, meretricibus dico & pelli-
cibus. Nam quorum certus uel de patre
uel de matre culpari potest, eos perpe-
tua natalium probra per omnem ætatē
sequuntur, præsentemq; carpendi con-
uitiandiq; cupidis materiam præbent.
Doste igitur & sapienter poeta, qui di-
cit, Siquidem generis fundamentum
recte

LIBERORVM

recte non est iactum, nati necessario sunt infœlices. Est sane natalium honestas & splendor uelut thesaurus liberi loquendi. Cuius præcipuam curam & rationē habere debent, qui legitima proli dant operam. Quorum enim genus adulescentinum & quasi subæratū, eorum studia quoq; ac conatus uacillare, incerti atq; abiecti esse solent. Hinc bene locutus uidetur poeta inquiring, In seruitutem rapit, quantumuis sibi fidentem, mens cōscia paternorum maternorumue criminum. Contra uero insignes atq; inculpato nati parentes, fastu implentur & fiducia, ferunt itaq; Diophantum Themistoclis filium palam dicere solitum, Quicquid ipsi libitum esset, idem populo Atheniensi probari. Nam quod ipse uellet, matrem etiam uelle: quæ mater, itidem & patrem: quæ uero Themistocles, ipsum quoq; populū Atheniensem uniuersum. Sūt præterea Lacedæmonii ob magnanimitatem merito laudandi.

Nam Archidamum regem suum matri
monio sibi mulierem parua staturæ, in
gentem grandi ære multauerunt, affir
mantes eum hoc facto reginis, non re
gibus propagandis & exhibendis stude
re. Consequens aut forte fuerit de his di
cere, quæ neq; à maioribus nostris negle
cta uidemus. Quid istuc rogast? Illos si
mirum, qui prolis causa cū mulieribus
uiuunt, uel omnino uini abstemios, uel
illo modice ufos concumbere debere.
Vinosi enim atq; ebriosi effici solēt, quo
rum sationē patres ebrii fecerint. Ideoq;
Diogenes adolescentulum stupidum ac
desipientem uidens, Adolescens, inquit,
pater te dum ebrius esset seuit: hæc de
ipsorum procreatione sint dicta, dein
ceps quo pacto educari debeant, uidetur
dicendum. Ut paucis atq; in uniuersum
loquar, quod de scientiis & artificiis pa
randis uulgo iactari consueuit, idem de
uirtutibus acquirendis est adstruendum.
Ut actio recta & perfecta uideatur, tria
concurrere oportet, Naturam, Rationē,
& assuefa

& assuefactionem. Voco aut rationem disciplinam discendiq. modum: Assuefactionem uero exercitationem: disciplinæ tribuuntur initia, exercitationi usus. Ex omnibus istis consummatio perfectioq. constat. Ideoq. & si quid istorum abest, uirtus ut claudicet mancaq. sit, necessario sequitur. Est enim natura, si disciplina & studium non accedat, cæcū quiddam, quemadmodum & disciplina sine naturæ adminiculo res per se minime sufficiens, atq. exercitatio sine ambobus, imperfecta. At uero perinde ut in agriculture primū om̄ solum bonum expetitur, tum agricola peritus, deniq. semen idoneum ac minime fatuum, sic quoq. in præsentī negotio usuuenit & accidit. Terræ assimilatur ingenium, Agricolæ præceptor, semini, præceptionū traditiones. Ea quidem omnia contēderim coniuncta fuisse, ac uelut conspisse in omnium, qui passim celebrantur, animis, Nempe, Pythagoræ, Socratis, atq. item aliorum, æternā qui sunt con-

secuti memoriam. Beata res existimatur & diuina, si Deus quispiam uni hac omnia simul largiatur. Si quis autem putat, non ita felici ingenio et natura bona præditos, recte tamen ad uirtutem institutos atque exercitados: quod naturæ abest, nequaquam sarcire et emendare posse, is sciat se multum atque adeo tota aberrare uia. Naturæ bonitatem et præstantiam corrumpit socordia, stupiditas et uicia emendat, ac corrigit institutio, neque quicquam tam facile, quin e negligentium manibus elabatur. Contra quæque difficillima, cura et diligentia assequitur. Enimuero, quanta cum facilitate labor ac diligentia res omnes expediat et conficiat, animum si circumferas, in multis cognosces. Stilla saxum cauat, frequens manuum contrectatio ferrum atterit. Rotæ curuatura ui et labore inflexæ, nullo pacto etiamsi opus sit, pristinam rectitudinem recuperare potest, neque incurui histrionum baculi corriguntur. Quin ea quæ natura dedit,

ab

ab artificiosa & præternaturali curatione confecti vincuntur. An uero hæc tantummodo uim & præstantiam diligentiae indicant? Minime, sed sunt præterea alia infinita. Solū quanq̃ per se sit bonū, si tamen negligat, corrumpit & sterile scit, imo quo est natura præstantius, eo per negligentiam incultum fit deterius. E regione, quod est plus æquo asperum & horridum, id ex cultum, egregios producit fructus. Quid arbores? an non neglectæ, tortuosæ fiunt & sterilescunt? si uero recte curentur, efficiuntur feraces, & fructiferae. Nonne robur corporis per socordiam, delicias, prauamq; uiuendi rationem, uelut partus abortius perit, atque euanescit? Quis autem tam imbecilla est natura, qui exercitatione eam non firmet, ac corroboret? Qui præterea equi, si recte domant, infessori nō fiunt morigeri: & qui indomiti, duræ ceruicis ac feroces nō euadūt. Neq; de aliis mirari oportet, qñ feras quoq; ferociss.

multas labore & industria hominū cicu-
 ratas ac mansuefactas uidemus. Vnde
 Theſſalus quidam interrogatus, qui nā
 ex Theſſalis eſſent māluetiſſimi, apte re-
 ſpondiſſe uidet, qui armā depoſuiſſent.
 Sed quorſum attinget, multis imorari ē
 mos & conſuetudo non niſi longo tem-
 pore inducitur ac confirmatur, cuius ſi
 quis uirtutes, quæ mores reſpiciunt, ſi-
 miles eſſe dicat, nequaquā errare uideret.
 Cæterū, ne de his longior fiat ſermo, di-
 cendi finem faciam, ſi modo unum exē-
 plum prius addidero. Lyncurgus Lacedæ-
 moniorū legiſlator, cum duos ſibi catu-
 los ex eiſdem procreatos, parētibus edu-
 candos ſumpſiſſet, nequaquā fecit ſimiles,
 reddens alterū gulæ, & luxus ſtudioſum,
 alterum venationi aptum & idoneum.
 Congregatis autem aliquando Lacedæ-
 moniis, Magnū, inquit, momentū ad
 uirtutē poſſident, uitz ratio, educa-
 tio, præcepta, & aſſuefactiones, quam
 rem uobis illico palam faciam. Addus-
 ctos catulos in medio conſtituit, eque re-
 gione

glione eorum ollam & leporem : hi ubi
sunt soluti, alter quidem celeri cursu ad
leporem contendit, alter uero se ad ol-
lam proripuit. Sed quia Lacedæmonii
coniicere nequibant, quid sibi hoc spe-
ctaculo ueller, ac quamobrem catulos
istos in publico exhibuisset. Sunt ambo
isti, inquit, ex eisdem parentibus, diuer-
sam uero nacti educationem, hic qui-
dem gulosus, ille autem uenaticus cua-
sit. De uitæ rationibus & cōsuetudine ha-
cenus, sequitur, ut de nutriendi ratione
differamus. Mea quidem sententia ma-
tres ipsæ infantibus mammæ dabunt,
eosq; lactabunt & nutriant. Hoc em̃ ma-
iore cum affectione ac cura exequent̃,
ut quæ quasi ex ipso usq; utero, & quem
admodū in prouerbio est, & teneris vn-
guiculis liberos ament & diligunt. Nutri-
ces uero atq; alumnæ, quasi ascitam &
supposititiam beneuolentiā exhibeant:
mercede enim ad amorem alliciuntur,
& perducuntur. Ipsa quoq; natura de-
clarat matres ipsas debere suos fortus alere,

& nutrire. Nam eam ob re cuius, qđ for-
 tum edit, animanti, lactis alimentum
 suppeditat. Nec minus sapienter prou-
 dentia unicuique mulieri duas mam-
 mas indidit, nullam sane ob causam a-
 liam, qđ ut si gemellos peperisset, duos
 quoq; alimonie fontes haberet. Præter
 ea hoc pacto multo beneuolentiores, a-
 micioresq; liberis efficientur. Neq; iniu-
 ria, magnum enim uinculum beneuo-
 lentie, conuictus societas & coniunctio.
 Nam & feras si ab una educatis pastisq;
 seiungūt, earum desiderio teneri aduer-
 timus. Conandū igitur in primis matri-
 bus esse arbitror, ut dixi, quo ipsæ libe-
 ros nutrant, alantq;. Quod si nequeāt,
 uel propter corporis imbecillitatē, qđ
 sæpe contingit, uel quia ad alios procre-
 andos festinant, non erunt tamen quæ-
 uis obuia nutrices capiendæ, sed quan-
 tū potest, quæ honestæ atq; idoneæ pro-
 babuntur. Ea sit primū Græcis prædita
 moribus, quemadmodū enim corporis
 membra ab ipsa statim natiuitate, ut re-
 sta

ita, minimeq; curua nascantur, forma-
 re necesse est: ita puerorū mores ab ipso
 quoq; initio cōponere conuenit. Iuuen-
 tus enī mollis est formatuq; facilis, ac te-
 neris adhuc eorū animis disciplinæ qua-
 si inserunt, obdurata uero difficulter liq-
 scunt, ut enī molli cera. Sine magno ne-
 gotio signū imprimis, ita in puerilibus
 animis disciplinæ formant. Diuinus itaq;
 ille Plato diligēter mihi uidet nutrices
 cōmonere, ne oīs generis fabulas & ser-
 mones corā pueris pferāt & loquant, ne
 scilicet in ipso statim limine atq; ingres-
 su animos eorum stultitia, prauitateq;
 imbui cōtingat. Nec minor est in bene-
 monendo Phocylidis poetæ conatus, cū
 inquit, Par est, ut in puerili etiam con-
 stitutos ætate honesta doceamus. Illud
 quoq; minime omittendū, seruos, qui
 alumnis sunt subseruituri, atq; ita una
 uicturi, præcipue quærendos esse mo-
 ribus, probos & honestos, atque eos
 etiam Græcos, linguæq; expeditæ, ne
 cum barbaris exercitati, & malis mo-

ribus præditis, aliquid uili eorum concipiant & contrahant, haud inepte pro uerbio celebratur, Si cum claudo cohabitantes, claudicare disces. Vbi adoleuerit, in pædagogorū potestatem tradantur, cura quoque tum adhibeatur exactissima, ne imprudentes atque ignari, liberos mancipiis, uel barbaris, uel inconstantibus committamus. Etenim quod hoc temporis & multis fieri intelligimus, est quidem res supra modum ridicula. Siquidem quos habet bonæ frugis seruos, ex his alios faciunt agricolas, uel nautas, alios mercatores, forneratores, uel dispensatores. Et si quod reperiunt mancipium uinosum, gulæ deditum, atque ad omne negotium inutile, ei liberos sponte offerunt, & committunt. Talem natura esse oportet pædagogum bonum, qualis Phoenix, Achillis præceptor fuisse traditur. Iam ad illud, quod omnium est maximū & primum explicandū uenio. Nepe inculpatos uita ac moribus, atque expertos præceptores liberis cōquiri debere. Fons enim
est

est, & uelut radix futuræ honestatis, si quis rectum & legitimam nanciscatur institutionē. Ac quemadmodum agricolæ plantis & arboribus uallos adiungunt, sic præceptotes boni monita & præcepta summa cum diligentia iuuenturi, quo mores eorum recti crescant atq; euadant, adaptant. An non igitur merito desputes nōnullos parentum, qui priusquā periculū de natos instituturo faciant, nonnunq̃ per imperitiam, nōnunquā quod rerū nullā experientiam teneant, ignobilibus & obscuris hominib⁹, uel etiam infamia notatis, eos tradunt ac commendant? Quod si per imprudentiam accidit, non est ita ridiculum, illud uero per absurdum. Quid istuc inquis? aliquando etsi cognitam habeant, atq; adeo sentiant & intelligāt id ipsi melius quā eis dici possit, quorundā magistrorum imperitiam malitiamq; nihilominus eis parētes libetos cōcredere. In hāc fraudem impelluntur, uel gratis ac iucundis adulationibus uicti, uel ami-

coram precib⁹ obsequuti . Et qui in hac parte se dant amicorum uoluntati, simile quiddā faciunt, perinde, ac si quis corpore male habens, amico gratificaturus relicto medico perito, qui artis auxilium sanare queat, alium capiat, qui per imperitiam perdat: uel relinquat nauis gubernatorem optimum, sequaturq; ad amici preces pessimum. Summe Iupiter, Diique omnes, an qui patris nomine est præditus, pluris faciat rogantium atq; intercedentium preces quam filiorum institutionem? Profecto merito & non abs re Crates ille antiquus dixisse uidetur, qui, si fieri posset, conscensa editissima urbis parte intentissima uoce exclamandum censuit, Obsecro mortales quo ferimini, qui quidem in re facienda custodiendaq; omnem curam & diligentiam absumitis, Liberos autem, quibus ea estis relicturi, parui penditis. Equidē ego addendum puto, quod huiusmodi parentes simile quiddam committere arbitror iis, qui calciamenta curant, pedes ipsos

ipsos negligunt. Eo auaritiæ nonnulli pa-
 trum processerunt, simulq; tantum libero-
 rum odium conceperunt, ut, ne magnam
 soluant mercedem, iidem sequantur ig-
 norantiam, hominesq; nullius precii li-
 beris præceptores deligant. Quare non
 inepte, sed ualde facere, patrem quendam
 animo menteq; carentem Aristippus ora-
 tione perstrinxit, interrogatus ab eo,
 quantam mercedem de filii institutione
 postularet, mille dixit drachmas. Adhuc
 cum exclamaret ille, Hercules, inquit,
 magna isthac indicatura, mille namq;
 drachmis mancipium comparare possum.
 Respondit denuo Aristippus, Emito sane,
 atq; ita duo habetis mancipia, filium & quem
 emeris seruum. In summa, quis non putet rem
 absurdam, consuefacere pueros quo dextra
 cibum capiant, & si forte manum sinistram por-
 rexerint, castigare: ut uero sermones pu-
 ros & præceptiones eorum ætati congruas
 audiant, minime prouidere? Verum quid
 accidit patribus illis admirandis postquam
 filios male educauerunt & instituerunt?

Ecce tibi iamiam indicabo. Vbi expueris exceſſerint, ac neglecta recte beneq; inſtituta uitæ ratione, in immodicas & beluinas uoluptates præcipites ſe dede-
rint liberi, poenitentia ob eorum prodia tam inſtitutionē ducuntur, ſed tum de-
mum cum nihil cōmodi afferat de eorū flagitiis angere & dolere. Partim enim eorum, aduſores & paraſitos, homines ſane infames & ſceleſtos iuuentutisq; corruptores, ſibi adiungunt: partim ſcorta & meretrices ſplendidas ac ſumptuoſas redimunt. Alii ſe luxui dedunt, alii in talos commeaſationeſq; impingunt. Nō nulli etiam ad mala audaciam maiore poſtulātia accinguntur, adulteria dico, bacchationes, & id genus alia, unamq; uoluptatem uel morte comparandam exiſtimant. Tum, ſi cum philoſophis uerſati fuiſſent, nequaquā ſe huiusmodi rebus deditiſſent, atq; illud Diogenis tene-
rent, quo uerbis quidem duriter, re ipſa uero utiliter admonet ac præcipit, Ingre-
dere, inquiens, alicubi lupanar, ut cog-
noſcas

noscas uilia & præciosis nihil interesse,
 Equidem, ut rem ad compendium po-
 nam, dum statuo istorum unum esse prin-
 cipium, mediū ac finem (Nempe edu-
 cationem honestam, institutionemq; le-
 gitimam) non tam monere, quàm ora-
 culum edere mihi uideor, hæc ad uirtu-
 tem & foelicitatem sola adiumento esse
 ac deducere reor & censeo. Nam reliqua
 quæ in uita humana bona & expetenda
 existimantur, exigua nec tanta cura ac
 diligentia digna existunt. Est profecto
 generis nobilitas res præclara, sed pro-
 prium quoddam parentum & maiorum
 bonum. Diuitiæ præciosæ, sed tamen
 fortunæ possessio, quæ eas possessoribus
 sæpe eripuit, nihilq; tale sperantib⁹ spon-
 te obtulit & dedit. Sunt præterea uelut
 scopus quidā collocatæ & propositæ, uo-
 lentibus crumenas collimare ac confige-
 re, seruis opinor scelestis & calumniato-
 ribus. Tum quod maximū est, pessimi
 etiā earum sunt participes. Gloria est ue-
 nustū ac uenerandum, sed tamen fragile

quiddam. Neq; pulchritudo indigna :
 quam maximopere expetas, ueruntamen
 fluxa ac momentanea, bona quoq; uale-
 tudo magno æstimanda precio, facile
 cõmutatur. Deniq; robur amabile, sed
 morbo obnoxium & senio. Quid mul-
 ta? si quisquã de corporis robore gloriae,
 is sciat se tota sententia aberrare, huma-
 nae nanq; uires quotta quæso pars sunt
 cæterorum animantiũ roboris? Elephã-
 torum dico, taurorum & leonũ. Solæ ar-
 tes & disciplinæ in nobis perpetuæ & di-
 uinæ cognoscuntur. Ex omnibus aut in
 humana natura, duo præcipua depre-
 hendas, Mentem atq; sermonem : huic
 quidem mens dominatur, ipse uero sub-
 seruit, illam neq; fortuna subigere, neq;
 calumnia auferre, neq; morbus corrup-
 pere, neq; senectus labefactare potest.
 Mens em̃ sola senescens repubescit, tem-
 pusq;, quod cætera oĩa tollit, senectute
 peritiã addit. Bellũ præterea torrentis in-
 star oĩa rapiens & loco mouens, solã insti-
 tutionẽ & doctrinã eripere nequit. Stilpõ
 ergo Megarensis philosophus respõsum

memoria dignū dedisse uidetur Deme-
 trio ciuitatem captam solo æquanti, per-
 cunctantiq; ex eo, num quid pdidisset,
 Nihil equidem: respondit ille, siquidem
 bellum uirtutem in præda nequaquā agit.
 Consona est isti Socratis responsio, qui,
 cū ipsum interrogaret, ut opinor, Gorgias,
 quid nā de magno Persarū rege sen-
 tiret, existimaret ne eum foelicē ē in reb⁹
 fortunæ foelicitatem positā & sitam esse,
 negabat. Et quemadmodū puerorū ins-
 titutione nihil neq; prius, neq; antiqui⁹
 habendum esse moneo, ita eam minime
 corruptam sequatur, oportet. A panegy-
 ricis nugis pueri longe amoueantur. Sis
 quidē uulgo ac multitudini placere, reue-
 ra est displicere prudētib⁹: habeo oratiōis
 meæ testem Euripidē dicentē, Ego uero
 ineptus sum ut ad populū uerba faciam,
 sed apud æquales & paucos peritior. Qui
 docti sunt mali, ii pōpulo in dicendo
 elegantiores uidentur. Iam qui suam
 dictionem ad turbulentæ multitudi-
 nis gratiam parant atque instituunt,
 N iiii

eorum uitam etiā plerunq; luxuriosam,
uoluptuosamq; reddi uideo, atq; idip-
sum merito. Nam dum aliis uolupta-
tes conquirunt, negligunt ipsi honestū,
atq; ita propriis & peculiaribus uoluptas-
tibus honestum ac rectum, uix præpo-
suerint, ut malint modestiam, quā de-
lectationem persequi. Adde, quam utili-
tatem aliam filiis proponemus, & qui-
bus bonis aliis ut incumbant atq; inhaere-
ant eos cohortabimur? Nulla res hone-
sta temere & sine labore uel fit, uel dici-
tur. Sunt sane pulchra et honesta, ut in
prouerbio est, difficilia. Orationis exte-
poralitas negligētiæ, facilitatisq; temera-
riæ plena deprehendit, peculiaris eorū
qui neq; exordiendi, neq; finis faciendi
rationem ullam tenent. Hoc qui ample-
ctuntur dicendi studium, cum in alia uir-
tia multa, tum in immodestiam graue
et loquacitatem nimia delabuntur. E-
contrario aut diligens meditatio, non si-
nit orationem extra convenientē men-
suram excidere. Quare Pericles, ut au-
ditu

ditu accepimus, cum sepius à populo uocaretur, non uenit, se imparatum esse dititans. Pariter fecit Demosthenes eius, quem dixi, in Rep. administranda æmulus. Vocantibus enim eum Atheniensibus sententiæ dicendæ causâ, recusauit uenire, ut qui paratus atq; instructus nō esset. Cæterum hæc fortassis tanq̃ sine certo autore cōmentum quoddam uideri poterūt, sed tamen quæ sit meditatio nis commoditas, ipse in oratione cōtra Mediam aperte ponit. Sic ait, Equidē me meditatum esse fateor, neq; id, q̃ diligentiss. potuerim, executum nego: ac reuera miser et infœlix essem, si talia tantaq; p̃pessus, quæ de his dicturus sum, negligere. Neq; tamē extemporalitatē omnino improbandam, aut ubi res offeratur idonea non usurpandam censeo, quin ea pharmaci loco utemur. Quo usq; ex pueris excesseris, ne quid temere dicas uelim: postea uero ubi radices es geris, tum, si tempus postulet, libere ut loquaris decet. Etenim quemadmodū

longo tempore in uinculis habiti, si sol-
uantur, nihilominus propter diutinam
uinculorum cōsuetudinem claudicant
pari ratione qui orationem suam diu cō-
strinxere, si quando ex tempore sit di-
cendum, idem orationis filum retinēt.
Sin autem pueri ad id dicendi genus ad-
mittimur, ea extremæ uaniloquen-
tiæ caussa existit. Ferunt pictorem quen-
dam ignobilem & miserum Appelli ta-
bellam ostendisse, dixisseq, hanc ego
iam iam pinxi: illum uero respondisse,
Etiam si non dicas, uideo festinanter
esse pictam, atque illud magis miror,
qui non pinxeris plures tales. Sed redeo
ad eam, quam initio institueram ora-
tionem. Quo pacto dicendi genus the-
atrale & tragicum mea sententia uitan-
dum, ita quoque dictionis exilitas &
humilitas fugienda existimatur, quan-
doquidem oratio tumida Rebus pub. in-
commoda, exilis autem commouendis
animis perquam inutilis. Nam ut cor-
pus non modo sanum, uerum etiam ha-
bitudinis

bitudinis bonæ esse oportet, sic orationem non modo à uitiis integram, sed & solidam uehementemq; existere conuenit. Tuta namq; laudantur, sed cum periculo tentata & quæsitæ, admirationem insuper habent. Idem de animi affectu sentio, ut cum neq; audentem, neq; timidum & ignauum esse oportere existimem, illud enim in impudentiam abit, hoc uero in seruitutem rapit. Mediam autem si quis in omnibus exactis, secet atq; ingrediatur uiam, id summæ artis statuitur. Porro, quantum institutionis memini, quæ mea sit de ea sententia, explicabo. Orationis membrorumq; eius similitudinem perpetuam inepti ad litteras ingenii non paruum inditium puto, tum ad exercitationem actionemq; rem fastidiosam. atq; omnino intolerabilem: unus enim atq; idem semper modus, in omnibus rebus satietatem: contra, uarietas ut alias in omnibus quæ uel spectantur uel audiunt, delectationem parit. Consentaneum igitur est

ne ingenuos pueros ullam præterea ex
 Cyclicis disciplinis non audiuisse & uidisse
 sinamus. Eas omnes obiter ac uelut de/
 gustantes discant. Nam fieri non potest
 ut in om̃ibus ad perfectionem euadant,
 Philosophia autē cæteris præponatur:
 huius sententiæ meæ tanq̃ simulachrum
 quoddam afferre, ac sub oculos ponere
 possum. Pulchrū quidem habetur mul/
 tas peragrasse & uidisse urbes, sed tñ in/
 oprie cōstituta cōstitisse, id tandē utile.
 Eleganter dixit Bion phūs, perinde ut
 proci, qui ipsa Penelope potiri nequiue/
 runt, cum ancillis & pedissequis consue/
 uere. Sic qui ad philosophiā aspirare nō
 potuerunt, in aliis nullius precii discipli/
 nis se macerarunt & exhausserunt: itaq;
 philosophiam tanq̃ caput & arcem reli/
 quæ institutionis ac doctrinæ ponemus
 & constituemus. Dux sunt corpori curā
 do ab hominibus repertæ artes, Medica
 & Gymnastice. Altera ualitudinem, al/
 tera habitudinē bonam affert. Sola autē
 philosophia morborum, ægritudinūq;
 ani

LIBER V M.

animi est remediū. Per hāc enim eiusq;
 auxilio, quid honestum, quid turpe,
 quid iniquū, deniq; ut breuiter dicam,
 quid sequendū fugiendum ue sit. Tum
 quo pacto Diis, quo pacto parentibus,
 quo pacto natu maioribus, item quo
 modo legibus, & quomodo seruis uta
 mur, intelligim⁹ accognoscimus. Opor
 rere Deos colere, parentes honore pro
 sequi, natu maiores reuereri, legibus ob
 sequi, magistratibus parere, amicos
 amplecti, aduersum mulieres pudicos ef
 se, filiorum amantes, in seruos non ual
 de contumeliosos, & quod rei caput est,
 neq; in prosperis gaudio efferri, neq; in
 aduersis nimiū angī, neq; in uoluptati
 bus diffluere atq; eneruari, neq; iratos
 n beluinā impatientiā rapi. Equidē ista
 ex omībus bonis & philosophia pfectis,
 prima & preciosissima esse iudico, fortis
 citas nanq; & magnanimitate orta, uirī
 fortis esse censetur, citra inuidiam pars
 ta, obsequentis & mansueti. Ratione au
 tem uoluptates superare, sapientū, & ite

temperare, non uulgaris & cuiusuis. *Perfectos* eos statuo, qui cum civilis uitæ ratione, philosophiâ iungūt, ac ueluti miscent, ut qui duobus, quæ in uita hominis sunt, bonis maximis & præstantiss. sint potiti, uita scilicet in cōmune utili, dum Rempub. gerunt, atq; illa tranquilla & serena, cum in rebus philosophicis occupantur. Nam cum tres sint uiuendi rationes, quarū una in actione, altera in meditatione cōsistat, tertia sit uoluptaria, hæc quidem est dissoluta, uoluptatum serua, beluina & indecens: illa uero in meditatione posita, si actione careat, inutilis existimatur. Quæ autē agit & operatur, nisi philosophiam sociam habeat, inelegans & à recto aberrans. Pro uirili igitur conabimur, simul Respub. administrare, simul philosophiæ incumbere iuxta cuiusq; temporis statum & rationem. Ita Remp. administrauit Pericles, ita Archytas Tarentinus, ita Dion Syracusanus, ita Epaminundas Thebanus,

quorum utriq; magna intercessit cum
 Platone consuetudo. De institutione
 & doctrina plura dicere, nō uideo quor-
 sum conducat. Præterea tamen utile
 erit, immo necessarium, antiquorum
 scripta paranda non negligere, sed con-
 quirere ea & colligere. Et quemadmo-
 dum in re rustica contingit, ita quoq;
 non librorum possessio, sed usus, est
 eruditionis instrumentum, eamq; uelut
 ab ipso fonte conseruat. Neq; ut corpo-
 ris exercitationes negligamus cōuenit,
 sed missis ad palestræ præfectos liberis,
 eas commodè coli curemus, & propter
 corporis elegantiam, & ob robur parans-
 dum. Siquidem in pueris bona corpo-
 ris habitudo, magnum habet, & pulchræ
 senectæ fundamentum. Deinde quem s.
 admodū in tranquillitate res ad tempe-
 ratē necessarias q̄rere & parare oportet,
 ita in iuuenta temperantiam & mode-
 stiam senectuti uiaticū reponere decet.
 Eo uero modo corporis labores insti-

tuentur, temperabuntq. ne illis exhausti, ad literarū studia deficiamus. Nam Plato ait, somnū & laborem studiis esse inimicos. Sed quid in histā opere moror, quin illud quod omnīū est præcipuam, q̄ primū eloquor. Sunt pueri ad certamina bellica exercendi, cum iaculando, tum sagittando, uenandoq. Res cūprello deuictorum sunt uictoribus præmia præpositæ, bellum autē in umbra formatam corporis habitudinē non recipit. Qui tñ agilis est miles, bellicisq. certaminibus assuefactus, athletarum & hostium ordines, facile perumpit. Dicat aliquis, Tu ingenuorū puerorū institutionis exempla pollicitus, dephenderis palam pauperū ac populariū educationem paruifacere & cōtemnere, solisq. diuitibus formulas idoneas, præcepta dare uelle. Ad hæc respondere sine magno negotio possum. Cuperem equidē omībus ex æquo cōmodam fore educationem, uerum si qui sunt, quibus adeo exigua est familia, ut per inopiam meis
monitis

LIBER O R V M

monitis uti nequeant, ii fortunam, nō me, qui huiusmodi attuli consilia, accusent. Quantum igitur possunt, pauperes etiam, contendant atq; enitentur, optimam puerorum educationem instituerent ac persequi. Quod si datur minus, ea saltem, qua possunt, utantur. Hæc obiter dicenda ac perstringenda putavi, quo alia etiam ad rectam iuuentutis educationem pertinentia subiungam. Pueros ad honesta studia, uerbis & monitis, non plagis ac uerberibus perducendos esse affirmo. Videntur enim ista seruorum conditioni magis quam ingenuorum conuenire: fastidiunt namq; & abhorrent labores, cum propter plagarum dolorem, tum propter contumeliam. Laus uero & uituperatio omni cruciatu in ingenuis sunt efficaciores, illa nimirū ad honesta concitans, hæc à uitiis coercens. Vicissim autem obiurgationibus & laudibus utemur. Cumq; eos alis quando increpationibus gaudere senserimus, in pudorem deducemus, mox lau

dibus reuocabimus. Quæ in re nutrices
 nobis imitandæ proponuntur, quæ in-
 fantibus eiulantibus, ut eos solentur,
 dant denuo mammã. Neq; tamen lau-
 dibus inflentur atq; attollantur, tumes-
 cunt enim nimis laudibus, delicatioresq;
 fiunt. Porro, uidi patres nonnullos, qui
 amor nimius in odii causam uertit:
 sed quorsum istuc pertinet quod dicere
 uolo, id, ut oratio sit clarior, exemplo
 ostendam. Dum festinant, quo pueri
 quàm citiss. in omnibus ad primas aspi-
 rent, imodicos eis imponunt labores, in
 quos uelut renuentes incidunt, atq; aliis
 etiam grauati ærumnis, inuiti ad discen-
 di munus accinguntur, neq; facile tradi-
 ta discunt. Vt enim plantæ aquarum me-
 diocritate aluntur, abundantia aut suffo-
 cantur, ita animus modicis laboribus
 augetur, nimis uero obruitur. Itaq;
 pueris remissio quædam à laborib⁹ con-
 cedatur, in quo meminisse debemus, ui-
 tam humanam in laboris laxationem
 & intentionem esse diuisam. Hinc non
 modo

LIBERORVM

modo uigiliae sunt repertae, sed & somnus : non modo bellum, sed & pax : non modo tempestas, sed & serenitas : non modo operationes, sed & feriae. Atque ut breuiter dicam, Requies est laboris condimentum. Neque id in animantibus solum, uerumetiam in inanimis usuuenire uidemus. Siquidem arcus & lyras remittimus, ut aliquando intendere possimus. In uniuersum dico, corp⁹ quidem seruari repletionem, abstinentiaque, animu uero labore remissioneque eius. Sunt patres nonnulli increpatione digni, ii enim posteaquam paedagogis & magistris pueros commiserunt, ipsi institutioni neque oculos neque aures amplius adhibent, qui sane ab officio suo quam longiss. recedunt. Ad ipsos enim spectabat subinde paucis interiectis diebus de pueris specimen capere, neque in mercenarii studio spem omnem sitam habere, illi nimirum, si sibi rationem ubique reddendam sciant, maiorem curam & sollicitudinem in pueris impendent.

Huc Hippocomi dictū magna cum gratia quadrat, Nihil æque pinguefacere equum atq; domini oculum. In primis puerorum memoria exerceri atq; assue fieri debet, quippe quæ scientiæ sit repositorium. Vnde Musarum matrem Mnemosynen esse sunt fabulati, sub involucro indicantes, nihil ita ut memoriā producere & alere posse. Hæc quidem in utramq; partem exercēda uenit, siue natura & ingenio ualeant, siue obliuiosi sint pueri. Naturæ enim abundantiam confirmabimus, defectum sarcieamus, atq; illi quidem alios, hi uero seipsos uincant: Egregie igitur dicit Hesiodus, Eriam si paruum paruo addas, si tamen id frequenter facias, efficietur forsitan magnum quiddam. Neq; patrum quenquam lateat, memoriæ partem quæ in discendo adhibetur, non solum ad eruditionem, sed ad quasq; uitæ actiones, nō minimum asserere momentum, quandoquidem rerum præteritarum memoria & recordatio, bene consulendi

LIBERORVM

fulendi de futuris exemplum præbet. Aturpiloquio pueri amoueantur, nam oratio facti umbra esse dicitur & Democrito. Comes deinde ut sint, atq; affabiles detur opera, siquidem nihil tam odio dignum quàm difficiles mores. Neque etiã familiaribus sint odiosi, neq; se ita comparent, ut re aliqua proposita omnino nemini concessuri. Non solum uincere est honestum, sed & uinci scire ubi uictoria nociua sit futura, est nanq; reuera Cadmea uictoria. Locupletissimũ cumq; sapientissimũ testem habeo Euripidem dicentẽ, Si duo differant alterq; ira commoueatur, qui non repugnauerit, is merito sapientior habetur. Ea nunc dicenda restant, quæ nullo ex hæcenus dictis, sunt inferiora, quin immo magis iuuentuti appetenda. Hæc dico, uitam agere minime delicatam, linguã continere, iram superare, manus abstinere. Cæterum de singulis, quantum unumquodq; possit, seorsim explicandum uidetur, exemplis enim cognitu fa

ciliora fient . Vt uero ab eo , quod ultio
mo loco posueram , principium faciam .
Reperitur aliqui manus illicitis lucris
adhibuisse , atq; omnē antea tæ uitæ lau
dem amisisse . Cylippus Lacedæmonius ,
quoniam sacculos pecuniarū soluerat ,
sparta est exactus : iræ non esse obnoxii
um , id sane uiri est sapientis . Socrates
cum eū iuuenis quidam ualde audens ac
impurus , calcibus impetuisset , uideretq;
ob eam rem circumstantes indignari , ita
ut iam illū persecuturi essent . Num etiā ,
inquit , si me asinus calce pcussisset , uos
in illum recalcitrare uelletis ? minime
tamen propositū suum tenuit . Nam om
nes nihilominus adolescentem insecuti
calcitronemq; subinde inclamantes , ad
restim usq; adegerūt . Adhæc Aristopha
ne nebulas edente , omniq; eum afficien
te cōtumelia , cum ex familiaribus quidā
ea recitasset & reprehendisset , percuncta
tus , An non indignaris Socrates ? respō
dit , Minime gentium , perinde enim ut
in conuiuio aliquo magno , in theatro
perstrin

LIBER O R V M

perfringor. Sunt isti cognata & similia
quæ Archytas Tarentinus & Plato fecis-
se traduntur. Ille enim cum à bello, in
quo imperator fuisset, domū reuerrere-
tur, terramq; incultam conspiceret, uo-
cato eius cultore, Plorares, dixit, nisi
ualde iratus essem. Plato autem in ser-
uum luxui deditum planeq; sceleratum
commotus, Speusippo sororis filio, quē
ob eam rem uocauerat, dixit, Hūc tu ab-
ductum pullato, ego ualde irascor. Diffi-
cile est imitatu, inquis, fateor, attamen
quantū potest, enitendū nobis est, ut isto-
rum innixi exemplis, imodicam illā &
plane furentē iram temperemus ac cohi-
beamus. Neq; nos pbitatis illorum atq;
experientia sumus æmuli modo, sed ni-
hilo inferiores illis, ac quemadmodum
sapientia sacerdotes, quoad eius fieri po-
test, ista ut auellamus atq; imitemur co-
nabimur. Nunc, quemadmodū propo-
sui, superest ut dicā, quo pacto sit lingua
coercēda, Id si quis rem uilem & facilem

putat, plurimum & recto aberrat. Sapi-
entia nanq; datur & adscribitur, tacitur-
nitas oportuna, atq; omnis orationis lau-
de est præstantior. Maiores itaq; nostri
uidetur secreta instituisse sacra, ut in his
tacere docti & assuefacti, quem & Diis cõ-
cepimus timorem, eum ad secreta hu-
mana custodienda transferremus. Neq;
quenq; tacuisse pœnituit, locutos autem
esse, plurimos. Tum tacitum efferre &
propalare, perquã facile, sed quod semel
dictum est, reuocari nequit. Multos au-
ditu accepimus, ob linguæ incontinen-
tiam in calamitates maximas decidisse,
quos quidem missos faciam, unius sal-
tem aut alterius, exempli causa, memi-
nero. Ptolemæus Philadelphus, Arsis-
noen sororem cum uxorem duxisset, di-
xissetq; Sotades, In foramen impiũ acu-
leum immittis, est is in carcerem conie-
ctus, ubi multo tempore contabescens
intempestiuæ loquacitatis pœnas nõ im-
meritas dedit, atq; ut aliis risus mate-
riam exhiberet, ipse diu multumq; plo-
rauit,

rauit. Similia sunt, atq; adeo grauiora,
 q̄ Theocritus sophista dixit, & passus est.
 Imperauerat Alexander græcis uestes
 purpureas parandas, quo post reditum
 iusta uictoriæ belli barbarici exolueret.
 Ad id cum à populis in capita conferre
 tur argentum, Prius, inquit, Theocritus
 dubius eram, iam aperte sentio hâc esse
 purpuream Homeri mortem. Ob quod
 dictum inimicum habuit Alexandrum.
 Idem Antigonû Macedoniæ regem lu-
 scum, oculi defectu exprobrato in iram
 nō modicam cōmouit. Miserat is ad
 illum Eutropionem Archimagistrū, iam
 tum ad dignitatem euectum, utq; ratio-
 nem daret & acciperet, uolebat: hæc cū
 sapius ad Theocritum detulisset, scio in-
 quit, q̄ me crudū Cyclopi uis appone-
 re, ita exprobrans alteri q̄ mutilus, alte-
 ri q̄ cocorum magister fuisset. Ad quæ
 Eutropion, & tu igitur caput non habe-
 bis, effrenataq; huius dicacitatis atq; in-
 sania pœnas pēdes. His regi renūciatis,
 misit is cōtinuo aliquos qui illum inter

fieret. Pueri quoq; , qđ oĩm est sanctiss,
 in primis assuefiat ueris dicēdis, menda
 ciũ em̃ seruire quiddā est, oĩmq; hoĩm
 odio dignum, neq; seruis mediocribus
 ignoscendũ. Quæ hactenus de puerorũ
 decore & modestia disseruimus, sine ul
 la dubitatiõe & diligēter sunt pronũcia
 ta, sed q̃ sequunt̃, in his sum incertus, ac
 diuerse trahor, iā huc, iā illũc iminens,
 uelut in scatera cõstitutus, neutro tñ de
 clinare possum, multũq; uereor & timeo
 seu rem istā suadeā, seu dissuadeā. Verũ
 utcunq; se habet, est tñ p̃ferendũ. Quid
 istuc inq; ē nũ puerorũ amatoribus per
 mitti debeat, ut cũ ip̃is uersent̃ & cõsue
 tudinẽ habeāt, an uero sit poti⁹ magisq;
 cõueniens, ut ab eorũ cõgressu ac fami
 liaritate arceant̃ repellantq;. Siquidẽ res
 spicio in patres tristes illos, duos atq;
 acerbos, qui ob liberorũ cõtumeliā mi
 nime ferendā amatorũ cõuersationẽ iu
 dicant, uereor eius esse auctor & suasor.
 Cõtra, si Socratẽ, Platonẽ, Xenophontẽ,
 Eschinẽ, Cebetẽ, oẽm illũ ordinẽ uiro
 rum

LIBERORVM.

rum, q simul masculos amores pbaue-
runt, simul iuuetutē ad doctrinā, ciuili-
tatē, morūq pbitatē perduxerūt, itueor,
illico alius fio, atq ad imitationē illorū
defleſto. Sux quoq ſentētiae affine & ſo-
ciū hnt Euripidē dicentē, Atq eſt amor
quidā alius in mortalib⁹ animi iuſti, mo-
deſti, & boni. Neq qd Plato cū diligētia
et gratia dixit, pte reundū, ait uero, Bene
meritis liberum ac licitū eſſe debere, ut
quos uelint amēt. Eos quidē qui pulchri-
tudinē atq aetate ſeqrens, abigēdos eſſe.
Qui uero animū amplecterentur ac ſus-
picerent, omīno comprobandos, Tum
eos amores, Thebis & Elide colerentur,
quiq Cretenſis appellaret raptus uitans
dos, qui uero Athenis & Lacedaemonē,
accipiendos, atq eum etiā qui in pue-
ros exiſtit imitandū. De iis quiſq pro ſui
anī ſnia ſtatuat, ego uero qm de puero-
rū inſtitutiōe recta & elegātia dixi, ad a-
doleſcentiā trāſibo, de ea quoq pauca di-
cturus. Sæpe increpare ſolit⁹ ſum nōnul-
los peſſimarū cōſuetudinū auctores, quā

pueris quidē pædagogos, & magistros præfecerunt. Adolescentes autem impetus suos liberi exequi permiserunt, cum diuersum facere longe fuisset cōsultius, maioreq; cura in istis q̄ in pueris cauere

Quis em̄ nescit puerorū errata parua esse, atq; om̄ino sanari posse, ut quæ forte, uel pædagogi contemptu, uel mandatorū magistri neglectu oriantur. Iuuenum autem delicta sæpenumero per magna & calamitosa cōspiciunt, nimirum uentris studium nimium, paternæ pecuniæ furta, tali, cōmessatiōes, potationes, uirginū amores, ædium, uxorūq; alienarū expugnationes. Horum igitur impetum sūma cura & diligētia restringere ac cohibere optebat. Nam uis uoluptatum, & conamē, lascium quiddam est, temerariū, & freno indigens, ideoq; nisi quis hanc ætatem diligenter obseruet ac custodiat, inscius atq; imprudens uitiis concipiendis, ansam materiamq; præbuerit. Ad prudentes itaq; spectat patres hoc tempe in primis cauere, custodire

dire, uigilare, & ad modestiam adoleſcentes reuocare, præceptis, minis, precibus, consiliis, & promissis ostendere: præterea exēpla delapſorū per libidinē in calamitates, per fortitudinē uero gloriam & laudem naſtorum. Duo namq; sunt, uelut elementa & principia uirtutis, expectatio honoris, & timor supplicii. Illa ad rerum honestarū studia alacriores uehemētioresq;, hic ad mala paranda tardiores facit. In ſūma, arcendi ſūt pueri & malorū cōſortio & cōſuetudine, fere em̄ aliqd improbitatis illorū deſportant. Id quod Pythagoras quoq; ſub inuolucris quibuſdā denunciauit ac præcepit, ea ego propoſita interprabor, maximū em̄ momentū parandæ uirtuti afferre uidentur. Ne guſtatis ea, quibus nigra eſt cauda, id eſt, ne familiaritatē habeas cum iis, qui ob morum improbitatem tetri exiſtimātur. Stateram ne tranſilias, habenda eſt ingens iuſticiæ ratio, eaq; minime oīm tranſgredienda. In chornicē ne infideas, inertia fugias, ac

PLVT. DE EDVC.

de uictu necessario parādo puideas, Ne
cuius dexterā inieceris. i. nō facile & te-
mere cuius cōciliere. Arctū annulū ne
gestato, siquidē uitam studiose oportet
colere, neq; eā uinculis astringere. Ferro
ignē ne fodito, iratū ne lacessas, neq; n.
debet, sed cōcedere iratis longe est poti-
us. Cor ne edito, animū ne lēdas, ipe cu-
ris eum conficiens. Fabis abstineto, ne te
administrationi Reip. admisceas, Nam
antiquis suffragia per fabas ferebant, q-
bus Reip. administrandæ munus uel de-
ferebat, uel abrogabat, nōnunq; etiā in-
fligebat pena. Cibus in matulā ne im-
mitas, ostendit uero sermonē urbanū in
hoīs improbi animū nequaq; iniiciēdū,
qñquidem oratio sit animi alimentum,
quā hoīm nequitia ipurā reddit. Ne re-
uertaris cū ad finē pueneris. i. qñ moritu-
rus uitæ finē adesse uides, id æquo feras
aio, neq; te afflictes. Sed reuertar ad id, q-
initio orationis pposuerā, pueros ut se-
greges, dixi, ab oībus malis hoībus, in-
primis autē ab adulatoribus. Et qđ ego,
cum

LIBERORVM.

cū sape, tū apud multos parentū p̄dica
re soleo, iā quoq; assero & cōfirmo. Nul
lum nimirū esse hoīm genus pestilētius,
q̄d q; magis ac celerius p̄cipitem, det iu
uentutē, q̄ adulatores. Patres em̄ simul
cū liberis radicitus euertunt, dum illorū
senectutē, isto tū uero iuuentā miseram
atq; afflictā habēt, eorūq; consilia uolus
ptate uelut esca ineuitabili cōdita exhi
bent, liberos diuites p̄res sobrios esse iu
bent. Cōtra, illi inebriari, isti modestos
esse & tēperantes: illi lasciuire, isti parsi
moniaē studere: illi absumere & p̄digere
isti opus facere: illi otuari, uitam enim
temporis punctū esse distitant, quapro
pter uerā, non uilem & umbratilē uitā
degere optere. Tum nō sunt nobis respi
ciēdaē patris minā, distitāt, est senex de
lirus, capularis, & larua, cū breui subli
mem efferemus. Nec desunt qui scorta
polliceant, indicāt ac cōpellent uxores a
lienās, ac qd̄ patris in senectute uiaticū
esse optebat, iminuerint ac dep̄dati sint.

Quid multa? scelestū est hoīm genus, a
 micitias simulās, oīsq; libertatis & inge-
 nuitatis expers. Adulans diuitibus, pau-
 peres despiciatui habēt, tanq̃ ex lyrica ar-
 te ad iuuenes delati, hiant ubi reges rise-
 rint, animi sūt supposititia q̃dam & spu-
 ria uitæ mēbra. Ac dū ad diuitū nutū ui-
 uunt, fortuna & conditione sunt liberi,
 uolūtate serui. Et si nulla afficiant cōtu-
 melia, tū sibi iniuriā fieri arbitrant, ne. s.
 frustra atq; īmerito cibū cepissē uideāť.
 Idcirco, si quisq; patrū recte educationis
 liberorū curā habet, is sane aboīnandas
 istas feras abiget, atq; omnē familiariū
 malitiā repellet, soli nanq; isti optimo
 cuiq; ingenio corrūpendo sufficiūt. Sūt
 hæc quidē honesta & recta, q̃ uero post
 dicent, téperata & humana. Neq; uelim
 patres oīno difficiles ac duros natura ef-
 se, sed sæpenumero aliqd delictorū iuue-
 tuti tribuere ac cōdonare, & meminisse,
 se quoq; olī iuuenes fuisse. Et quēadmo-
 dum medici amara medicamēta dulci
 aliquo liquore téperantes, delectationē,
 uelut

LIBERORVM

velut uiam ad utile inuenerunt: Sic præ
 sentes obiurgationum seueritatē mā sue
 tudine mitigabunt, atq; aliquando libe
 rorum cupidini indulgebunt, habenas
 laxabunt, nonnunquam adducent, atq;
 oīno æquo animo ferent errores & contē
 gent. Sin minus, ira perciti, cito tamē
 deferuescent. Magis enim conuenit, pa
 trem in iram prouum esse, quā eam diu
 tenere: iræ nanq; diuturnitas, animusq;
 ad reconciliandum difficilis, non paruū
 est odii in liberos argumentum. Neq;
 incommodum fuerit, peccata quædam
 neq; rescuisse uideri, iisq; oculorum au
 riumq; hebetudinē, quam senectus affer
 re solet, prætexere: ita ut quanq̃, quæ fi
 ant, uideamus atq; audiamus, ea tamē
 nos uidere & audire dissimulemus. Ve
 rumenimvero amicorū errata ferimus,
 quid mirum si idem in liberis faciamus?
 accedat & illud, quod seruorum sese in
 gurgitantium ebrietatem sæpe non re
 præhēdimus. Parcior fuisti aliquando,
 præbe sumptus: indignatus es aliquādo,

da etiam ueniam: per seruum pauit aut
 imposuit, iram contine. Ex agro sustu-
 lit iugum. Rediit uesperti ebrietatem spi-
 rans, ignota. Vnguentum olet, tace.
 Hoc quidem pacto lasciuiens iuuentus
 domatur. Quod si qui sunt à uoluptati-
 bus omnino uicti & superati, neq; obiurga-
 tionibus quicquā deferunt, tales tu nup-
 tiis uincito, id enim est ualidissimum iu-
 uentutis uinculum. Despondere autem
 oportet filiis neq; multo nobiliores neq;
 ditiores. Sux namq; conditionis parem
 ducere, est sapientis. Nam qui multo
 præstantioribus se iungunt, non uxori
 mariti, sed dotis serui imprudentes effici-
 untur. At uero pauca ubi addidero, præ-
 ceptiones nostras absoluam. Ante om-
 nia oportet patres omni uitio uacuos esse
 se, atq; in omnibus, quæ fieri debent,
 clarum de se ipsis exemplum liberis exhi-
 bere, quo in uitam eorum tanquā in spe-
 culum intuentes à uerbis operibusq; tur-
 pibus auertantur. Eo fit, ut, qui erran-
 tes & delinquentes filios increpant, dum
 ipsi

ipsi eiisdem delictis impliciti tenentur,
 sub illorum nomine se ipsos reos agant.
 Qui uero turpem agunt uitam, ii ne ser-
 uos quidem, tantum abest ut liberos, li-
 bere corripere audent. Adhæc delictorū
 eis auctores & magistri existunt. Vbi em̃
 senes reperiuntur impudentes, ibi ne-
 cesse est iuuenes conspici impudentissi-
 mos. Totis igitur uiribus sunt paranda;
 quæ liberos ad modestiā inuitent ac de-
 ducant. Imitabimur Eurydicen, quæ
 quanquam ex Illyrico tribarbara esset,
 ut tamen filii recte instituerentur ac dis-
 cerent, prouecta iam ætate se ad litteras
 cōtulit. Ac quanto in liberos fuerit amo-
 re, satis abundeq; declarat epigramma,
 quod Musis dicauit, Eurydice Hierapoli-
 tana hanc telam musarū concepto amo-
 re, posuit. Ipsa enim cum iam pubescen-
 tium liberorum mater esset, literas ora-
 tionum præceptionumq; monumenta,
 discere tentauit & studuit. Omnes istas
 quas diximus, præceptiones, tenere ac
 complecti, uoti fortassis potius fuerit

PHILIP. DE EDV C.

quàm admonitionis. Immo multas salutem ex ipsis consequi, felicitatem requirit & diligentiam multam, sed tamen natura humana ea efficere ac præstare potest.

FINIS.

PHILIPPI ME

LANCHTHONIS, DE IN

stituendis pueris, præcepta.

DEbent adolescentes in incessu, vestitu, sermone & gestu, modestiã summa diligentia conseruare, Pertinet em̃ ad animũ, si quid in his ineptiarum fuerit, non modo quia dissimilitudo, & nouitatis adfectatio, sũt indicia uanitatis. Capti em̃ his nugis, mirifice sibi placeant, ac sese mirantur. Sed etiam quia leuitatem animorũ & pleraq; ingentia uitia alunt. Nam cum initio in paruis reb⁹ discesserint à cõmunib⁹ morib⁹, & ad sueuerint iudicia grauium uirorum con
tem

remnere, fit, ut paulatim oēm pudorem
ac uerecundiam, deinde publicarum le-
gum metū, prorsus ex animo eiiciant.
In Tigellio taxat hmōi uarietate morū
Horatius, cum ait, Nil æquale homini
fuit illi, etc. Sed multo grauius hmōi ui-
tia notauit in Iuliano Imp. Gregorius
Nazanzenus, coniecturam ex illis faci-
ens de animo. Qui locus pueros admo-
nere potest, ut maiorem curam adhibe-
ant, ne quid motu, statu, sermone, or-
natu, tanq̃ in actione, indecorū admis-
tant, quodq; ab approbatione oculorū
atq; auris in bonis uiris abhorreat. Idē
præcipit Paulus. 1. Thessalōn. 4. cum ait.
μηδὲ παύετε ἑαυτοὺς ἀλλήλους περὶ τοῦ ἔξω.

MALAE INSTITUTE AB

iuuētutis exemplar, Iulianus

Imperator, ex Gregorio

Naziāzeno, Phil. Mel.

interprete.

HAec alii experientia cognouere, &
naturā eius licentia declarauit, qua

utî cœpit postquā imperio potitus est. Ego multo ante p̄sensi, cum Athenis eū uiderem. Nam cū aduersus fratrem nouarent res, illo uenerat se purgaturus. Duplex autē ferebatur caus̄a eius peregrinationis: altera honesta, ut lustraret Graciā & scholas. Altera arcana & paucis nota erat, ut cū idololatrīs de sua uoluntate cōmunicaret, cum nondū liceret admodū consuetudinē habere cum gentilibus. Tum ego de Iuliano probe diuinaui, tametsi non sim uates, sed fecit uatē morū Iuliani inconstātia & magnitudo admirationis. Est em̄ ille, ut aiunt, optimus uates, qui bene coniectare nouit. Itaq; mihi minime bonæ mentis inditia uidebant̄. Versatile collū, uibrantes humeri, & uicissim exultantes, Aspectus tristis, oculi passim uagantes, & truculentia præ se ferentes. Pedes instabiles, & alternis geniculātes. Nasus cōtumeliā spirans & fastidiū. Habitus oris ridiculus, quoquo modo se cōponeret: Cachinni immoderati. Hiatus ingens, nuc
re,

LIBERORVM.

re, renuere tacitū, sermo interruptus.
Interrogationes confusaneæ ac stultæ.
Responsiones nihilo saniores, & ad irri-
dendū auditorē cōpositæ, nullo ordine
incogitater effusæ. Quid singula depingā
Talis mihi anteq̃ accederet ad Remp. ui-
sus est, qualē postea res gestæ ostēderūt.
Et si q̃ adessent eorū qui ibi uel audierūt,
uel animaduernerūt illa, hos testes face-
rem, me, postq̃ illa uidi, dixisse, O quā-
tum malum alit Respub. Romana.

Haganoæ per Iohan. Sec. Anno

M. D. XXVII.

Mense Iunio.